

38945
key.

38945

2.47

ՊԱՐՏԷԶ
Հ Ո Գ Ե Ի Ո Ր

Տ Պ Ա Գ Ի Ե Ա Լ,

Ի Հայրապետութեան

Տ. Տ. Գեորգայ Կաթողիկոսի

Ի Պատրիարքութեան

Ս. Երուսաղեմի

Տ. Տ. Եսայեայ Արքեպիսկոպոսի

ԵՒ

Ի Պատրիարքութեան

Կ. Պօլսոյ

Տ. Տ. Ներսիսի Ս. Պատրիարքի
Վարժապետեան

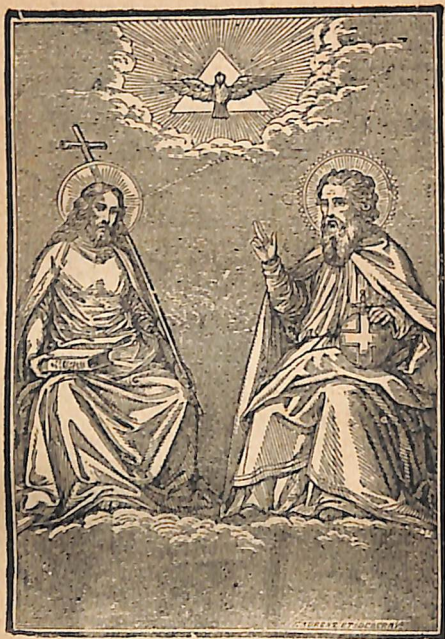
Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Յ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

1882

54685

Օրհնոթիւն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգոյն
սրբոյ, այժմ՝ եւ միշտ եւ յստիակեանս
ամեն :

ՀՐԱԺԱՐՈՒՄՆ

Հրաժարիմք 'ի սատանայէ
և յամենայն խարէութենէ
նորա . 'ի պատրանաց նորա .
'ի խորհրդոց նորա . 'ի գնա-
ցից նորա . 'ի չար կամաց
նորա . 'ի չար հրեշտակաց
նորա . 'ի չար պաշտօնէից
նորա . 'ի չար կամարարաց
նորա . և յամենայն չար զօ-
րութենէ նորա հրաժարե-
լով հրաժարիմք :

Զայս երեցս կրինէ՝ երես 'ի յա-
րեւմտեանս և յեւս 'ի հոր ունելով՝
և ուսոյն զոր ունեաց յարեւելս և սիւ-
նայնի շէր ունեան իւրեանս և զայն

հասարոյ՝ բացառելիս և չեռնամած
կերպիւ և ասէ :

Խոստովանիմք եւ հաւա-
տամք ամենակատար սրտիւ
զՀայրն Աստուած անեղ ան-
ծին և անսկիզբն . այլ և ծը-
նող Որդւոյ և բղխող Հոգ-
ւոյն սրբոյ : Հաւատամք ըզ-
բանն Աստուած՝ անեղ ծըն-
եալ՝ և սկսեալ ՚ի Հօրէ նախ
քան զյաւիտեանս : Ոչ յե-
տոյ և ոչ կրտսեր . այլ որ-
քան Հայրն Հայր՝ ընդ նմին
և Որդին Որդի : Հաւատամք
զսուրբ Հոգին՝ անեղ անժա-
մանակ . ոչ ծնեալ՝ այլ բըխ-
եալ ՚ի Հօրէ . էակից Հօր և
փառակից Որդւոյ : Հաւա-
տամք զերրորդութիւնն
սուրբ՝ մի բնութիւն , մի

Աստուածութիւն . ոչ երեք
աստուածք , այլ մի Աստ-
ուած . մի կամք . մի թագա-
ւորութիւն . մի իշխանու-
թիւն . արարիչ երեւելեաց
և աներեւութից : Հաւա-
տամք յեկեղեցի սուրբ ըզ-
թողութիւն մեղաց հաղոր-
դութեամբ սրբոյ :

Հաւատամք զմինն յերից
անձանց զԲանն Աստուած՝
ծնեալ ՚ի Հօրէ նախ քան
զյաւիտեանս . ՚ի ժամանա-
կի իջեալ յԱստուածածին
կոյսն Մարիամ . առեալ յա-
րենէ նորա՝ միաւորեաց ընդ
իւրում Աստուածութեանն .
իննամսեայ ժուժկալեալ
յարգանդի անարատ կու-
սին . և եղեւ Աստուածն

կատարեալ՝ մարդ կատարեալ. հոգւով և մտօք և մարմնով. մի անձն, մի դէմ և միաւորեալ մի բնութիւն : Աստուածն մարդացեալ առանց փոփոխման և առանց այլայլութեան . անսերմն յղութիւն և անապական ծնունդ, որպէս ոչ է սկիզբն Աստուածութեան նորա և ոչ վախճան մարդկութեան նորա : (Զի Յիսուս Քրիստոս երէկ և այսօր՝ նոյն և յաւիտեան) : Հաւատամք զՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս չրջեալ 'ի վերայ երկրի : Յետ եռեսուն ամաց եկեալ 'ի մկրտութիւն : Հայր 'ի վերուստ վկայեալ՝ Դա է որդի իմ սիրելի և

Հոգին սուրբ աղանակերպ իջեալ 'ի վերայ նորա : Փորձեալ 'ի սատանայէ և յաղթեալ նմա : Քարոզեալ մարդկան զփրկութիւն : Աշխատեալ մարմնով, վաստակեալ քաղցեալ և ծարաւեալ : Յետոյ եկեալ կամալ 'ի չարչարանս . խաչեալ և մեռեալ՝ մարմնով. և կենդանի՝ Աստուածութեամբն : Մարմինն եղեալ 'ի գերեզմանի՝ միաւորեալ Աստուածութեամբն . և Հոգւովն իջեալ 'ի դժոխս՝ անբաժանելի Աստուածութեամբն : Քարոզեալ հոգւոցն աւերեալ զդժոխս՝ և աղատեալ զհոգիան : Յետ երից աւուրց յարուցեալ 'ի մեռելոց և

երեւեալ աշակերտացն : Հա-
ւատամք զՏէրն մեր Յիսուս
Քրիստոս նովին մարմնովն
համբարձեալ յերկինս և
նստեալ ընդ աջմէ Հօր : Այլ
և գալոյ է նովին մարմնովն
և փառօք Հօր 'ի դատել
զկենդանիս և զմեռեալս :
Որ և յարութիւն ամենայն
մարդկան : Հաւատամք և
զհատուցումն գործոյ , ար-
դարոցն կեանք յաւիտենա-
կան , և մեղաւորացն տան-
ջանք յաւիտենական :

Բայ շէկն զայս և ընկերայն ա-
ռաւ ի խոստովանուիցիս , երբ եր-
բեցես խոստովանել զիդ :

ԶԳՋՈՒՄՆ

Մեղայ ամենասուրբ եր-
րորդութեանն Հօր և Որդ-
ւոյ և Հոգւոյն սրբոյ : Մե-
ղուցեալ եմ՝ Աստուծոյ :
Խոստովանիմ առաջի Աս-
տուծոյ՝ և սրբուհւոյ Աստ-
ուածածնին՝ և առաջի քոյ
Հայր սուրբ . զամենայն մե-
ղս զոր գործեալ եմ : Քան-
զի մեղայ խորհրդով բանիւ
և գործով , կամայ և ակա-
մայ . զխտութեամբ և ան-
զխտութեամբ՝ մեղայ Աս-
տուծոյ : Մեղայ հոգւովս
և զօրութեամբ սորա՝ մի-

տօքս եւ շարժմամբ ստ-
րա . մարմնովս ե զգայու-
թեամբ սորա : Մեղայ զօրու-
թեամբ հոգւոյս . խորա-
մանկութեամբ . անզգամու-
թեամբ . յանդգնութեամբ
և երկչոտութեամբ . շռայ-
լութեամբ եւ ժլատութե-
ամբ . դեղխութեամբ և ա-
նիրաւութեամբ . չարահա-
ւանութեամբ . յուսահա-
տութեամբ և թերամտու-
թեամբ՝ մեղայ Աստուծոյ :
Մեղայ չար խորհրդով մը-
տացս . նենգութեամբ . ա-
տելութեամբ . խեթիւ . մա-
խանօք . յաչախանօք . թու-
լութեամբ . պոռնկական
խորհրդով . արուական . ի-
գական . անասնական . գր-

րաստական . գաղանական .
'ի գիշերի և 'ի աուրնջեան
երազական գիճութեամբ և
յանրջական դարչ աղաեղու-
թեամբ՝ մեղայ Աստու : Մե-
ղայ ցանկութեամբ մարմ-
նոյս հեշտութեամբ . պղեր-
գութեամբ , յօրանջմամբ
քնոյ՝ շարժութեամբ մարմ-
նոյս և զաղրագործութեամբ
'ի պէս պէս ախտս . հեշտա-
լրութեամբ լսելեացս . ա-
րատութեամբ աչացս . ցան-
կութեամբ սրախս . իգու-
թեամբ ոնգացս . պաղչո-
տութեամբ բերանոյս . ան-
ժուժկալութեամբ . շռայ-
տութեամբ . և արբեցու-
թեամբ՝ մեղայ Աստու : Մե-
ղայ չարաբանութեամբ լեղ-

ուիս . ստախօսութեամբ .
 սուտ երդմամբ . երդմնա-
 զանցութեամբ . հակառա-
 կութեամբ . վիճաբանու-
 թեամբ . բանսարկութեամբ .
 շողմնքութեամբ . քսու .
 դատարկաբանութեամբ . և
 ծաղու . զրախօսութեամբ .
 հերձախօսութեամբ . և ա-
 նիծաբանութեամբ . տրտըն-
 ջելով . դժգոհելով . բամբա-
 սելով . և հայհոյելով՝ մեղայ
 Աստ : Մեղայ գողութեամբ
 ձեռացս . ադահելով , զրկե-
 լով , հարկանելով , սպա-
 նանելով , և ընդ գարշա ա-
 ծելով՝ մեղայ Աստուծոյ :
 Մեղայ ամենայն յօդուա-
 ծովք շինուածոյս և ամե-
 նայն անդամօք մարմնոյս .

եօթնեակ զգայարանօքս և
 վեցեկի շարժմամբս . վերամ-
 բարձ ոտնահարութեամբ ,
 եւ վայրագարշ մեղկութե-
 ամբ . յաջ եւ յահեակ
 խոտորելով . առաջնոցն մե-
 ղանչելով , եւ վերջնոցն
 չար նշաւակ գողով՝ մե-
 ղայ Աստուծոյ : Այլ եւ
 մեղայ եօթնիցս յանցանօք
 մահացու մեղօք : Հպար-
 տութեամբ և մասամբ նո-
 րին : Նախանձու և մասամբ
 նորին : Բարկութեամբ եւ
 մասամբ նորին : Ծուլու-
 թեամբ և մասամբ նորին :
 Ադահութեամբ և մասամբ
 նորին : Որկրամոլութեամբ
 և մասամբ նորին : Բղշախո-
 հութեամբ և մասամբ նո-

րին՝ մեղայ Աստուծոյ :
Այլ եւ մեղայ ամենայն
պատուիրանացն Աստուծոյ .
յանձնառելեացն եւ հրա-
ժարելեացն . զի ոչ զյանձ-
նառականսն կատարեցի եւ
ոչ 'ի հրաժարելեացն հե-
ռացայ : Զօրէնս առի՝ եւ
յօրինացն հեղգացայ . 'ի
կարգս քրիստոնէութեան
հրաւիրեցայ՝ եւ գործովս ա-
նարժան գտայ : Գիտելով
ղչարն՝ կամաւ կորացայ . եւ
'ի բարեաց գործոց ես ինձէն
հեռացայ : Վայ ինձ , վայ
ինձ , վայ ինձ : Զօրն ասեմ ,
կամ զօրն խոստովանեմ . զի
անթիւ եմ յանցանք իմ . ա-
նասելի եմ անօրէնութիւնք
իմ . աններելի եմ ցաւք իմ :

եւ անբժշկելի եմ վերք իմ .
մեղայ Աստուծոյ :
Հայր սուրբ՝ զքեզ ունիմ
միջնորդ հաշտութեան՝ եւ
բարեխօս առ միածին Որ-
դին Աստուծոյ . զի իշխա-
նութեամբդ որ տուեալ է
քեզ՝ արձակեացես զիս 'ի
կապից մեղաց իմոց աղա-
չեմ զքեզ :

ԱՐՁԱԿՈՒՄՆ

Ողորմեացի քեզ մարդասէ-
րն Աստուած , եւ թողու-
թիւն շնորհեցէ ամենայն
յանցանքս . խոստովա-
նեցելով . եւ մոռացելոցդ :
Եւ ես կարգաւ քահանա-
յական իշխանութեան եւ

38945

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՍՏՎԱՐԻ
ԿՈՆՍՏԱՆՍՆՈՒԼԻ
— ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ —

հրամանաւն Աստուածային
թէ՛ (Զոր արձակեցք յերկրի ,
եղիցի արձակեալ յերկինս) :
Նովին բանիւն արձակեմ
զքեզ յամենայն մասնակ-
ցութենէ մեղաց քոց , 'ի
խորհրդոց 'ի բանից և 'ի
գործոց . յանուն Հօր և Որդ-
ւոյ և Հոգւոյն սրբոյ : Եւ
դարձեալ՝ տամ զքեզ 'ի
խորհուրդս սուրբ եկեղեց-
ւոյ : Զի զոր ինչ գործիցես
բարիս . եղիցի քեզ 'ի բարե-
գործութիւն և 'ի փառս
հանդերձեալ կենացն . ամէն :

Համբարձաւ Տէր յերկինս :

ԱՂՕԹՔ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԻԻՐԱՐԱՆՁԻԻՐ ԱԻՈՒՐ

Յանուն Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն սրբոյ ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս ,
սուրբ եղիցի անուն քո .
եկեացէ՛ արքայութիւն քո .
եղիցին կամք քո որպէս
յերկինս և յերկրի . զհաց
մեր հանապազորդ՝ տուր
մեզ այսօր . թող մեզ ըզ-
պարտիս մեր՝ որպէս և մեք
թողումք մերոց պարտա-
յայանաց . և մի՛ տանիր զմեզ

'ի փորձութիւն . այլ փըրկեա՛ զմեզ 'ի չարէ . զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանըս յաւիտենից . ամէն :

Տէր՝ եթէ զշրթունս իմ բանաս , բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Տէր՝ եթէ զշրթունս իմ բանաս , բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Օրհնեալ համագոյ և միասնական անբաժանելի սուրբ երրորդութիւնն՝ Հայր և Որդի և Հոգի սուրբ , այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Տէր՝ զի բազում եղեն նեղիւք իմ , և բազումք յարեան 'ի վերայ իմ :

Բազումք ասէին զանձնէ իմ մէ , թէ չիք փրկութիւն սորա առ Աստուած իւր :

Այլ դու Տէր օգնական իմ

ես, փառք իմ և բարձրա-
ցուցիչ գլխոյ իմոյ:

Զայնիւ իմով ես առ տէր
կարդացի, և լուաւ ինձ 'ի
լեռնէ սրբոյ իւրմէ:

Ես ննջեցի և 'ի քուն եղէ.
զարթեայ և տէր ընդունե-
լի իմ է:

Ոչ երկեայց ես 'ի բիւրաւոր
զօրաց նոցա, ոյք շուրջա-
նակի պատեալ պաշարեալ
պահէին զիս:

Արի տէր և փրկեա զիս Աս-
տուած իմ, զի դու հարեր
զամենեանս ոյք էին ընդ-
իս թշնամութեամբ 'ի տա-
րապարտուց և զատամունս
մեղաւորաց փշրեսցես:

Տեառնդ է փրկութիւն 'ի
Վերայ ժողովրդեան քո օրհ-

նութիւն քո:

Տէր Աստուած փրկութեան
իմոյ, 'ի տուէ կարդացի և
գիշերի առաջի քո:

Մտցեն աղօթք իմ առաջի
քո Տէր, խոնարհեսցի ուն-
կըն քո 'ի խնդրուածս իմ:
Զի լցաւ չարչարանօք անձն
իմ, և կեանք իմ 'ի դժոխս
մերձեցան, և համարեցայ
ես ընդ այնոսիկ որք իջանեն
'ի գուբ:

Եղէ ես որպէս մարդ ա-
ռանց օգնականի, և 'ի մեռ-
եալս ազատ:

Որպէս զՎիրաւորս, որք նըն-
ջեն 'ի դերեզմանս:

Զորս դու ոչ յիշեցեր, նո-
քա 'ի ձեռանէ քումմէ մեր-
ժեցան:

Եդին զիս 'ի գբի ներքնումն,
'ի խաւարի և 'ի ըստ-
ուերս մահու:

Յիս հաստատեցաւ սրտմտու-
թիւն քո, զամենայն զբո-
սանս քո ածեր 'ի վերայ իմ:
Հեռի արարեր յինէն զծա-
նօթս իմ, և եդին զիս նը-
շաւակ իւրեանց:

Մատնեցայ և ոչ ելանէի,
աչք իմ տկարացան յաղքա-
տութենէ:

Ազաղակեցի առ տէր զօր-
հանապաղ, եւ համբարձի
առ քեզ զձեռս իմ:

Միթէ մեռելոց առնիցեն
զսքանչելիս քո, կամ բը-
ժիշկք յարուցեալ՝ խոստո-
վան առնիցին առ քեզ:

Միթէ պատմեսցէ՞ ոք եր-

բէք 'ի գերեզմանի զողոր-
մութիւնս քո, կամ զճըշ-
մարտութիւնս քո 'ի կորըս-
տեան:

Միթէ ճանաչիցին 'ի խա-
ւարի սքանչելիք քո, կամ
արդարութիւն քո յերկիր
մոռացեալ:

Ես առ քեզ Տէր աղաղակե-
ցի, առաւօտու աղօթք իմ
Ժամանեսցեն առ քեզ:

Ընդէր Տէր մերժես զանձն
իմ, կամ դարձուցանես զե-
րեսս քո յինէն:

Տնանկ և վաստակաւոր եմ
ես 'ի մանկութենէ իմմէ, 'ի
բարձրութենէ խոնարհեցայ
և ապշեցայ:

Յիս հաստատեցաւ բարկու-
թիւն քո, արհաւիրք քո

խռովեցուցին զիս :
Շրջեցան զինեւ որպէս ջուր ,
զօր ամենայն պաշարեցին
զիս 'ի միասին :

Հեռի արարեր յինէն ըզ
բարեկամս իմ և զծանօթս
իմ՝ վասն թշուառութեան
իմոյ :

Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր ,
և ամենայն ոսկերք իմ՝ զա-
նուն սուրբ նորա :

Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր ,
և մի մոռանար զամենայն
տուրս նորա :

Ո՛ր քաւէ զմեզս քո , բժշկէ
զամենայն հիւանդութիւնս
քո :

Ո՛ր փրկէ յապականութենէ
զկեանս քո , պսակէ զքեզ
ողորմութեամբ և գթու-

թեամբ :

Ո ընու 'ի բարութենէ ըզ
յանկութիւն քո նորոգես-
ցի որպէս արժւոյ մանկու-
թիւն քո :

Առնէ ողորմութիւնս Տէր ,
և իրաւունս ամենայն զըր-
կելոյ :

Եցոյց տէր զճանապարհս
իւր Մովսիսի , և որդւոցն
խորայէլի զկամս իւր :

Դիժած ողորմած է Տէր , եր-
կայնամիտ և բազումողորմ :
Ոչ իսպառ բարկանայ մեզ
Տէր , և ոչ յաւիտեան պա-
հէ ոխս :

Ոչ ըստ մեղաց մերոց ա-
րար մեզ Տէր , և ոչ ըստ
անօրէնութեան մերում հա-
տոյց մեզ :

Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ, այնպէս զօրացոյց Տէր զողորմութիւն իւր 'ի վերայ երկիւղածաց իւրոց:

Որչափ հեռի են արեւելք, յարեւմտից, այնչափ հեռի արար 'ի մէնջ զանօրէնութիւնս մեր:

Որպէս գթաց հայր 'ի վերայ որդւոց իւրոց, այնպէս գըթացի Տէր յերկիւղածս իւր:

Զի նա գիտաց զստեղծուածըս իւր և յիշեաց թէ հող եմք:

Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրք իւր, որպէս ծաղիկ վայրի այնպէս ծաղկի:

Շնչէ 'ի նմա հողմ՝ և ոչ է:

և ոչ եւս երեւի տեղինորա: Բայց ողորմութիւն Տեառն մնայ յաւիտեանս յաւիտեանից 'ի վերայ երկիւղածաց իւրոց, և արդարութիւն նորա յորդւոց մինչեւ յորդիս:

Ոյք պահեն զուխտս նորա, յիշեն զպատուիրանս նորա և առնեն զնա:

Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ իւր, արքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ:

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն հրեշտակք նորա, հզօրք զօրութեամբ՝ ոյք առնէք զբան նորա՝ 'ի լսել ձայնի պատգամաց նորա:

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն զօրութիւնք նորա, պաշ-

տօնեայք և արարողք կամաց նորա :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն գործք նորա, զի ընդ ամենայն տեղիս է տէրութիւն նորա, օրհնեա՛ն անձն իմ զՏէր :

Տէր՝ լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր խնդրուածաց իմոց ճշմարտութեամբ քով : Լուր ինձ արդարութեամբ քով, և մի՛ մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծառայի քում : զի ոչ արդարանայ առաջի քո ամենայն կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ, և նստոյց զիս 'ի խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից :

Չանձրացաւ յիս հոգի իմ և սիրտ իմ խռովեցաւ յիս : Յիշեցի զառուրան զառաջինըս, խորհեցայ յամենայն գործս քո . յարարածս ձեռաց քոց խորհեցայ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ : Սնձն իմ որպէս երկիր ծառաւի է առ քեզ, վաղվաղակի լուր ինձ Տէր զի նըւաղեցաւ յինէն հոգի իմ : Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն . նմանիցիմ այնուցիկ ոյք իջանեն 'ի գուբ : Լսելի արա ինձ առաւօտու զողորմութիւնս քո զի ես 'ի քեզ տէր յուսացայ : Յոյց ինձ ճանապարհ յոր և գնացից, զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց Տէր, զի զքեզ ապաւենինձ արարի:

Ուսո՞ ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես Աստուած իմ: Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ: Վասն անուան քո Տէր կեցուցէ զիս, արդարութեամբ քով հանցես 'ի նեղութենէ զանձն իմ:

Ողորմութեամբ քով սատակեա զթշնամիս իմ, և կորո՞ զամենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ:

Փառք քեզ Աստուած արթուն բնութիւն, որ ոչ երբէք ննջես պահապանդ իս:

րայելի: Որ յանմահ պաշտօնէից քոց՝ իմացական ձայնիւ անդադար օրհնաբանիս: Որ և զիս զհողեղէն ծառայս քո յանձնեցեր 'ի պահպանութիւն նոցա. և կարգեցեր քնածու բնութեանս՝ զարթուն ծառայսրդ 'ի խնամակալութիւն: Զորս և շնորհեցեր թմրեցելոյս ձայնատու և զարթուցիչ իբրեւ զգիշերային խօսնակս, կանխել 'ի փառաբանութիւն անուան քո սրբոյ. զի և 'ի հողեղինացս հաճեցար առնուլ զօրհնութիւն: Գոհանամ զքէն անմատչելի լոյս սուրբ երրորդութիւն, որ զիս ազատեցեր 'ի խաւարադնաց դի-

ւաց՝ 'ի թշնամեաց փրկու-
թեանս իմոյ . և ընդ ար-
թուն բնութիւն հրեշտա-
կացդ՝ օրհնաբանակից քեզ
արարեր : Զի՛նչ տաց քեզ
տրիտուր և փոխանակ բա-
րերարութեանդ : Տէր իմ,
կեանք իմ, լոյս իմ, և աղ-
բիւր ամենայն բարեաց .
եթէ ոչ զկեանս իմ՝ զոր ե-
տուր և շնորհեցեր ինձ 'ի
գիշերիս յայսմիկ , քեզ նը-
ւիրեցից 'ի մշտնջենաւոր
և յանդադար փառաբա-
նութիւն . թէպէտ չեմ բա-
ւական ըստ արժանեաց փա-
ռաց քոց օրհնել զքեզ :

Արդ՝ որպէս հրեշտակաց
քոց տաս նոր 'ի նորոյ ըզ-
գանազան կերպ զքեզ օրհ-

նելոյ՝ և երեքսրբենիւ փա-
ռաբանելոյ , տուր և ինձ ա-
ղաչեմ զքեզ՝ արթնութիւն
մտաց , նոր օրհնութեամբ
զնորոգիչդ կենաց իմոց բա-
րեբանել : Դու Տէր՝ և զա-
ռաօտս խաղաղութեան
մինչեւ ցերեկոյ շնորհեա՛
ինձ առանց փորձանաց ան-
ցուցանել , որ խնդրեմս
զարքայութիւն քո 'ի սկըզ-
բան ամենայն խնդրուածոց
իմոց :

Տէր երկնի և երկրի , և հը-
րամայող ծովու և ցամաքի ,
դու և զայլ բարիս բնու-
թեան՝ շնորհաց և փառաց
ողորմութեամբ քով պար-
գեւեա՛ ինձ , և արդար վաս-
տակոց յաւուրս յայսմիկ :

արժանի արա . որով և կա-
րիք իմ և իմոցս լցցին , և
աղքատք 'ի փշրանաց սե-
ղանոյ մեծատանդ յաղես-
ցին . և օրհնեսցեն զքեզ
այժմ և յաւիտեանս . ամէն :

ՀԱՆԳԱՆԱԿ ՀԱՒԱՏՈՅ

Հաւատամք 'ի մի Աստուած
'ի Հայր ամենակալ յարարի-
չքն երկնի և երկրի , երեւ-
ելեաց եւ աներեւութից :
Հաւատամք և 'ի մի Տէր
Յիսուս Քրիստոս՝ յորդին
Աստուծոյ ծնեալն յԱստու-
ծոյ Հօրէ միածին , այսինքն
յէութենէ Հօր : Աստուած
յաստուծոյ , լոյս 'ի լուսոյ ,
Աստուած ճշմարիտ յԱս-
տուծոյ ճշմարտէ , ծնունդ՝
և ոչ արարած : Նոյն ինքն
'ի բնութենէ Հօր . որով ա-
մենայն ինչ եղեւ յերկինս
և յերկրի՝ երեւելիք և ա-
ներեւոյթք : Որ յաղագս
մեր մարդկան՝ և վասն մերոյ

փրկութեան իջեալ յերկ-
նից՝ մարմնացաւ, մարդա-
ցաւ, ծնաւ կատարելապէս
'ի Մարիամայ սրբոյ կուսէն՝
Հոգւովն սրբով: Որով էառ
զմարմին զՀոգի եւ զմիտս եւ
զամենայն որ ինչ է 'ի մարդ-
նչմարտապէս եւ ոչ կարծ-
եօք: Չարչարեալ, խաչեալ,
թաղեալ, յերրորդ աւուր
յարուցեալ. ելեալ յերկի-
նքս նովին մարմնով՝ նստաւ
ընդ աջմէ Հօր: Գալոց է նո-
վին մարմնովն եւ փառօք Հօր
դատել զկենդանիս եւ զմե-
ռեալս. որոյ թագաւորու-
թեանն ոչ գոյ վախճան:
Հաւատամք եւ 'ի սուրբ Հո-
գին յանեղն եւ 'ի կատա-
րեալն. որ խօսեցաւ յօրէնս

եւ 'ի Մարգարէս եւ յԱւետա-
րանս: Որ էջն 'ի Յորդանան
քարոզեաց զԱռաքեալն. եւ
բնակեցաւ 'ի սուրբն:
Հաւատամք եւ 'ի մի միայն
ընդ-հանրական եւ առաքե-
լական Եկեղեցի:

Հաւատամք 'ի մի մկրտու-
թիւն. յապաշխարութիւն՝
'ի քաւութիւն եւ 'ի թողու-
թիւն մեղաց: Ի յարութիւն
մեռելոց. 'ի դատաստանն
յաւիտենական Հոգւոյ եւ
մարմնոց, յարքայութիւնն
երկնից եւ 'ի կեանսն յաւի-
տենականս:

Իսկ որք ասէնն, էր երբեմն
յորժամ ոչ էր Որդի, կամ
էր երբեմն յորժամ ոչ էր
սուրբ Հոգին. կամ թէ յո-

չէից եղեն , կամ յայլմէն
ուրեքնէ կամ 'ի գոյութե-
նէ ասեն լինել զանեղ Որ-
դին Աստուծոյ , կամ զսուրբ
Հոգին . և թէ՛ փոփոխելիք
են կամ այլայլելիք , զայն-
պիսի ասացողն նշովէ կա-
թողիկէ և Առաքելական ե-
կեղեցի :

Ի սրբոյ Լուսաւորչեմ մերմէ ու-
սացեալ :

Իսկ մեք փառաւորեսցուք
որ յառաջ քան զյաւիտեա-
նըս , երկիր պաղանելով
սրբոյ Երրորդութեանն և
մի Աստուածութեանն Հօր
և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբ-
բոյ , այժմ և միշտ և յա-

ւիտեանս յաւիտենից . ամեն :

ՓԱՌԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Փառք 'ի բարձունս Աստու-
ծոյ , և յերկիր խաղաղու-
թիւն , 'ի մարդիկ հաճու-
թիւն : Օրհնութիւն քեզ
'ի բարձունս . օրհնեալ ես
Տէր Աստուած մեր . օրհ-

ներմք զքեզ և գովեմք ըզ
քեզ : Խոստովանիմք Տէր
զքեզ, և երկիրպագանեմք
քեզ . փառաւորեմք զքեզ .
գոհանամք Տէր զքէն վասն
մեծի փառաց քոց :

Տէր Թագաւոր սուրբդ երկ-
նային՝ Աստուած և Հայր ա-
մենակալ : Տէր և Որդի Հօր
միածին Յիսուս Քրիստոս և
սուրբ Որդի : Տէր Աստուած
դառն Աստուծոյ և Որդի
Հօր, որ առեր զմերս 'ի կու-
սէն : Ողորմեցար բարձեր
զմեզս աշխարհի, և արդ-
ընկալ զաղաչանս մեր :

Սուրբդ որ նստիս ընդ ալ-
մէ Հօր՝ ողորմեաց մեզ : Զի
դու միայն սուրբ, դու մի-
այն բարձրեալ ես . դու մի-

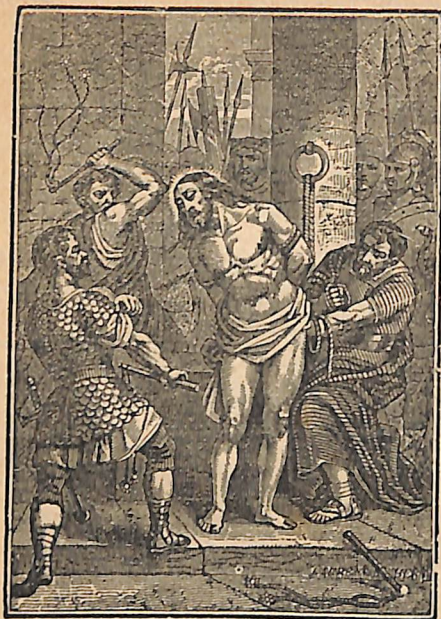
այն տէր մեր Յիսուս Քրիս-
տոս : Տէր և Հոգիդ սուրբ
որ 'ի փառս Աստուած ընդ
Հօր . ամէն :

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք
զքեզ, և գովեմք զանուն
սուրբ քո յաւիտեան և յա-
ւիտեանս յաւիտենից : Ար-
ժանի՛ արա Տէր զօրս զայս
խաղաղութեամբ, և առանց
մեղաց պահեա՛ զմեզ : Օրհ-
նեալ ես Տէր Աստուած
հարցն մերոց, գովեալ և
փառաւորեալէ անուն սուրբ
քո յաւիտեանս . ամէն :

Օրհնեալ Տէր ուսո՛ ինձ
զարդարութիւնս քո . օրհ-
նեալ Տէր ուսո՛ ինձ զար-
դարութիւնս քո . օրհնեալ
Տէր ուսո՛ ինձ զարդարու-

Թիւնս քո : Տէ՛ր ապաւէն
 եղեր մեր ազգէ յազգ : Ես
 աղաչեմ Տէ՛ր ողորմեա՛ ինձ ,
 և բժշկեա՛ զանձն իմ , ես
 մեղայ քեզ : Յո՛յց մեզ Տէ՛ր
 զողորմութիւնս քո , և ըզ-
 փրկութիւնս քո տո՛ւր մեզ :
 Տէ՛ր ողորմութիւն քո յա-
 ւիտեան , զգործս ձեռաց
 քոց մի անտես առներ : Տէ՛ր
 իմ զքեզ ապաւէն ինձ ա-
 բարի ուսո՛ ինձ առնել ըզ-
 կամս քո զի դու ես Աստ-
 ուած իմ :

Ի քէն է Տէ՛ր աղբիւր կեն-
 դանութեան , և լուսով ե-
 րեսաց քոց տեսանեմք ըզ-
 լոյս : Ծագեա՛ զողորմու-
 թիւնս քո՝ որք ճանաչեն
 զքեզ Տէ՛ր :

Կայանայ զանա Յիսուսի
գանակոճեցին:

ԱՂՕԹԻՔ

Ա Պ Ա Շ Խ Ա Ր Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ
մեծի ողորմութեան քում,
ըստ բաղում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնու
թիւնս իմ:

Առաւել լուա զիս յանօրէ-
նութենէ իմմէ, և ի մեղաց
իմոց սուրբ արա զիս:

Զանօրէնութիւնս իմ ես ին-
ձէն գիտեմ, և մեղք իմ ա-
ռաջի իմ են յամենայն ժամ:
Քեզ միայն մեղաց Տէր, և
չար առաջի քո արարի:

Որպէս արդար եղիցիս ի

բանս քո , և յաղթող 'ի
դատել դաս :

Անօրէնութեամբ յղացաւ ,
և 'ի մեղս ծնաւ զիս մայր
իմ :

Դու Տէր զճշմարտութիւն
սիրեցեր . զանյայտս և ըզ
ծածկեալս իմաստութեամբ
քով յայտնեցեր ինձ :

Յօղեա յիս մշտկաւ , և սուրբ
եղէց . լուա , և քան զձիւն
սպիտակ եղէց :

Լսելի արա ինձ զցնծութիւն
և զուրախութիւն , և ցըն-
ծասցեն ոսկերք իմ տառա-
պեալք :

Դարձո զերեսս քո 'ի մեղաց
իմոց , և զամենայն անօրէ-
նութիւնս իմ քաւեա յինէն :

Սիրտ սուրբ հաստատեալ

յիս Աստուած , և հոգի ու-
ղիղ նորոգեա 'ի փորի ի-
մում :

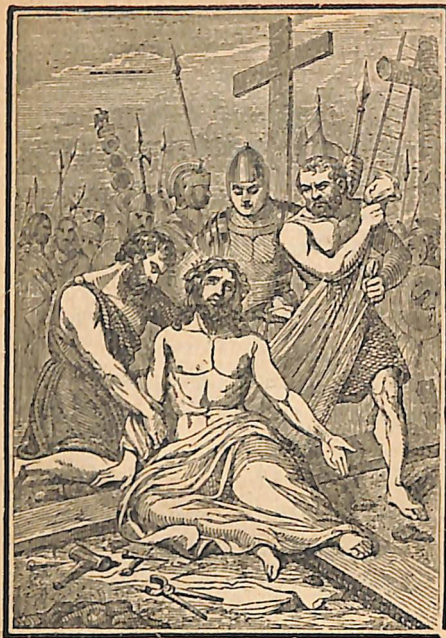
Մի' ընկենուր զիս Տէր յե-
րեսաց քոց . և զհոգի քո
սուրբ մի հաներ յինէն :

Տուր ինձ ցնծութիւն փըր-
կութեան քոյ , և հոգւով
պետութեան քոյ հաստա-
տեա զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճա-
նապարհս քո . և ամբա-
րիշտք առ քեզ դարձցին :
Փրկեա զիս յարենէ Աստ-
ուած՝ Աստուած փրկու-
թեան իմոյ . ցնծասցէ լե-
զու իմ յարդարութեան
քում :

Տէր եթէ զշրթունս իմ բա-
նաս , բերան իմ երգեսցէ

զօրհնութիւնս քո :
 Թէ կամեցեալ էիր , պա-
 տարագոս մատուցանէաք .
 բայց դու ընդ ողջակէզս
 իսկ ոչ հաճեցար :
 Պատարագ . Աստուծոյ հո-
 գի խոնարհ . զսիրտ սուրբ
 և զհոգի խոնարհ Աստուած
 ոչ արհամարհէ :
 Բարի արա Տէր կամօք քովք
 Սիօնի . և շինեսցին պա-
 րիսպքն Երուսաղեմի :
 Յայնժամ հաճեսցիս ընդ
 պատարագս արդարութ-
 եան . յորժամ ուխտից պա-
 տարագոս հանցեն 'ի սեղան
 քո զուարակս :

Մերկացողիս զնա 'ի հանդերձից ,
եւ արկիս ընդ նմա քղամիտ կարմիր :

ԱՂՕԹՔ

ՄԱՆԱՍԷԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Տէր ամենակալ Աստուած
Աբրահամու՝ իսահակայ Յա-
կոբայ և զաւակի նոցա ար-
դարոց . ամենակալ Տէր՝
Թող զմեզս իմ :

Որ արարեր զերկինս՝ և զեր-
կիր , և զամենայն զարդ նո-
ցա . ամենակալ :

Որ կապեցեր զծով բանիւ
հրամանի քո . փակեցեր ըզ-
խորս , կնքեցեր ահաւոր
և փառաւորեալ անուամբ
քով . ամենակալ :

Որ ամենայն ինչ սարսի և

դողայ յերեսաց ահի զօրու-
թեան քո . ամենակալ :

Անբաւ է մեծ վայելչու-
թիւն փառաց սրբութեան
քո , սաստիկ է բարկութիւն
սպառնալեաց քոյ 'ի վերայ
մեղաւորաց . անչափ և ան-
քըննին են ողորմութիւնք ա-
ւետեաց քոյ . ամենակալ :

Դու տէր բարձրեալ՝ գթած ,
երկայնամիտ , բազումօղորմ .
և զղջանաս 'ի վերայ չարեաց
մարդկան . ամենակալ :

Դու Աստուած՝ ոչ եղեր ա-
պաշխարութիւն վասն ար-
դարոցն՝ Աբրահամու իսա-
հակայ և Յակոբայ , որք ոչ
մեղան քեզ . ամենակալ :

Այլ եղեր ապաշխարու-
թիւն վասն իմ՝ մեղաւորիս .

զի մեղայ աւելի քան զա-
ւազ ծովու , և բազմացան
անօրէնութիւնք իմ . ամե :
Չեմ արժանի հայիլ՝ և տե-
սանել զբարձրութիւնս երկ-
նից , 'ի բազմութենէ անօ-
րէնութեան իմոյ . ամենա :
կորացեալ եմ ես 'ի բռնու-
թենէ կապանաց երկաթից ,
և ոչ գոյ ինձ հանդիստ . ա :
Բարկացուցի զսրամտու-
թիւն , և զչար առաջի քո
արարի . կանգնեցի պատ-
կեր՝ և բազմացուցի զցա-
սումն անձին իմոյ . ամե :
Եւ արդ Տէր՝ խոնարհեցու-
ցանեմ՝ զծունր սրտի իմոյ ,
և հայցեմ 'ի քաղցրութե-
նէ քումմէ . ամենա :

Մեղայ Տէր մեղայ . և զա-

նօրէնութիւնս իմ ես ինձէն
դիտեմ. ամենակալ:

Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն՝
թող ինձ Տէր, թող ինձ,
և մի՛ կորուսաներ զիս ըստ
անօրէնութեան իմոյ. ամե:
Մի՛ յաւիտեան բարկանար
ինձ Տէր. և մի՛ յիշեր զչա-
րիսն իմ. և մի՛ պարտաւո-
րեր զիս ընդ իջեալսն 'ի ներ-
քոյ երկրի չարեօք. ամե:
Զի դու Աստուած՝ Աստ-
ուած ապաշխարողաց ես,
և յիս ցոյց զբարերարու-
թիւնդ քո. որ անարժան
եմ. ամենակալ:

Կեցուսցես զիս ըստ բա-
ղում ողորմութեան քում՝
և ես օրհնեցից զքեզ զա-
մենայն աւուրս կենաց ի-

մոց. ամենակալ:

Զքեզ Տէր՝ օրհնեն ամե-
նայն զուարթունք երկնից.
և քո են փառք յաւիտեա-
նս. ամէն:

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ-
ւոյն սրբոյ: Այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտե:
Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն
Տէր, թող ինձ զմեղս իմ:
Բազումօղորմ Տէր, ողոր-
մեա ինձ:

Աստուած՝ քաւեա զիս ըզ-
մեղաւորս 'ի մեղաց և կեցո:
Աստուած՝ գթա յիս 'ի մե-
ղուցեալ ծառայս, և ողոր-
մեա ինձ բազմամեղիս:
Ամենօրհնեալ սրբուհի՛ եւ
միշտ կոյս Աստուածածին

Մարիամ. բարեխօսեա առ

Տէր վասն մեր :

Ամենայն սուրբք Աստուծոյ՝
բարեխօսեցէք առ Հայր 'ի
յերկինս վասն մեր մեղաւո-
րացս :

Քրիստոս որդի Աստուծոյ
անոխակալ, ընկալ զաղա-
չանս մեր. զի 'ի քեզ են ա-
պաւինեալ անձինք մեր :
Յաղթող զօրութեամբ սուրբ
և կենդանարար և պատուա-
կան խաչի քո Տէր՝ պահ-
պանեա զմեզ :

Առաքեա Տէր զհրեշտակ
խաղաղութեան քո. որ ե-
կեալ պահեսցէ զմեզ անխը-
ռովս 'ի տուէ և 'ի գիշերի :
Եւ մարդատիրութեամբ քով
յիշեա զմեզ Տէր՝ յիշեա
զմեզ, յորժամ գաս արքա :

յութեամբ քով, և ողորմեա
մեզ :

Ք Ա Ր Ո Զ

Եկեալքս 'ի խոստովանու-
թիւն ապաշխարութեան՝
հաւատով զյոյս միածնի
որդւոյն Աստուծոյ դիցուք
'ի սիրտս մեր. խնդրելով 'ի
նմանէ զքաւութիւն և ըզ-
թողութիւն յանցանաց մե-
րոյ :

Վասն զինա ինքն է նախախ-
նամոյն Աստուած յաւիտե-
նական. որ եկն կամաւ Հօր
'ի փրկել զարարածս. և ա-
սաց՝ զինքն լինել քաւիչ մե-
ղաւորաց, յոյս ապաշխա-
րողաց. շնորհելով զհան-

գիտտ աշխատելոց . ընդու-
նելով զծանրաբեռնեալքս
և զտաժանեալքս մեղօք
յապաշխարութիւն քաւու-
թեան : Արդ՝ եկայք ամե-
նեքեան . խոնարհեալ ան-
ձամբ՝ բեկեալ սրտիւք՝ անկ-
ցուք և լացցուք առաջի
Տեառն արարչին մերոյ . զի
անցուցէ 'ի մէնջ զցասումն
պատուհասի յանցանաց մե-
րոց բարերարութեամբն իւ-
րով : Ամենակալ Տէր Աստ-
ուած մեր՝ կեցցի և ողորմեա :

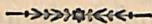
Ա Ղ Օ Թ Ք

Տէր Աստուած փրկութեան
մերոյ՝ որ ողորմածդ ես և
զթած՝ երկայնամիտ բազու-

մողորմ և զղջանաս 'ի վերայ
չարեաց մարդկան . որ ոչ
կամիս զմահ մեղաւորին .
այլ՝ զդառնալ նորա 'ի չար
ճանապարհէն եւ զկեալն :
Դու Տէր՝ առատ ողորմու-
թեամբ քով մխիթարեա ըզ-
ժառայս քո . և տուր սոցա
տեղի ապաշխարութեան :
Հաշտեա մարդափրութեամբ
քով . և արա զսոսա անդամն
եկեղեցւոյ քում սրբոյ : Որ-
պէս զի առողջացեալք հոգ-
ւով՝ խոստովանութեամբ և
ապաշխարութեամբ մտցեն
յեկեղեցի քո սուրբ :

Եւ ընդ ժողովրդեան քում
քեզ հանցեն զօրհնութիւն
և զփառս Հօր և որդւոյ և
Հոգւոյդ սրբոյ այժմ և

միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից . ամէն :

ՇԱՐԱԿԱՆՔ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Հայր բազումողորմ խոստո-
ւանիմ առ քեզ որպէս զա-
նառակ որդին՝ թող ինձ ըզ-
մեղս իմ և ողորմեա :

Տէր որ դժեցար ի կիսն ֆա-
նանացի . գթա՛ և յիս ի
մեղաւորս և ողորմեա :

Տէր որ դարձուցեր զմաք-
սաւորն ի գիտութիւն ճշ-
մարտութեան , դարձս եւ
զիս զմոյրեալս և ողորմեա :

Մեղայ Տէր և անկանիմ ա-
ռաջի քո . մեղայ ողորմեա :

Մեղայ Տէր բազումողորմ
Աստուած մեղայ ողորմեա :
Մեղայ Տէր խոստովանիմ
զյանցանս իմ . մեղայ ողորմ :

Մեղաք մինչեւ յերկինս և
ղարդար զցասումն քո շար-
ժեցաք ի մեզ . Տէր ըստ
մեծի քում ողորմութեանդ
ողորմեա մեզ : Իջաք մինչ
ի դժոխս ընկղմեալք յա-
նօրէնութեան մերում . Տէր
յիշեա զգինս արեան Որդ-
ւոյ քոյ և ողորմեա : Հա-
լածեա ի մէնջ Տէր նշանաւ
խաչի քո զընդդիմամարտ
և զաներեւոյթ գազանն , և
մի՛ տար յապականութիւն
զքո ժառանգութիւնս :

Մեզք իմ բազում են յոյժ
ծանր են քան զաւաղ ծո-
վու . քանզի քեզ միայնոյ
մեղայ ողորմեա ինձ Աստ-
ուած : Բաց Տէր զդուռն
ողորմութեան որ ողբալով
կարդամ առ քեզ . քանզի
քեզ մի : Հեղ յիս զգթու-
թիւնդ քո բազումողորմ և
մարդասէր . քանզի :

Ողորմեա ինձ Աստուած՝ զի
քեզ միայնոյ մեղայ : Առա-
ւել լուայ զիս 'ի տղմոյ յան-
ցանաց աղբիւր բժշկու-
թեան և ողորմեա : Յարե-
նէ փրկեա զիս հոգւոց և
մարմնոց ունիս իշխանու-
թիւն և ողորմեա :

Մաքսաւորն հառաչանք 'ի

տաճարին էառ զքաւու-
թիւն . նովին ձայնիւն և
ես գոչեմ ողորմեա ինձ
Աստուած : Աւաղակն ա-
ղաղակէր 'ի խաչին յիշեա
զիս Տէր . նովին : Անառակ
որդին աղերսանօք՝ աղաչէր
զքեզ՝ Հայր մեղայ յերկինս
և առաջի քո . նովին ձայնի :
Անկանիմառաջի քո և խընդ-
բեմ զթողութիւն յանցա-
նաց իմոց . մի անտես առ-
ներ Հայր զաղաչանս իմ :
Աղաղակեմ որպէս մաքսա-
ւորն և հեղում զարտասուս
իմ առաջի քո որպէս պոռ-
նիկն . մի անտես : Յանե-
րեւոյթ թշնամւոյն պար-
տեցայ՝ և 'ի գաղտնի նե-
տից բանսարկուին վիրաւո-

ըեցայ . մի' անտես առներ
Հայր զաղաչանս իմ :

Ալիք յանցանաց զիս ալէ-
կոծեն և մեղք իմ բազում
զիս յանդիմանեն : Արդ-
զինչ արարից մեղուցեալ
անձամբս . որ չեմ ապրելոց
յահագին հրդյն : Մեղայ
քեզ Քրիստոս Որդի Աստու-
ծոյ . շնորհեա զթողութիւն
բազում յանցանաց իմոց :

Հայր , անցո յաժախ զայս յիևեև ,
ոչ եև իմ կամք , այլ բոյո լիցի :

ԱՂՕԹԻՔ

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՅԱՄՈՒՆ

ՅԱՆՈՒՆ ՀՕՐ ԵՒ ՈՐԴԻՈՅ ԵՒ
ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՅ ԱՄԷՆ

Հայր մեր որ յերկինս :

Առաքեա՛ Տէր զլոյս քո և
զճշմարտութիւն քո , զի ա-
ռաջնորդեացեն ինձ և հան-
ցեն զիս ՚ի լեառն սուրբ և
՚ի յարկա քո :

Մտից առաջի սեղանոյ Աս-
տուծոյ առ Աստուած , որ
ուրախ առնէ զմանկութիւն
իմ :

խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աստուած Աստուած իմ:

Արդ ընդէր տրտում ես անձն իմ. կամ ընդէր խռովես զիս. յուսա առ Աստուած, խոստովանեանմա՛ն փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է:

Փառք Հօր և Որդւոյ և: Եւ եւս խաղաղութեան ընդ Տէր աշա:

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ:

Եկեսցէ ի վերայ իմ ողորմութիւն քո Տէր, և փրկութիւն քո ըստ բանի բում:

Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս բանիւք, զի ես

ի բանս քո յուսացայ: Մի՛ ի բացեայ առնէր ի բերանոյ իմմէ զբան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ, զի յիրաւունս քո յուսացայ:

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ, յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից: Դնայի ես յանդորրու, զի զպատուիրանս քո խընդրեցի:

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի թագաւորաց, եւ ոչ ամաչէի:

Խորհէի ի պատուիրանս քո, զոր սիրեցի:

Համբարձի զձեռս իմ ի պատուիրանս քո, զոր սիրեցի. եւ խորհէի յարդա-

բութեան քում:
Յիշեա՛ զբանն ծառայի քո՝
յոր եւ յուսացուցեր զիս:
Սա մխիթարեսցէ զիս ՚ի խո-
նարհութեան իմում, զի
բան քո կեցոյց զիս:

Ամբարտաւանք անիրաւե-
ցան յիս յոյժ, այլ յորի-
նաց քոց ես ոչ խոտորեցայ:
Յիշեցի զիրաւունս քո յաւի-
տենից Տէր, և մխիթարեցայ:
Տրտմութիւն կալաւ զիս ՚ի
մեղաւորաց, և ոյք թողին
զօրէնս քո:

Գովելի ես ինձ իրաւունք
քո ՚ի տեղովս պանդխտու-
թեան իմոյ:

Յիշեցի ՚ի գիշերի զանուն
քո Տէր, և պահեցի զօրէնս
քո:

Սա եղեւ ինձ ճանապարհ ՚ի
կեանս, զի զարդարութիւ-
նքս քո խնդրեցի:

Զանօրէնս ատեցի, և զօրէ-
նքս քո սիրեցի:

Օգնական և փրկիչ իմ ես
դու, և ես ՚ի բանս քո յու-
սացայ:

Ի բաց եղերուք յինէն չարք,
և քննեցից զպատուիրանս
Աստուծոյ իմոյ:

Օգնեա ինձ ըստ բանի քում
և կեցո՛ զիս, և մի յամօթ
առներ զիս ՚ի յուսոյ իմմէ:
Օգնեա՛ ինձ և ապրեցո՛ զիս,
և խոնարհեցայց յիրաւունս
քո յամենայն ժամ:

Անարգեցեր զամենեւեան՝
որք ապստամբ եղեն յար-
դարութեանց քոց, զի ա-

նիրաւութեամբք էին խոր-
հուրդք նոցա :

Յանցաւորս համարեցայ զա-
մենայն մեղաւորս երկրի .
վասն այսորիկ սիրեցի ըզ-
պատուիրանս քո :

Բեւեռեա՛ ընդ երկիւղ քո
զմարմին իմ՝ զի ՚ի դատաս-
տանաց քոց երկեաց յոյժ :
Մերձեոցին խնդրուածք իմ
առաջի քո Տէր , ըստ բանի
քում իմաստուն արա զիս :
Մտցեն աղօթք իմ՝ առաջի
քո Տէր , և բանիւ քո փրկ-
կեա զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհ-
նութիւնս քո , յորժամ ու-
սուցես ինձ զարդարութիւ-
նըս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո ,

զի ամենայն պատուիրանք
քո արդարութեամբ են :
Եղիցի ձեռն քո ՚ի կեցու-
ցանեւ զիս , զի զպատուի-
րանս քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկութեան քում
Տէր , և օրէնք քո խօսք իմ
էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեսցէ
զքեզ , և իրաւունք քո օգ-
նեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչ-
խար կորուսեալ , խնդրեա
զժառայս քո , զի զպատուի-
րանս քո ես ոչ մոռացայ :
Մի՛ եկեսցեն ՚ի վերայ մեր
ոտք ամբարտաւանից , և
ձեռք մեղաւորաց մի դողա-
ցուցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեւեան

ոյք գործեն զանօրէնու-
թիւն . մերժեսցին և այլ մի
կարասցեն հաստատիլ :
Էս 'ի տէր յուսացայ , ցըն-
ծացայց և ուրախ եղէց յԱս-
տուած փրկիչ իմ :

Տէր Տէր ետ ինձ զօրու-
թիւն և կացոյց զոտս իմ 'ի
հաստատութեան , 'ի վերայ
պարանոցի թշնամւոյն կա-
ցոյց զիս , և հանգոյց զիս
երազ երազ :

Որ բնակեալն է յօգնու-
թիւն բարձրելոյն , ընդ հո-
վանեաւ Աստուծոյ յերկինս
հանգիցէ :

Ասացէ Տեառն ընդունող
իմ ես , ապաւէն իմ Աս-
տուած և ես յուսամ 'ի նա :

Նա փրկեսցէ զիս յորողայ :

Թէ որսողին , և 'ի բանիցն
'ի խռովութենէ :

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի
զքեզ , 'ի հովանի թեւոց
նորա յուսացիս :

Որպէս զէն շուրջ եղիցի ըզ-
քեւ՝ ճշմարտութիւն նորա :
Ոչ երկիցես դու յերկիւզէ
դիշերի , եւ ոչ 'ի նետէ որ
թռչի 'ի տուէ :

Յիրէ որ չըջի 'ի խաւարի ,
'ի գայթակղութենէ դիւին
'ի հասարակ աւուր :

Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ
հազարք , և բիւրք ընդ աջ-
մէ քումմէ , և առ քեզ ինչ
ոչ մերձեսցին :

Բայց միայն աչօք քովք հա-
յեսցիս դու , և զհատու-
ցումն մեղաւորաց տեսցես ,

զի դու տէր յոյս իմ ես :
 Զբարձրեալն արարեր քեզ
 ապաւէն , զի ոչ հասցեն
 առ քեզ չարք , և տանջանք
 մի մերձեցցին 'ի յարկս քո :
 Հրեշտակաց իւրոց պատ-
 ուիրեալ է վասն քո , 'ի պա-
 հել զքեզ յամենայն ճանա-
 պարհս քո :

Ի բազումս իւրեանց ընկալ-
 ցին զքեզ , զի մի՛ երբէք
 հարցես զքարի զոտն քո :
 Ի վերայ ի ժից եւ քարբից
 գնասցես դու , և առ ոտն
 կօխեսցես զառիւծն եւ ըզ-
 վիշապն :

Քանզի յիս յուսացաւ , եւ
 փրկեցից զնա . հովանի ե-
 շէց նմա . զի ծանեաւ զա-
 նուն իմ :

կարգասցէ առ իս՝ և ես
 լուայց նմա , և առ նմա
 եղէց 'ի նեղութեան :

Փրկեցից և փառաւոր արա-
 րից զնա , երկայն աւուրբք
 լցուցից և ցուցից նմա ըզ-
 փրկութիւն իմ :

Առ քեզ Տէր համբարձի զա-
 չըս իմ , որ բնակեալդ ես 'ի
 յերկինս :

Որպէս աչք ծառայի 'ի ձե-
 ուրն տեառն իւրոյ , և որ-
 պէս աչք աղախնոյ 'ի ձեռն
 տիկնոջ իւրոյ :

Այնպէս են աչք մեր առ
 քեզ Տէր Աստուած մեր ,
 մինչեւ ողորմեսցիս 'ի վերայ
 մեր :

Ողորմեա՛ մեզ Տէր ողորմեա
 մեզ , զի բազում լցաք ար-

Համարհանօք :

Եւս առաւել լցան անձինք
մեր նախատանօք , որք նա-
խատէին զմեզ և արհամար-

հանօք ամբարտաւանից :

Աստուած յանուան քում
կեցո զիս , և 'ի զօրութեան
քում իրաւ արա ինձ :

Աստուած լուր աղօթից ի-
մոց , ունկնդիր բանից բե-
րանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ'
և հզօրք խնդրեցին զանձն
իմ , և ոչ համարեցան զքեզ

Աստուած առաջի իւրեանց :

Ահա Աստուած օգնական
իմ , և Տէր ընդունող հոգ-
ւոյ իմոյ :

Ի դարձուցանել զչարն 'ի
թշնամիս իմ , ճշմարտու-

թեամբ քով սատակեա' ըզ-
նոսա :

Ես կամօք իմովք պատա-
րագս մատուցից քեզ , եւ
խոստովան եղէց անուան
քում Տէր , զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմ-
մէ փրկեցեր զիս , եւ 'ի
թշնամիս իմ' ետես ակն իմ :

Օրհնեալ ես դու Տէր Աստ-
ուած հարցն մերոց , գով-
եալ և առաւել բարձրաց-
եալ յաւիտեան :

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ
փառաց քոց , գովեալ և ա-
ռաւել բարձրացեալ յա :

Օրհնեալ ես 'ի տաճարի
փառաց սրբութեան քո ,
գովեալ և առաւել բարձ :

Օրհնեալ ես 'ի վերայ ա-

Թող արքայութեան քո ,
գովեալ և առաւել բարձ :
Օրհնեալ ես որ նստիս 'ի
քրովքէս և հայիս յանդուն-

դըս , գովեալ և առա :

Օրհնեալ ես 'ի վերայ հաս-
տատութեան երկնից . գով-
եալ և առա :

Օրհնեցէք զԱստուած 'ի
սրբութեան նորա , օրհնե-
ցէք զնա 'ի հաստատութեան
'ի զօրութեան նորա :

Օրհնեցէք զնա 'ի զօրու-
թեան նորա , օրհնեցէք
զնա 'ի բազում մեծութեան
նորա :

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն օրհ-
նութեան , օրհնեցէք զնա
սաղմոսիւք և օրհնութեամբ :

Օրհնեցէք զնա ցնծու :

Թեամբ , գովեցէք զնա ու-
րախութեամբ :

Օրհնեցէք զնա 'ի բանս
բաղցր , գովեցէք զնա 'ի
բարբառ լսելի :

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն գո-
հութեան , ամենայն հոգիք
օրհնեցէք զՏէր :

Արդ արձակեալ զճառայս
քո Տէր ըստ բանի քում 'ի
խաղաղութիւն , զի տեսին
աչք իմ զփրկութիւն քո
զոր պատրաստեցեր առաջի
ամենայն ժողովրդոց :

Լոյս յայտնեցար հեթանո-
սաց , և փառք ժողովրդ-
դեան քում իսրայելի :

Ձգեցեր զձեռն քո՝ և փրկ-
կեաց զիս աջ քո , և Տէր
հատուցէ ընդ իմ :

Տէր ողորմութիւն քո յա-
ւիտեան , զգործս ձեռաց
քոց մի անտես առներ :

Տէր հան 'ի բանտէ զանձն
իմ , գոհանամ զանուանէ
քումմէ :

Եւ քեզ սպասեն արդարք՝
մինչեւ հատուցես :

Մեծացուցէ անձն իմ ըզ-
Տէր , և ցնծացէ հոգի իմ
Աստուծով փրկչաւ իմով :

Այց արար 'ի վերայ խոնար-
հութեան աղախնոյ իւրոյ ,
այսուհետեւ երանիցեն ինձ
ամենայն ազգք :

Արար ընդ իս մեծամեծս
հզօրն , և սուրբ է անուն
նորա :

Ողորմութիւն արար ազգաց
յազգս երկիւղածաց իւրոց :

արար զօրութիւն բազկաւ
իւրով :

Յրուեաց զամբարտաւանս 'ի
մտաց սրտից , և քակեաց
զհզօրս յաթոռոց :

Զխոնարհս բարձրացոյց՝ ըզ-
կարօտս ելից բարութեամբ ,
և զմեծատունս արձակեաց
ունայնս :

Պաշտպանեաց իսրայելի ծա-
ռայի իւրոյ , յիշելով զո-
ղորմութիւն իւր :

Որպէս խօսեցաւ առ հարսն
մեր՝ ընդ Սբրահամու եւ
զաւակի նորա յաւիտեան :
Տ՛ուր զօրութիւն ծառայի
քո , կեցո՛ր զօրդ ի աղախնոյ
քո , և արա՛ առ իս նշան
բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամա-

չեսցեն, զի դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս :
Փառք Հօր և Որդւոյ և :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ, եւ 'ի սուրբ խաչ քո յուսացեալ եմ թագաւոր երկնաւոր, զբազ-

մութիւն սրբոց քոց բարեխօս ունիմ առ քեզ :
Որ երկայնամիտդ ես առ ամենեւեան . մի անտես առնե՛ր զապաւինեալս 'ի քեզ, այլ պահեա՛ն պատուական և սուրբ խաչիւ քո 'ի խաղաղութեան :

Ք Ա Ր Ո Չ

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած և խնդրեսցուք 'ի նմանէ, զի առաքեսցէ զհրեշտակ խաղաղութեան, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ յերկիւղական դիշերիս, 'ի դիւական խռովութենէ, ամբողջ պահելով զհոգի և զմարմին մեր՝ մինչեւ 'ի կա-

տարումն ժամանակի ամաց
մերոց : Ամենակալ Տէր Աս-
տուած մեր կեցո՞ւ և ողոր-

մեա՛ : կեցո՞ւ Տէր :

Զհանգիստ գիշերիս խաղա-
ղութեամբ անցուցանել հա-
ւատով 'ի Տեառնէ խնդրես-
ցուք : Շնորհեա Տէր :

Զհրեշտակ խաղաղութեան
պահապան անձանց մերոց 'ի
Տեառնէ խնդրեսցուք :

Զքաւութիւն և զթողու-
թիւն յանցանաց մերոց 'ի
Տեառնէ խնդրեսցուք :

Զսրբոյ խաչին մեծ և կա-
րող զօրութիւն յօգնու-
թիւն անձանց մերոց 'ի
Տեառնէ խնդրեսցուք :

Եւ եւս միաբան վասն ճշ-
մարիտ և Սուրբ հաւատոյս՝

մերոյ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Զանձինս մեր և զմիմեանս
տեառն Աստուծոյ ամենա-
կալին յանձն արաոցուք :
Քեզ Տեառնդ յանձն եղի-
ցուք :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստ-
ուած մեր՝ ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում. ասացուք
ամենեքեան միաբանութե-
ամբ :

Տէր ողորմեա՛. Տէր ողոր-
մեա՛. Տէր ողորմեա՛ :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Տէր Աստուած մեր՝ դու պահեա՛ զմեզ խաղաղութեամբ ՚ի գիշերիս յայսմիկ եւ յամենայն ժամանակի։ Ընդ սուրբ երկիւղ քո բեւեռեալ պահեա՛ զմիտս եւ զխորհուրդս մեր։ Որպէս զի յամենայն ժամ քեւ պահպանեալ լիցուք յորով գայթից թշնամոյն։

Եւ քեզ հանցուք զօրհնութիւն եւ զփառս Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ. այժմ՝ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն

Հրեշտակի խաղաղութեան

յանձն արա զանձինս մեր զօրութեանց, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխռովս ՚ի տուէ եւ ՚ի գիշերի, յարթնութեան եւ ՚ի հանգստեան մերում. զի դու ես արարիչ լուսոյ, եւ հաստիչ գիշերի։ Եւ այժմ՝ աղաչեմք զքեզ Տէր Աստուած մեր, զհանգիստ գիշերիս շնորհեա խաղաղութեամբ անցուցանել. եւ հասանիլ ՚ի պաշտօն առաւօտու յերկրպագութիւն եւ ՚ի փառաբանութիւն ամենասուրբ երրորդութեանդ, այժմ՝ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ՍԱՂՄՈՍ Դ.

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն ննջեսցուք և զարթիցուք . զի դու Տէր միայն առանձին յուսով քո բնակեսցեր զմեզ :

Ի կարգալ իմում լուար ինձ Աստուած ըստ արդարութեան . 'ի նեղութենէ ինձ անդորր արարեր . ողորմեա ինձ և լուր ազօթից իմոց : Որդիք մարդկան մինչեւ յէրբ էք խստասիրտք , ընդէր սիրէք զնանրութիւն , և խնդրէք զստութիւն :

Ծաներովք զի սքանչելիս արար Տէր սրբոյ իւրում , և Տէր լուիցէ ինձ 'ի կար-

դալ իմում առ նա : Բարկանայք՝ և մի մեղանչէք զոր ինչ ասէք 'ի սիրտըս ձեր՝ յանկողինս ձեր զղջացարուք :

Մատուցէք պատարագս արդարութեան և յուսացարուք 'ի Տէր :

Բազումք ասէին , թէ ոչուցցէ մեզ զբարութիւն Տեառն , նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոյ , և ետուր ուրախութիւն սրտից մեզ :

Ի պտղոյ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր ըզնոսա :

Խաղաղութեամբ յայս եւ 'ի սոյն ննջեսցուք և զարթիցուք , զի դու Տէր մի-

այն առանձին յուսով քով
բնակեցուցեր զմեզ :

Ալէլուիա Օրթի :
Խաղաղութիւն ամենեցուն :
Եւ ընդ հոգւոյդ քում :
Երկիւղածութեամբ լուա-
րուք :

Սրբոյ Աւետարանիս՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած
մեր :

Պաշտօնումէ :
Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս
ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ե-
թէ ոչ հատն ցորենոյ անկ-
եալ յերկիր մեռանիցի,
ինքն միայն կեայ. ապա ե-
թէ մեռանիցի՝ բազում ար-
դիւնս առնէ : Որ սիրէ զան-

ձըն իւր՝ արձակէ զնա . և
որ ատեայ զանձն իւր յաշ-
խարհիս, յայսմիկ, ի կեանսն
յաւիտեանականս պահեացէ
զնա : Եթէ ոք զիս պաշտի-
ցէ, զկնի իմ եկեացէ . և
ուր եսն եմ, անդ և պաշ-
տօնեայն իմ եղիցի . եթէ
ոք զիս պաշտիցէ, պատ-
ուեացէ զնա Հայրն իմ :

Փառք բեղ Տէր Աստուած մեր :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք
մեզ Տէր, զի սովաւ փրկեսցէ :

զմեզ ի մեղաց՝ և կեցուսցէ
շնորհիւ ողորմութեան իւ-
րոյ : Ամենակալ Տէր Աստ-
ուած մեր . կեցո՛ւ և ողորմեա :
Պահպանեա զմեզ Գրիստոս
Աստուած մեր՝ ընդ հովան-
եաւ սուրբ և պատուական
Խաչիւդ քով ի Խաղաղու-
թեան, փրկեա՛ յերեւելի
եւ յաներեւոյթ թշնամ-
ւոյն : Արժանաւորեա դո-
հութեամբ փառաւորել ըզ-
քեզ ընդ Հօր և ընդ սուրբ
Հոգւոյդ, այժմ և միշտ :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս
Գրիստոս . ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Անկանիմք առաջի քո սուրբ
Աստուածածին և աղաչեմք

զանարատ զկոյսդ , բարե-
խօսեա՛ վասն անձանց մե-
րոց , և աղաչեա զմիածին
Որդիդ , փրկել զմեզ 'ի
փորձութենէ և յամենայն
վտանգից մերոց :

Մաղթանք զօրաւորք՝ արհաւ-
րաց զիշերայնոյ , ասացեալ սըր-
բոյնԳրիգորի նարեկացւոյ : ԺԲ :

Ընկալ քաղցրութեամբ Տէր
Աստուած հզօր զդառնացո-
ղիս զաղաչանս . մատիւր գը-
թութեամբ առ պատկառ-
եալս դիմօք , փարատեա՛ ա-
մենապարգեւ զամօթական
տխրութիւնս . բարձ յինէն
ողորմած՝ զանբերելի ծան-
րութիւնս . անջրպետեա՛ հը-
նարաւոր՝ զմահացու կըր-
թութիւնս . աւարեա՛ միշտ
յաղթող՝ զխաբողին հա-
ճութիւնս . բացադրեա
վերնային՝ զմոլելոյն մառա-
խուղ . կնքեա՛ կեցուցիչ՝ ըզ-
կորուսչին ընթացմունս .
ջրուեա՛ ծածկատես՝ զըմ-

բըռնողին չար գտմունս .
խորտակեա՛ն անքննին՝ զմար-
տողին գիմեցմունս : Տեառ-
նադրեա քո անուամբդ ըզ-
լուսա՛ցոյց երդ յարկիս .
պարփակեա՛ քո ձեռամբդ
զառաստաղ տաճարիս . գը-
ծագրեա՛ քո արեամբդ ըզ-
մուտ սեմոց սենեկիս . կեր-
պացո՛ զքո նշանդ՝ ի հետս
ելից մաղթողիս . ամրացո՛ քո
աջովդ զհանգստեանս խըշ-
տի . մաքրեսցես ի յաղբից
զծածկարան անկողնոյս . պա-
հեսցես քո կամօքդ զտա-
ռապեալ անձն ոգւոյս . ան-
խարդախ արասցես զքո շը-
նորհեալ շունչ մարմնոյս .
կացուցես շրջափակ զպար-
ջօրուդ երկնայնոյ . կարդես-

ցես ի դիմի ընդդէմ դիւա-
ցըն դասու : Տուր հան-
գիստ բերկրութեան մահա-
հանգոյնս նիրհման ի խո-
րութեան գիշերիս , բարե-
խօսութեամբ հայցուածոց
սրբոյ Աստուածածնիդ՝ եւ
ամենայն ընտրելոց : Ամփոփ-
եալ պարուրեա՛ զպատու-
հան տեսութեանց զգայա-
րանացս իմաստից անզար-
հուրելի զետեղմամբ՝ ի
ծփական խռովութեանց ,
կենցաղական զբաղմանց ,
անըջական երազոց , խօլա-
կանաց ցնորից , յիշատա-
կաւ քո յուսոյդ անվնասե-
լի պաշտպանեալ : Եւ ըս-
թափեալ վերստին ի նընջ-
մանէ ծանրութեան , ամե-

նազդաստ արթնութեամբ՝
հոգենորոգ իմաստութեամբ
'ի քեզ արձանացեալ, զայս
ձայն մաղթանաց՝ բուրմամբ
հաւատոց քեզ ամենօրհնեալ
թագաւոր փառաց անճա-
ռից փառափանոզաց երկնա-
գումար խմբից երգակցեալ՝
յերկինս առաքել: Զի դու՝
փառաւորեալ ես յամե-
նայն արարածոց յաւիտեա-
նըս յաւիտենից. ամէն:

Աղօթք նորին սրբոյն Գրիգորի
նարեկացւոյ: ԽԱ:

Որդի Աստուծոյ կենդան-
ւոյ օրհնեալ յամենայնի՝ Հօ-
րրդ ահաւորի անքննին ծը-

նսւնդ , որ տկարանայ առ
'ի քէն և ոչինչ . որ 'ի ծա-
գել անստուեր նշուլից ո-
ղորմութեան քո փառաց՝
հալին մեղք , հալածին գեւք ,
ջնջին յանցանք , խզին կա-
պանք , խորտակին շղթայք ,
կենդանածնին մահացեալք ,
բժշկին հարուածք , ողջա-
նան վէրք , բառնին ապա-
կանութիւնք , տեղի տան
տխրութիւնք , նահանջին
հեծութիւնք , փախնու խա-
ւարն , մեկնի մէգն , մերժի
մառախուղն , փարատի մը-
ռայլն , սպառի աղձամուղլն ,
վերանայ մութն , գնայ գի-
շերն , տարագրի տագնապն ,
չքանան չարիքն , հալածին
յուսահատութիւնքն , եւ

թագաւորէ ձեռն քո ամե-
նակար՝ քաւիչդ ամենայնի :
Որ ոչ երբէք կորուսանես
զմարդկան ոգիս՝ այլ կեցու-
ցանես . թող ինձ զանթիւ
չարիսն իմ բազում ողորմու-
թեամբդ : Զի դու միայն ես
յերկնի անճառ , և յերկրի
անզննին , 'ի տարր գոյի , և
յեզրս ծագաց աշխարհի ,
սկիզբն ամենայնի և յամե-
նայնի . ամենայն լրմամբ ,
օրհնեալ 'ի բարձունս , և
քեզ ընդ Հօր և Հոգւոյդ
սրբոյ փառք յաւիտեանս .
ամէն :

Աղօթք նորին սրբոյն Գր գորի
նարեկացւոյ : ԶԹ :

Աստուած և Տէր , կեանք
և արարիչ , ողորմած , զը-
թած , լոյս , երկայնամիտ ,

անոխակալ , [մարդասէր , ա-
մենագութ , պարգեւատու ,
փրկիչ , օրհնեալ , գովեալ ,
բարեբանեալ : Դարան ամ-
բութեան , պատուարան
վստահութեան առանց նեն-
գութեան բարի , առանց
խաւարի ճառագայթ , քա-
ւիչ մեղաց , ողջացուցիչ վի-
րաց , անհասանելեաց հը-
նարք , անմատչելեաց հպա-
ւոր , անյուսութեան ելք ,
անուն քո խոստովանեալ Աս-
տուծոյ որդի . և Հօր քո
ընդ քեզ հզօրի և ահաւորի ,
և Հոգւոյդ ամենակալի և
ընդ քեզ երկրպագելոյ՝
փառք և պաշտօն գոհա-
բանութեան յաւիտեանս .
ամէն :

Աղօթք նորին սրբոյն Գրիգորի
նարեկացւոյ : ՂԴ :

Աստուած յաւիտենական ,
բարերար եւ ամենակալ,
ստեղծիչ լուսոյ եւ յօրինիչ
գիշերոյ . կեանք 'ի մահու

և լոյս 'ի խաւարի . յոյս ակն
ունողաց եւ երկայնամու-
թիւն տարակուսելոց , որ
ամենարուեստ իմաստու-
թեամբ քո դարձուցանես
յայգ զստուերս մահու , ան-
նուաղ ծագումն եւ անմուտ
արեգակն . քանզի ոչ զօրէ
ծածկել զփառս տէրութեան
քո խաւար գիշերոյ ,
որում կրկնի ծունր երկըր-
պագութեան ամենայն ե-
ղելոց՝ երկնաւորաց եւ երկ-
րաւորաց և սանդարամետա-
կանաց . որ լսես զհեծու-
թիւն կապելոց , եւ հայիս
յաղօթս խոնարհաց , եւ ըն-
դունիս զխնդրուածս նոցա .
Աստուած իմ եւ թագաւոր
իմ , կեանք իմ եւ ապաւէն իմ ,

յոյս իմ և վստահութիւն իմ, Յիսուս Քրիստոս Աստուածդ ամենայնի, սուրբդ հանգուցեալ 'ի հոգիս սրբոց մխիթարութիւն վշտաց և քաւարան մեղուցելոց, որ գիտես զամենայն յառաջ քան զլինել նոցա. առաքեա՛ զպահպանողական զօրութիւն աջոյ քո, և փրկեա՛ զիս յերկիւղէ գիշերի և 'ի գիւէ չարէ, որպէս զի զյիշատակ սոսկալի և սուրբ քո անուանդ միշտ համբուրեալ շրթամբք հոգւոյ ըղձութեան շնչոյ, կեցից պահպանեալ ընդ այնոսիկ՝ որ կարդան գրեզ 'ի բոլոր սրտէ:

Եւ 'ի գրոշմէ Խաչի քոյոյ՝

նշանիդ, զոր աստուածային արեամբ քո ներկեալ նորոգեցեր, և 'ի նոյն շնորհ որդեգրութեան զմեզ մկրտեցեր, և 'ի փառս պատկերի քո նկարեալ յօրինեցեր, այսու պարգեւօք աստուածականօք ամաչեսցէ սատանայ, քակտեսցին մեքենայքն, բարձցին որոգայթքն, պարտեսցին մարտուցեալքն, պակասեսցին դէնքն սայրասուրք, մերժեսցի մէգն, փարատեսցի խաւարն, մեկնեսցի մառախուղն: Բազուկ քո հովանացի, և աջ քո կնքեսցէ վասն զի գթած ես և ողորմած, և անուն քո կոչեցեալ

է 'ի վերայ ծառայից քոց:

եւ քեզ ընդ Հօր հոգւովդ
սրբով՝ փառք և իշխանու-
թիւն յաւիտեանս յաւիտե-
նից . ամէն :

Աղօթք հարկաւոր իւրաքան-
չիւր անձանց հաւատացելոց
'ի Քրիստոս : Արարեալ սրբոյն
Ներսիսի Շնորհալոյ Հայոց
Կաթողիկոսի :

Հաւատով խոստովանիմ
եւ երկիր պագանեմ՝ քեզ՝
Հայր և Որդի և սուրբ Հո-
գի , անեղ և անմահ բնու-

թիւն , արարիչ հրեշտակաց
և մարդկան և ամենայն ե-
ղելոց . ողորմեա քո արարա-
ծոց և ինձ բաղմամեղիս :
Հաւատով խոստովանիմ , և
երկիր պագանեմ՝ քեզ՝ ան-
բաժանելի լոյս , միասնական
սուրբ երրորդութիւն և մի
Աստուածութիւն , արարիչ
լուսոյ և հալածիչ խաւարի .
հալածեա 'ի հոգւոյ իմմէ
ղխաւար մեղաց և անդի-
տութեան , և լուսաւորեա
զմիտս իմ 'ի ժամուս յայսմիկ
աղօթել քեզ 'ի հաճոյս , և
ընդունել 'ի քէն զինդ-բուա-
ծըս իմ . և ողորմեա քո ա-
րարածոց և ինձ :

Հայր երկնաւոր Աստուած
ճշմարիտ որ առաքեցեր զոր-

դիդ քո սիրելի 'ի խնդիր մու-
լորեալ ոչխարին, մեղայ յեր-
կինս և առաջի քո . ընկալ
զիս որպէս զանառակ որդին,
և զգեցո ինձ զպատմութեանն
զառաջին՝ զոր մերկացայ
մեղօք . և ողորմեա քո ա :
Որդի Աստուծոյ Աստուած
ճշմարիտ՝ որ խոնարհեցար
'ի հայրական ծոցոյ՝ և առեր
մարմին 'ի սրբոյ կուսէն Մա-
րիամայ վասն մերոյ փրկու-
թեան, խաչեցար թաղեցար
և յարեար 'ի մեռելոց՝ և
համբարձար փառօք առ
Հայր, մեղայ յերկինս և ա-
ռաջի քո . յիշեա զիս որպէս
զաւաղակն՝ յորժամ դաս
արքայութեամբ քով . և ո-
ղորմեա քո ա :

Հոգի Աստուծոյ Աստուած
ճշմարիտ՝ որ իջեր 'ի Յոր-
դանան և 'ի վերնատունն,
և լուսաւորեցէր զիս մկր-
տութեամբ սուրբ Աւաղա-
նին, մեղայ յերկինս և ա-
ռաջի քո . մաքրեա զիս վե-
րբստին Աստուծային հը-
րով քով՝ որպէս հրեղէն
լեզուօք սուրբ զԱռաքեալ-
սն . և ողորմեա քո ա :
Անեղ բնութիւն, մեղայ
քեզ մտօք իմովք . հոգւով
և մարմնով իմով . մի յիշեր
զմեզս իմ զառաջինս՝ վասն
անուանդ քում սրբոյ . և :
Տեսող ամենայնի, մեղայ
քեզ խորհրդով բանիւ եւ
գործով . շնչեա զձեռագիր
յանցանաց իմոց, և գրեա

զանուն իմ՝ ի դպրութեան
կենաց . և ողոր :

Քննող գաղտնեաց , մեղայ
քեզ կամաւ և ակամայ , գի-
տութեամբ եւ անգիտու-
թեամբ . թողութիւն շնոր-
հեա մեղաւորիս , զի ի ծը-
նընդենէ սուրբ Աւազանին
մինչեւ ցայսօր մեղուցեալ
եմ՝ առաջի Աստուածու-
թեանդ . քո զգայարանօք ի-
մովք , և ամենայն անդամօք
մարմնոյս . և ողորմեա :

Ամենախնամ Տէր , գիր պա-
հապան աչաց իմոց զերկիւղ
քո սուրբ՝ ոչ եւս հայիլ յա-
րատ , և ականջաց իմոց՝ ոչ
ախորժել լսել զբանս չարու-
թեան . և բերանոյ իմոյ՝

ոչ խօսիլ զստութիւն . եւ

սրտի իմոյ՝ ոչ խորհիլ զչա-
րութիւն . և ձեռաց իմոց՝
ոչ գործել զանիրաւութիւն .
և ոտից իմոց՝ ոչ գնալ ի ճա-
նապարհս անօրէնութեան .
այլ ուղղեա զչարժումն սո-
ցա լինել միշտ ըստ պատ-
ուիրանաց քոց յամենայնի .

և ողորմեա քո ա :

Հուր կենդանի ֆրիստոս ,
զհուր սիրոյ քո՝ զոր արկեր
յերկիր , բորբոքեա յանձն
իմ , զի այրեացէ զախտ հոգ-
ւոյ իմոյ , և սրբեացէ զխիղճ
մտաց իմոց և մաքրեացէ ըզ-
մեղս մարմնոյ իմոյ , և վա-
ռեացէ զլոյս գիտութեան
քո ի սրտի իմում . և ողոր-
մեա քո ա :

Իմաստութիւն հօր Յիսուս

տուր ինձ իմաստութիւն ըզ-
բարիս խորհիլ և խօսիլ և
գործել առաջի քո յամե-
նայն ժամ. 'ի չար խորհըր-
դոց 'ի բանից և 'ի գործոց
փրկեա զիս. և ողոր :

Կամեցող բարեաց Տէր կա-
մարար, մի թողուր զիս 'ի
կամս անձին իմոյ գնալ. այլ
առաջնորդեա ինձ լինել
միշտ ըստ կամաց քոց բարե-
սիրաց. և ողորմեա :

Արքայ երկնաւոր, տուր
ինձ զարքայութիւն քո՝ զոր
խոստացար սիրելեաց քոց,
և զօրացոյ զսիրտ իմ առել
զմեղս, և սիրել զքեզ մի-
այն, և առնել զկամս քո.
և ողորմեա քո ա :

Խնամող արարածոց, պա-

հեա նշանաւ խաչի քո զհո-
գի և զմարմին իմ 'ի պատ-
րանաց մեղաց, 'ի փորձու-
թեանց դիւաց, և 'ի մար-
դոց անիրաւաց, և յամե-
նայն վտանգից հոգւոյ եւ
մարմնոյ. և ողորմեա :

Պահապան ամենայնի ֆրիս-
տոս, աջ քո հովանի լիցի
'ի վերայ իմ 'ի տուէ և 'ի
գիշերի, 'ի նստիլ 'ի տան,
'ի գնալ 'ի ճանապարհ, 'ի
ննջել և 'ի յառնել, զի մի՛
երբէք սասանեցայց, և ո :
Աստուած իմ, որ բանաս
զձեռն քո, և ընուս զամե-
նայն արարածս ողորմու-
թեամբ քով, քեզ յանձն
առնեմ զանձն իմ. դու հո-

գա և պատրաստեա զպէտս

հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայ-
տըմհետէ մինչեւ յաւիտ-
եան . և ողորմեա .

Դարձուցիչ մոլորեւոց , դար-
ձս զիս 'ի չար սովորութեանց
իմոց 'ի բարի սովորութիւն ,
եւ բեւեռեա 'ի հոգի իմ'
զսոսկալի օր մահուն , և զեր-
կիւղ գեհենին , և զսէր ար-
քայութեանն , զի զղացայց
'ի մեղաց' և գործեցից զար-
դարութիւն . և ողորմեա :

Աղբիւր անմահութեան , աղ-
բերացո 'ի սրտէ իմմէ զար-
տասուս ապաշխարութեան
որպէս պոռնկին . զի լուա-
ցից զմեզս անձին իմոյ յա-
ռաջ քան զելանելն իմ յաշ-
խարհէս . և ողորմեա :

Պարգեւիչ ողորմութեան

պարգեւեա ինձ ուղղափառ
հաւատով և բարի գործով,
և սուրբ մարմնոյ և արեան
քո հաղորդութեամբ գալ
առ քեզ . և ողորմեա :

Բարերար Տէր , հրեշտակի
բարւոյ յանձն արացես զիս'
քաղցրութեամբ աւանդել
զհոգի իմ' , և անխռով ան-
ցուցանել ընդ չարութիւն
այսոցն' որ են 'ի ներքոյ
երկնից . և ողորմեա :

Լոյս ճշմարիտ Քրիստոս , ար-
ժանաւորեա զհոգի իմ ու-
րախութեամբ տեսանել ըզ-
լոյս փառաց քոց 'ի կոչման
աւուրն , և հանգչիլ յուսով
բարեաց յօթեվանս արդա-
րոց մինչեւ յօր մեծի գա-
լըստեան քո , և ողորմեա :

Դատաւոր արդար, յորժամ
գաս փառօք Հօր դատել ըզ-
կենդանիս և զմեռեալս, մի
մտաներ 'ի դատաստան ընդ
ծառայի քում. այլ փրկեա
զիս 'ի յաւիտենական հրոյն,
և լսելի տրա ինձ զերանա-
ւէտ կոչումն արդարոց յերկ-
նից արքայութիւնդ. և ու
Ամենողորմ Տէր, ողորմեա
ամենայն հաւատացելոց 'ի
քեզ. իմոց և օտարաց, ծա-
նօթից և անծանօթից, կեն-
դանեաց և մեռելոց. շնոր-
հեա և թշնամեաց իմոց և
ատելեաց զթողութիւն որ
առ իս յանցանաց. և դար-
ձո զնոսա 'ի չարեացն զոր
ունին վասն իմ, զի ողորմու-
թեանդ քում արժանի ե-

ղիցին, և ողորմեա:
Փառաւորեալ Տէր, ընկալ
զաղաչանս ծառայիս քո և
կատարեա 'ի բարի զխընդ-
րուածս իմ բարեխօսու-
թեամբ սրբուհւոյ Աստուա-
ծածնին և Յովհաննու Մը-
կրրոչին և սրբոյն Ստեփան-
նոսի նախավկային և սրբոյն
Գրիգորի մերոյ Լուսաւորչին,
և սրբոց Առաքելոց՝ Մար-
գարէից՝ Վարդապետաց՝
Մարտիրոսաց՝ Հայրապե-
տաց՝ Ճգնաւորաց՝ Կուսա-
նաց՝ և ամենայն Սրբոց քոց
երկնաւորաց և երկրաւո-
րաց: Եւ քեզ փառք և եր-
կրրպագութիւն անբաժա-
նելի սուրբ երրորդութեա-
նըդ յաւիտեանս յաւիտե-

նից . ամէն :

Վ ամն սրբուհւոյ Աստուածածնին բարեխօսութեանն՝
Տէր ընկալ զաղաչանս մեր ,
և կեցոյ զմեզ :

Սուրբ զԱստուածածինն և
զամենայն սուրբս բարեխօս
արասցուք առ Հայր 'ի յեր-
կինս , զի կամեցեալ ողոր-
մեսցի՝ և գթացեալ կեցուս .

ցէ զարարածս իւր : Ամե-
նակալ Տէր Աստուած մեր
կեցոյ և ողորմեա :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր
բարեխօսութեամբ սուրբ
Աստուածածնին՝ անարատ
ճնողի Միածնի որդւոյ քո ,
և աղաչանօք ամենայն սըր-
բոց քոց : Լուր մեզ Տէր և
ողորմեա՛ , ներեա՛ , քաւեա՛
և թող զմեզս մեր : Արժա-
նաւորեա գոհութեամբ փա-
ռաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ
և ընդ սուրբ Հոգւոյ :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս
Բրիստոս ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Չհանգստեան զաղօթս եւ
զաղաչանս ընկալ մարդասէր :

Աստուած 'ի հաճոյս բարե-
րար կամաց քոց, և մեր
մեղաց և բազում յանցա-
նացն թողութիւն շնորհեա .
և քեզ փառք յաւիտեա-
նըս . ամէն :

Փառք քեզ Տէր Աստուած
մեր, որ պարգեւեցեր զօ-
րըս զայս բարեաւ և խա-
ղաղութեամբ անցուցանել :
Մարդասէր Աստուած, զա-
ռաջիկայ գիշերս որ 'ի վե-
րայ մեր դալոց է, 'ի մե-
ղաց փրկեա, 'ի չարեաց ա-
ղատեա, և 'ի գործս բա-
րիս առաջնորդեա :

Առաւօտու օրհնութեանցն
և փառաբանութեանցն ար-
ժանի արա զամենայն հա-

ւատացեալս անուանդ քում
սրբոյ, և պահեա 'ի խաղա-
ղութեան :

Տէր Աստուած մեր՝ տուր
դք խաղաղութիւնդ ամե-
նայն աշխարհի, բարձ զցա-
սումն և զպատուհասն 'ի յա-
րարածոցս :

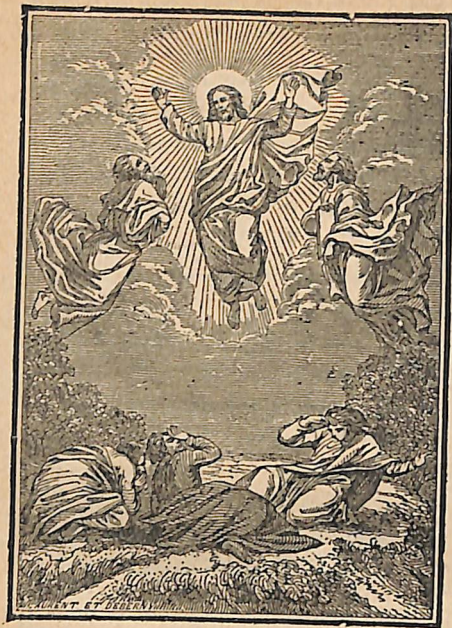
Ողորմեա հարց և եղբարց
մերոց՝ կենդանեաց և հան-
գուցելոց :

Ողորմեա զեկեղեցի շինո-
ղաց, երախտաւորաց և այ-
նոցիկ որք տան զտուրս ու-
ղորմութեան դպրատանց,
և ջանան միշտ հաստատուն
պահել :

Տէր Աստուած՝ օգնեա թա-
գաւորացն քրիստոնէից, և
իշխանացն բարեպաշտից ,

զօրաց և զաւակաց նոցին՝
պահելով 'ի խաղաղութեան :
Տէր Աստուած մեր՝ պահեա
զմեզ ամենայն պարագա-
յիւք՝ ամբողջ և անխռով
'ի կամս ողորմութեան քոյ :
Նշանաւ սուրբ և պատուա-
կան խաչիւ քոյ՝ հալածեա
զերեւելի և զաներեւոյթ
թշնամին 'ի սահմանաց մե-
րոց և 'ի բնակութենէս մեր-
մէ . փրկեա զմեզ 'ի հրոյն
յաւիտենից , և արժանի ա-
րա երանաւէտ կենացն ան-
վախճանից , և քեզ փառք
յաւիտեանս . ամէն :

Աշակերպութիւնն Յիսուսի :

ԱՂՕԹՔ

ԿԻՒՐԱԿԵՒ ԱԻՈՒՐ

ՅԱՆՈՒՆ ՀՕՐ ԵՒ ՈՐԴԻՈՑ ԵՒ
ՀՈԳԻՈՑՆ ՍՐԲՈՑ ԱՄԷՆ

Հայր մեր որ յերկինս :

Աղօթք առ Հայրն երկնաւոր ,
'ի բանից երանելոյն Յովհանն
նու Գառնեցւոյ :

Յաւիտենից Աստուած և ա-
րարիչ բոլորից , որ ամենա-
կարող զօրութեամբ քով 'ի
սկզբանէ արարեր զերկինս :

եւ զերկիր, յայսմ աւուր
գոյացուցեր զլոյս հրամա-
նաւ քով, և որոշեցեր զլոյսն
'ի խաւարէն: Ահա խաւա-
րեալս ազգի ազգի անօրէ-
նութեամբ, աղաչեմ զքեզ
Տէր իմ եւ Աստուած իմ,
բարերար և բազումողորմ,
ծագեա առ իս զողորմու-
թեան զլոյս քո, և մերժեա
յինէն զխաւարային խոր-
հուրդս չարին, որով անկ-
եալ կործանեցայ յանդուն-
դըս կորստեան, և կամ 'ի
տարակուսի:

Որ յամենայնի կարող ես և
հզօր, լոյս անստուեր, աղ-
բիւր անսպառ բարեաց,
կենդանութեան պարգեա-
տու, ցոլացոյ յիս զփայլու-

մըն սրբարար շնորհաց հոգ-
ւոյդ քո սրբոյ, և մաքրեա
դսիրտ իմ և զհոգի 'ի մթու-
թենէ մեղաց իմոց և յա-
մենայն աղտեղութենէ, ո-
րով շլացեալ ոչ կարեմ հա-
յիլ 'ի լոյս Աստուածային
պատուիրանաց քոց, և գը-
նալ 'ի ճանապարհս արդա-
րութեան: Ամենահայեաց
ակն և աննիրհելի պահա-
պան նորոյս իսրայելի, որ
նստիս 'ի քրովբէս և հայիս
յանդունդս. նայեաց աչօք
քաղցրութեան յապիկար
ծառայս քո, որ խորասուզ-
եալ յանդունդս մեղաց
չունիմ կամ և զօրութիւն
եղանել ինքնին, և չիք իմ
ձեռնտու և օգնական ա-

զատել զիս յանհնարին տա-
րակուսանացս . այլ դու ա-
նարգամեծար Տէր՝ լեր ինձ
այցելու և պաշտպան , և
զերծո՞ զիս 'ի խորոց աստի
չարեացս անբաւից աննա-
հանջելի հրամանաւ քով .
զի չիք ինչ որ արգելուլ կա-
րիցէ՝ զամենակարող զօրու-
թիւն քո :

Աղաչեմ՝ զքեզ ողորմած՝ ա-
ռաքեա առիս զհոգի աս-
տուածութեան քո , որ շըր-
ջելով 'ի վերայ ջուրց կեն-
դանագործէր զարարածս
քո , զի ծննդաբեր արասցէ
զամլութիւն մտաց իմոց 'ի
հաճոյական բանից մաղթա-
նըս յընդունելութիւն կա-
մաց բարձրելոյդ . զի ես ին-

ձէն առանց նպաստից նո-
րին զոր ինչ արժան է հայ-
ցել՝ ոչ գիտեմ :

Ձի նա որ քննէ զամենայն
և զխորս Աստուծոյ , գիտէ
նա և զպէտս մեր և զկա-
րիս առաւել քան զոր խընդ-
րեմք և իմանամք , և գթա-
ցեալ 'ի տկարութիւնս մեր
ուսուցանէ մեզ զնոսին հայ-
ցել հաւատով , և գտանել
առ 'ի քէն հանդերձ թո-
ղութեամբ մեղաց մերոց :
Մի՛ ընկենուր զիս յերեսաց
քոց բարեբանեալ՝ որ ոչ
կացի յուխտին իմում՝ զոր
ուխտեցի քեզ յաւուրն
փրկութեան , և ոչ զգու-
շացայ կալ 'ի ճանապարհս
օրինաց քոց . այլ իշխանին

մուրումբեան անսացեալ
խրատու՝ զառածեցայ երկ-
նագնաց պողոտայէդ 'ի փը-
շայեղ մացառս մեղաց եւ
մահու . այլ դու խնամա-
կալ՝ որ ոչ ձանձրանաս 'ի
բարերարելոյ , եւ ոչ յագիս
յողորմածութենէ , հոգւով
պետութեան քո հաստա-
տեա զիս 'ի պատուիրանս
քո անդրդուելի՝ ուղղել
վերստին զգնացս ոտից իմոց
առ տուիչդ կենաց : Արդ
դու կարող եւ մարդասէր ,
որ յառաջ քան զլինելու-
թիւն երկնի եւ երկրի պատ-
րաստեցեր զարքայութիւ-
նդ 'ի ժառանգութիւն սրբ-
բոց քոց . սրբեա եւ զիս
յամենայն անօրէնութենէ

իմմէ . եւ արժանաւորեա ընդ
նոսին յարքայութեան քում
յերկինս գոհութեամբ փա-
ռաւորել զամենազօր տէ-
րութիւնդ . յաւիտեանս յա-
ւիտենից . ամէն :

Արարիչ իմ եւ յոյս տեք
Յիսուս Գրիստոս :

ԱՂՕԹՓ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԱՒՈՒՐ

ՅԱՆՈՒՆ ՀՕՐ ԵՒ ՈՐԴԻՈՅ ԵՒ
ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՅ ԱՄԷՆ

Հայր մեր որ յերկինս :

Աղօթք առ սուրբ Երրորդու-
թիւնն , ի բանից երանելոյն
Յովհաննու Քառնեցւոյ :

Բարերար և ամենակալ յոյս
ապաւինի ամենայն տարա-
ձկուսեցոյ Տէր իմ և Աստ.

ուած իմ, արարիչ էից յանէից և նախախնամող բոլորից . որ յայսմ աւուր հըրամանաւ քով բաժանեցեր զբազմութիւն ջուրց , ըզքաղցունսն ամբարձեր 'ի վեր յամպս տեղալ 'ի վերայ երկրի . 'ի բղխել զաղբիւրս և խաղաղացուցանել զգետս և զաղտաղտինս թողեր յերկիր ստորին անսահման իմաստութեամբ . և արկեր անջրպետ 'ի մէջ նոցա լոյծ և հոսանուտ զհաստատութիւն օգոյ , զի փոխադարձ տուրեւառութեամբ ջուրց մշտնջենապէս հաղորդիլ կարասցեն ընդ միմեանս վերինքն և ստորինք յօգուտ համօրէն

տիեզերաց , և 'ի պէտս ազգի մարդկան՝ զոր հանդերձեալ էիր արարչագործել 'ի վայելումն երանաւէտ փառաց աստուածութեանդ քո : Արդ՝ ես որ կամ իբրեւ զջուր ստորին աղտեղեալ 'ի ճահիճս զանազան մեղաց գարշութեամբ , եւ ապականեալ բազմօրինակ անօրէնութեամբ , առ քեզ պաղատիմ արարիչ իմ եւ յոյս , բարեգութ կամօքդ վերառեալ զմիտս իմ 'ի ըստորէ՝ մաքրագործեա որպէս զջուրսն ամպոց յամենայն աղտեղութեանց քոյովըդ սրբութեամբ . և զգառնութիւն նեխութեան իմոյ 'ի բաց արա յինէն քոյովդ

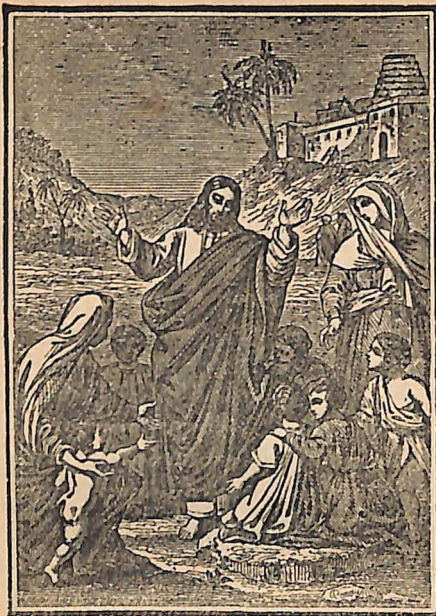
քաղցրութեամբ, լինել հա-
ճոյ աստուածութեան քո
կամաց՝ 'ի գովեստ փառաց
անբաւ շնորհաց քոց: Մի՛
հայիր 'ի բազմութիւն անօ-
րէնութեան իմոյ որ անար-
ժան եմ գթոյ, և մի՛ գար-
շիր յինէն վասն զաղրու-
թեան յանցանաց իմոց յո-
րում կամ շաղախեալ. այլ
մատիր առ իս անճառելի
գթութեամբդ, և ողորմեա
ինձ ըստ բազում ողորմու-
թեան քում, զի քաղցր ես
առ ամենեօին որք կարդան
առ քեզ, և ապաւինին 'ի
քո մարդասիրութիւնդ:
Դու Տէր՝ զանձրեւ գթու-
թեան կամաց քոց՝ եւ զա-
ռատագեղ ողորմութեան քո

զցող անձրեւեա 'ի սիրտ իմ,
որ 'ի սաստիկ ցանկութենէ
չարեաց եւ 'ի տապոյ անօ-
րէնութեան երաշտացեալ՝
չունի ինչ բերս պաղոց բա-
րութեան. և ոռոգեալ պա-
րարտացո շնորհօք մարդա-
սիրութեան քո՝ բերել զար-
դիւնս անեղծանելիս 'ի պա-
շար մշտնջենաւոր և անեղ-
բական կենաց:

Լուր ինձ բարերար, քաւ-
եա անյիշաչար, և արա ըզ-
ծառայս քո արժանի վերին
օթեվանացդ ընդ սիրելիս
անուան քո սրբոյ և ընդ կա-
մարարս հաճոյից աստուա-
ծութեանդ քո որ յերկինս
և որ յերկրի. զի ընդ նո-
սին փառաւորեցից անլու-

լի օրհնաբանութեամբ ըզ-
 Հայր և զՈրդի և զսուրբ
 Հոգիդ . այժմ և միշտ և
 յաւիտեանս յաւիտենից .
 ամէն :

Թող տոռք մանկտոյդ գալ առ իս,
եւ մի՛ արգելոռք զրոսս. զի աշրպիս-
եացդ է արքայոյթիւնն երկնից :

ԱՂՈԹԻՔ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ԱՒՈՒՐ

ՅԱՆՈՒՆ ՀՕՐ ԵՒ ՈՐԴԻՈՑ ԵՒ
ՀՈԳԻՈՑՆ ՍՐԲՈՑ ԱՄԵՆ

Հայր մեր որ յերկինս :

Աղօթք առ Հայրն երկնաւոր՝
'ի բանից երանելւոյն Յովհան-
նու Գառնեցւոյ :

Արարչագործ Աստուած և
ամենախնամ, որ յայսմ ա-
ւուր գթութեամբ կամաց
քոց ժողովեցեր զՂուրս որ
'ի վերայ երկրի՝ 'ի խորս ծովս :

փու . և զատուցեր զցամաքն
'ի ջուրց . և զարգարեցեր
զայն զանազան բանջարօք և
ծաղկագեղ վայելչութեամբ
և ազգի ազգի պտղաբեր
ծառովք : Իսկ արդ երկիրս
անձնաւոր՝ փոխանակ բա-
րերոյս սերմանց առաքի-
նագործ արգասեաց՝ բու-
սուցի փուշս մեղաց խոցո-
տիչս հոգւոյ իմոյ , և փո-
խանակ բերոցն քաղցրու-
թեան՝ պտուղս անօրէնու-
թեան դառինս և մահա-
բերս ինձ գոյացուցի :

Այլ դու անօխակալ Տէր՝
հայեաց քաղցրութեամբ առ
իս . յարարածս քո , և մի՛
անտես առներ զգործս ձե-
ռաց քոց . խլեա յինէն ըզ-

փուշս չարեաց և զարգասիս
անօրէնութեան զոր ես ին-
ձէն պտղաբերեցի . և սեր-
մանեա վերստին 'ի միտս և
'ի կամս իմ՝ զբարին , և զօգ-
տակարն հոգւոյ իմոյ , յօ-
ժարիլ և ընտրել զայն , և
առնել կամարար սիրով : Ա-
նօրէնութիւնք իմ բարձրա-
ցան քան զգլուխ իմ , եւ
տղմաշաղախ ջուրց մեղաց
ծածկեցին զանձն իմ . և ա-
հա առ քեզ առ բարեգութ
Տէրդ իմ՝ պաղատիմ , երե-
ւեցո զիս իբրեւ երկիր ցա-
մաք , և նորոգեա զսիրտ իմ
բերել պտուղս բարիս զկա-
նութն եւ զանազան ըստ
հաճոյից քոց մարդասէր :

Երկիրս բանաւոր՝ զոր զար-

դարեցեր բնաբոյս առաքի-
նութեամբ, ցամաքեա 'ի
հրատապ հրապուրանաց իշ-
խանին օգոյս այսորիկ որպէս
դալարի 'ի սաստիկ տօթոյ,
եւ թօթափեցան ծաղիկք
հոգւոյս. դոսացան ոստք ա-
ռաքինութեան, և խամրա-
ցան բողբոջք բարեաց:

Եւ ահա կորացեալ անձամբ
առ քեզ աղաղակեմ պար-
գելիչդ կենաց, ցողեա՛ յիս
զցող խնամոց մարդասիրու-
թեան քո, զի չորացաւ որ-
պէս խեցի զօրութիւն իմ,
և որպէս խոտ տանեաց ցա-
մաքեցայ, և նորոգեա՛ զիս
նորոգութեամբ շնորհաց քոց
ըստ առաջնումն պայծա-
ռութեան:

Արարեր զիս այգի վայելուչ
ցանկով օրինաց պատսպա-
րեալ՝ առ 'ի բերել ողկոյզս
քաղցրութեան 'ի հաճոյս
տնկազ ործողիդ իմոյ Աստու-
ծոյ. իսկ ես ապստամբ կա-
մօք արհամարհեալ զօրէնս
քո, խոպանացայ չարաչար
գնացիւք, և պտղաբերեցի
խաղող դառնութեան բազ-
մօրինակ անօրէնութեան:
Եւ արդ մարդասէր խնայ-
եա յիս գթութեամբ, և
դարման տար այգւոյս այս-
միկ զոր տնկեաց աջ քո. ամ-
բացո զիս վերստին օրինօքդ
կենաց, և 'ի բաց արա յի-
նէն զբաղձանս չարեաց որք
ստեղնին 'ի կամս իմ:

Որպէս զի վաստակեալ յար-

դիւնս առաքինութեան՝
 արժանի եղէց ընդունիլ
 զօրհնութիւն առ ի քէն և
 վայելելս յանճառ բարիսդ
 ընդ սուրբս քո յերկինս , և
 գոհութեամբ փառաւորել
 զամենազօր տէրութիւն քո ,
 յաւիտեանս յաւիտենից .
 ամէն :

Վերափոխումն Ս. Աստուածածնայ
յերկրէ յերկինս :

ԱՂՕԹԻՔ

ԶՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԱԻՈՒՐ

ՅԱՆՈՒՆ ՀՕՐ ԵՒ ՈՐԴԻՈՅ ԵՒ
ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՅ ԱՄԵՆ

Հայր մեր որ յերկինս :

Աղօթք առ Հայրն երկնաւոր ,
'ի բանից երանելոյն Յովհան-
նու Գառնեցւոյ :

Հաստիչ ամբաւաղօր լու-
սաւորացն երկնից , և ճար-
տարապետ ամենիմաստ տա-
նըս աշխարհի . որ յայսմ
աւուր կարգեցեր զլուսա-

ւորսն 'ի հաստատութեան
երկնից՝ զարեգակն և զլու-
սին և զաստեղացն պարս՝
'ի նշանս և 'ի ժամանակս և
յաւուրս և 'ի տարիս :

Արդ աղաչեմ զքեզ Աստ-
ուած կենարար՝ հաճոյական
պարգեւօք հոգեծիր շնոր-
հաց քոց շարժեալ զմիտս և
զկամս իմ՝ սիրել զքեզ յա-
մենայն սրտէ , և ուղղեալ
զընթացս անձին իմոյ անհեր-
քելի զօրութեամբ քով՝ գը-
նալ անխոտոր 'ի ճանապարհս
հրամանաց քոց : Կապեալ
կամ անզերծ շղթայիւ քյան-
ցանաց իմոց , ազատեալ զիս
ամենակար : Անկեալ դան-
դաչեմ 'ի հաղթս կորստեան
գաղտնի որսողին , հան զիս

բարեգութ :

Ի բանտ աներանելի խաւա-
րին դործոց կաշկանդեալ
տանջիմ , ծագեալ առիս ըզ-
լոյս շնորհիդ , և զերծս զիս
խնամակալ՝ յաղատութիւն
կենաց անվախճանից :

Դու ես յոյս իմ և ապաւի-
նութիւն . դու իմ փրկու-
թիւն . քեզ ակնկալեալ սպա-
սէ ամենամեղ անձն իմ , փեղ
փափաքի իմ մարդասէր , որ-
պէս փափաքի եղջերու յաղ-
բերս ջուրց : Ծարաւի եմ
ողորմութեան քում , արբո՛
զիս տանջեալ 'ի սովէ՝ յեղ-
ջերաց խողիցն կերակրիմ ,
զհացդ երկնաւոր ջամբեալ
ինձ : Մըուր դառնութեան
մեղաց և մահու արբեալ

տագնապիմ չարաչար, զբա-
 ժակդ կենաց մատուակեա
 րն՝ Մերկացեալ դողամ յա-
 նադորուն աւաղակաց իշխա-
 նին մահու, զգեստիւք խնա-
 մոց քոց ծածկեա զիս: Վի-
 րաւորեալ եմ ՚ի թունաւոր
 նետից աներեւոյթ թշնամ-
 ւոյն, բժշկեա զհարուածս իմ:
 Եւ արա զիս զապախտաւոր
 ծառայս որ կարդամ առ
 քեզ՝ արժանաւոր երկնային
 հարսնարանին և անմահա-
 կան սեղանոյն՝ ընդ այնոսիկ
 որք սիրեցին զքեզ ՚ի բոլոր
 սրտէ և պահեցին զպատուի-
 րանս քո: զի ընդ նոսին փա-
 ռաւորեցից զամենագուր
 մարդասիրութիւն քո, յա-
 ւիտեանս յաւիտենից ամէն:

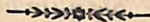

Համբարձաւ Տէր յերկինս :

ԱՂՕԹՔ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԱԻՈՒՐ

ՅԱՆՈՒՆ ՀՕՐ ԵՒ ՈՐԴԻՈՅ ԵՒ
ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՅ ԱՄԷՆ

Հայր մեր որ յերկինս :

Աղօթք առ Հայրն երկնաւոր ,
ի բանից երանելոյն Յովհան-
նու Գառնեցւոյ :

Որ արարչական գթով կեն-
նականաժնես զարարածս քո և

խնամես քաղցրութեամբ՝
Աստուած իմ և Տէր . որ
յայսմ առուր ամենազօր հը-
րամանաւ քով հաներ 'ի
լուրց զեռունս շնչոց կեն-
դանեաց , և զկէտս մեծա-
մեծս , և զթռչունս թեւա-
ւորս , և Աստուածային օրհ-
նութեամբ քով օրհնեցեր
զնոսա ածիլ և բաղմանալ
'ի վերայ երկրի :

Արդ աղայեմ զանփոփոխե-
լի տէրութիւն բարերարու-
թեան քո , օրհնեա և զիս
զստեղծուածս ամենակալ
ձեռին քո ծննդաբեր լինել
գործոց առաքինութեան :
Եւ զսերմն հոգեւոր կենաց՝
զոր անդստին բնաւորեալ
ես 'ի խորս մտաց իմոց՝ զօ-

րացո զիս աճեցուցանել
կենսաբեր խորհրդով 'ի ձե-
ռքն շնորհաց և ողորմու-
թեան քո , զոր տաս ամե-
նայնի և ոչ նախատես . զի
դու նոյն ես , և ամբ քո ոչ
պահատին . բանաս դձեռն
քո , և լցուցանես զպէտս և
զկարիս ամենեցուն յանբս-
պառ դանձուց քոց : Մի՛
թողուր զիս Տէր իմ՝ ամուլ
և անբեր գործոց բարու-
թեան . մի՛ անտես առներ
շտառապեալս 'ի քոց խնա-
մոց վասն բազմութեան յան-
ցանաց իմոց : Խոնարհեցո
զունկն քո և լուր ինձ , զի
աղքատացայ 'ի բարեաց .
ստունգանեցի կենարար պա-
տուիրանաց քոց . և յօժա-

ըեցայ հաճել զկամս անձին
իմոյ :

Յարդարեցեր զիս տաճար
կենդանի արարչութեան
քում. և ես զանձն իմ պատ-
րաստեցի բնակարան ատե-
լեաց քոց դիւաց : Պատմու-
ճան լուսազգեստ զգեցու-
ցեր ինձ 'ի հոգեւոր ծնըն-
դեան , եւ ես արկի զան-
ձամբ հանդերձ խաւարի
մեղաց եւ մահու : Ետուր
ինձ սիրտ մարմնեղէն խոկալ
յօրէնս քո յամենայն ժամ ,
և ես աման խորհրդոց անօ-
րէնութեան յօրինեցի : Կար-
գեցեր յիս լսելիս 'ի լուր
պատուիրանաց քոց , և ես
բացի առ հրապոյրս բան-
սարկուին : Կազմեցեր յիս

լեզու գործի օրհնութեան ,
և ես չարաչար վարեալ՝ ա-
րարի զէն անիրաւութեան :
Սերմանեցեր 'ի միտս իմ
սերմն բարի առաքինու-
թեան . և ես փուշս դժնդակ
մոլութեան բուսուցի ընդ-
այն : Զբարիսն զոր պարգե-
ւեցեր ինձ շահիլ նոքօք ըզ-
կեանս , անմոռութեամբ ի-
մով վատնեալ 'ի սնոտիս՝
ստացայ ինձ մահ և կորուստ :
Տիրական իշխանութեամբ
և փառօք պատուեցեր զիս ,
և ես կամաւ մատնեցի զան-
ձըն իմ 'ի ծառայութիւն մե-
ղաց : Եւ այժմ առ քեզ ա-
պաւինեալ աղաչեմ բարե-
գութ՝ քաւեա զյանցանս
իմ , և նորոգեա զիս շնոր-

հօք ողորմութեան քո : Ծա-
րաւի եմ առ քեզ Աստուած
իմ, արբո ինձ զջուրդ կեն-
դանարար : Ժանգահար ե-
ղէ ցանկութեամբ չարեաց ,
արկ զիս 'ի բովս հալոցաց .
և սրբեա հրով սիրոյ քոյ :
Բաղձանք երկրաւորացս տա-
րագիր արար զիս առ 'ի քէն ,
կարկառեա առիս զաջդ ա-
մենաղօր , և մատո զիս առ
քեզ : Փոխանակ մշտնջենա-
ւոր և անանց փառաց , ըզ-
դիւրեղծական և զապակա-
նացուն սիրեցի , մի թողուր
զիս 'ի կամս իմ : Տեղացին 'ի
վերայ իմ թունաւոր նետք
աներեւոյթ թշնամոյն , լեր
ինձ վահան ամրութեան և
տեղի ապաւինի ապրեցու-

ցանել զիս : Խորհուրդք
չարեաց հարին զհոգիս 'ի
հարուածս անողջանալիս .
մատիր առ իս դթութեամբ ,
եւ բռչկեա՝ ամենահնար :
Թշնամիք զանձն իմ պաշա-
րեցին և 'ի լարս խաբէու-
թեան իւրեանց արգելին ,
զարթո՛ զգօրութիւն քո եւ
եկ 'ի կեցուցանել զիս : Մեր-
կացուցին զիս անագորունք ,
և վէրս 'ի վերայ վիրաց յա-
ւելին . զի ոչ զգեցայ զզրահն
արդարութեան , և ոչ եդի
'ի գլուխս իմ զսաղաւարտն
յուսոյն փրկութեան . ոչ ա-
ռի գվահանն հաւատոյ , եւ
ոչ զսուր բանին Աստուծոյ .
այլ դու հզօր և ամենակար՝
առ զէն և զասպար քո , և

արի՛ յօգնել ինձ . խորտակեա՛ զղօրութիւն հպարտացեալ բռնաւորին , և ասա՛ դու յանձն իմ թէ՛ փրկութիւն քո ես եմ :

Տրտմեալ է անձն իմ՝ մինչեւ ՚ի մահ , մխիթարեա զծառայս քո : Ապերախտ գտայ առ երախտաւորդ , և բարկացուցի զանբարկանալի բռնութիւնդ . այլ դու անյիշաչար՝ մի՛ հատուցաներ ինձ ըստ անօրէնութեան իմում , այլ ողորմութեամբ քո քաւեա զիս :

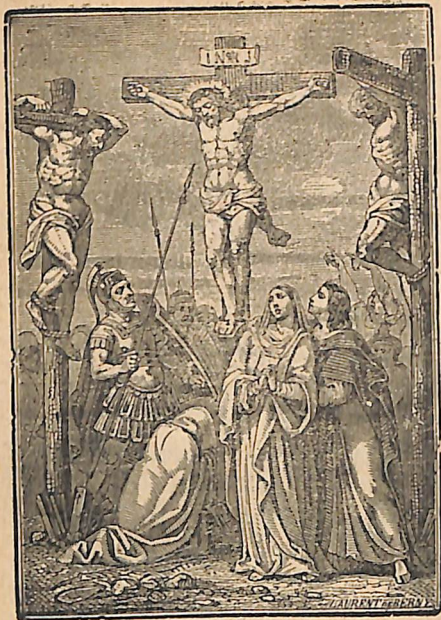
Առ քեզ աղաղակեմ ՚ի խորոց անդնդոց յոր ընկղմեալս եմ , որպէս Յովնան ՚ի փորոյ կիտին . հան զիս ՚ի վհէս խաւարի , վերաբերեալ ՚ի լոյս :

կենացդ յաւիտենից : Խորասուզեալ եմ՝ յանդունդս մեղաց կորստեան , մատոզալդ ամենազօր , և փրկեա զիս :

Տանջիմ՝ հանապազ ՚ի խղճէ մտաց՝ զի դառնացուցի ըզքաղցրագութ՝ Տէրդ իմ . և յոյգք վարանական խորհրդոց աններելի տանջանաց՝ որ պատրաստեալ և մնայ ինձ , իբրեւ լեռնացեալ ամեհի ալեօք հողմակոծեն զանձն իմ . բարերար և անոխակալ՝ հզօր այցելու օգնեա ինձ , և հանդարտեցի զմտրկեալ ալիս խռովութեան մտացս ցօղով գլթութեան քո :

Բազմութիւն անօրէնու-

Թեան իմոյ՝ որպէս հեղեղք
պղտորեալք գարնանաղայր
գետոց ողողեցին զմեղու-
ցեալս . այլ դու մարդասէր՝
չնչեա զհողմն քաղցրու-
թեան կամաց քոց , և ցա-
մաքեցո զհոսանս չարեաց
իմոց . և ողորմութեամբ
քով քաւեա զանօրէնու-
թիւնս իմ , և թուակից ա-
րա սիրելեաց անուանդ-
քում սրբոյ . զի ընդ նոսին
փառաւորեցից զանոխակալ
մարդասիրութիւն քո , այժմ՝
և միշտ և յաւիտենից յա-
ւիտեանս . ամէն :

Տէ՛ր , Թող դոցա , զի ոչ գիտեն
զիկն գործեն :

ԱՂՕԹԻՔ

ՈՒՐԲԱԹԻ ԱԻՈՒՐ

ՅԱՆՈՒՆ ՀՕՐ ԵՒ ՈՐԴԻՈՅ ԵՒ
ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՅ ԱՄԷՆ

Հայր մեր որ յերկինս :

Աղօթք առ Հայրն երկնաւոր ,
'ի բանից երանելոյն Յովհան-
նու Գառնեցւոյ :

Եապէս բարի և ամենակա-
րող զօրութիւն Աստուած
յաւիտենական , որ յայսմ
Յաւուր հրամայեցեր երկրի ,

և եհան զանասունս և զտ-
ղունս և զգաղանս ըստ ազ-
գի. և չհանդուրժեալ բնու-
թեամբ բարիդ՝ արարեր ըզ-
մարդն 'ի հողոյ 'ի պատկեր
և 'ի նամութիւն արարչա-
պետիդ տիեզերաց և կացու-
ցեր տէր և իշխան բոլորե-
ցունց քո արարածոց . և
զգուշացուցեր զնա կալ 'ի
պատուիրանի քում և 'ի վա-
յելել զբարիսն զորս ետուր
նմա ձրի և առանց փոխարի-
նի 'ի քումմէ առատութենէ:
Եւ արդ Տէր իմ և Աստուած
իմ՝ որ զիս հողս անարդու-
թեան այսպիսի անկշռելի
բարութեամբ բարդաւա-
ճեցեր, ես ինքնին հրապու-
ճրանաց թշնամւոյն կենաց

անսացեալ՝ պատուիրանաց
կենարարիդ հետտեցի, և օ-
տարացայ 'ի նմանութենէ
հաստողիդ իմոյ Աստուծոյ:
Եղծի զգեղեցկութիւն կեր-
պարանաց հոգւոյս ազգի
ազգի անօրէնութեամբ, և
ոչ զարհուրեցայ:

Պերճացուցեր զիս իմացա-
կան մտօք խորշիլ 'ի չարէն
և ընտրել զբարին, իսկ ես
վարեալ անմտութեամբ՝ յօ-
ժարեցայ 'ի չարիս: Ամբար-
ձեր զիս 'ի նմանութիւն
աստուածութեանդ քո անձ-
նիշխան կամօք. և ես ծառայ
եղեալ կրից մարմնոյս՝ հա-
ւասարեցայ անասնոց անբա-
նից: Թողի զլոյս հրամանաց
քոց՝ զոր ետուն ինձ առաջ

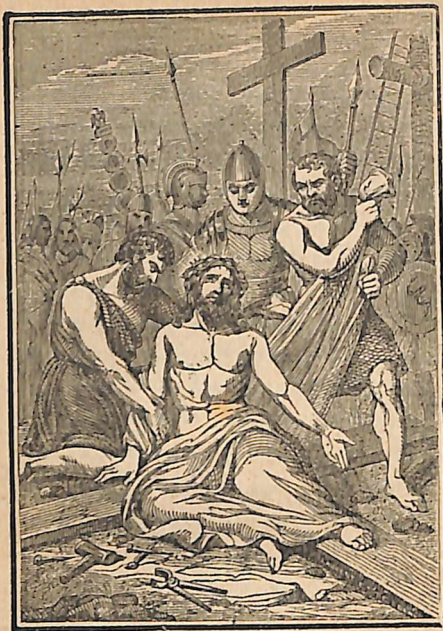
նորդել նովալ զգնացս ոտից
իմոց 'ի ճանապարհ ուղիղ
երկնից օթեւանին . և ես
ընդ խաւար գնացեալ ան-
կայ 'ի խորխորատ անեւանե-
լի կորստեան վհի :

Այլ դու մարդասէր և եր-
կայնամիտ՝ մի իսպառ բար-
կանար ինձ , և մի ռիս պա-
հեր յաւիտեան . զի 'ի քեզ
անկայ ես յարգանդէ , և
դու ես Աստուած իմ և
Տէր : Գթա յիս 'ի գործս
ձեռաց քոց . և նորոգեա
զխանդարեալ մեղօք պատ-
կերս բարերարութեան քո
'ի ձեռն աստուածեղէն շը-
նորհաց քոց : Լուսաւորեա
զաչս մտաց իմոց ուղղել
զշաւիղս իմ 'ի ճանապարհս

օրինաց քոց : Սանձակոծեա
զերկրաքարչ բաղձանս եւ
զանբան կրիցս բռնութիւն
երկիւղիւղ քով սրբով :
Վառեա զհոգի իմ սիրով
աստուածութեանդ քո՝ մա-
տուցանել պատարագ օրհ-
նութեան ըստ հաճոյից բա-
րերարութեան քո : Մի թո-
ղուր զիս 'ի ձեռս թշնամ-
ւոյն փրկութեան իմոյ , որ
հանդերձեալ է արկանել
զիս 'ի խաւարն արտաքին .
այլ լեր այցելու բարեգթու-
թեամբ քով , և փրկեա զիս :
Անկաւ բեկաւ զօրութիւն
իմ 'ի մահաբեր հարուածոց
հակառակորդին , և մէջ իմ
կցեցան 'ի հող 'ի ծանրու-
թենէ բեռանցս մեղաց . այլ

դու ողորմած, յարո՛ղ բազմամեղ անձն իմ, և զօրացո զիս թօթափել զչարիս, և խոկալ զհրամանս օրինաց քոց: Հարայ 'ի թունոյ աներեւոյթ վիշապին, և մահ անմեռ կայ առաջի իմ յամենայն ժամ. գթա յիս օրհնեալ և ամենողորմ, և մատո ինձ զդեղթափ ապաքինիչ երկնաձիր շնորհաց քոց. զի կեցից և փառաւորեցից զանճառ մարդասիրութիւն քո այժմ եւ յանվախճան յաւիտեանս. ամէն:

Եւ հասնէին զպատմութեանն և որս :

ԱՂՈԹՔ

ՇԱԲԱԹԻ ԱՒՈՒՐ

ՅԱՆՈՒՆ ՀՕՐ ԵՒ ՈՐԴԻՈՅ ԵՒ
ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՅ ԱՄԷՆ

Հայր մեր որ յերկինս :

Աղօթք առ Հայրն երկնաւոր ,
'ի բանից երանելոյն Յովհան-
նու Գառնեցւոյ :

Աստուած ամենակալ՝ ան-
բաւելի և անճառելի , ա-
նաշխատ բնութիւն և ան-
տկարանալի զօրութիւն , որ
յայտ աւուր հանգեար յա-

մենայն գործոց քոց զոր արարեր, և օրհնեցեր զնա և սրբեցեր ամենիմաստ խորհրդով և կանխագիտութեամբ քով:

Արդ ես ծնունդս մեզաց՝ անկեալ կամ յախտ դառնալին ցաւոց հոգեկան փառուց. զոր շնչեաց յիս հոգմն մահածին իշխանին խաւարի, և ոչ գոյ ինձ հանգիստ ՚ի դժնդակ տանջանացս:

Այլ դու ամենազօր՝ ապաքինեա զանբժշկելի հիւանդութիւն հոգւոյս աննահանջելի հրամանաւ քով, և հանգոցիս յանհնարին տանջանացս՝ որով հասեալ կամ ՚ի դրունս մահու. զի ամենայնի կարող ես և հզօր, և

չիք քեզ իր անհնարաւոր: Սէր երկրաւորացս և բաղձանք հեշտալեաց գերեալ գերբեալ զմիտս իմ՝ չարաչար վշտօք ծառայեցուցանեն զիս հանապազօր ՚ի ըզգալիս և ՚ի սնոտիս, և ոչ երբէք տան դուլ և դադար ոգի առնուլ, և խոկալ խորհիլ զելս ազատութեան յանտանելի կրիցս կարեաց եւ դառն աշխատութեանցս: Եւ ահա աղաչեմ զքեզ բարերար՝ որ փրկութիւնդ ես յամենայնի և դիւիչ վշտաց նեղելոց, տուր ինձ գտանել ելս ՚ի տառապանաց աստի յազատութիւն մշտնջենաւոր կենաց եւ անանց հանգստեան, յորմէ մեր:

ժեալ են դաւք և հեծու-
թիւնք :

Այիք յանցանաց յուղեալք
'ի հողմոյ հրապուրանաց
բանսարկուին բաղխեն զնա-
ւակ մարմնոյս շինուածոյ ,
և սպառնան խորասոյղ առ-
նել յանդունդս խաւարի
անգերծ տանջանաց : Իսկ
դու բարեգութ փրկեա զիս
'ի վշտացս ամենազօր աջովդ
շնորհի . և հասո 'ի նաւա-
հանգիստն խաղաղութեան
երկնային յարկի , ուր ամ-
բարեալ պահին ամենայն
դանձք բարեաց և անդբաղ
բերկրութիւնք :

Մի' թողուր զիս Տէր Աս-
տուած իմ 'ի կամս անձին
իմոյ , զի մի' ըստ յօժարու-

թեան ապականեալ բնու-
թեանս ստորաքարշ եղէց
յանցաւորս և 'ի մնոտիս .
և մի' ի բացեայ առներ յի-
նէն նահանջելով զնպաստս
շնորհաց և ողորմութեան
քովասն անօրէնութեան ի-
մոյ . այլ ըստ սովորական
մարդասիրութեան քում
խնայեա յիս 'ի ստեղծուա-
ծըս քո՝ որ առ քեզ աղա-
ղակեմ կողկողագին հեծու-
թեամբ :

Լուր ինձ անոխակալ , դթա
մարդասէր , ներեա անյի-
շաչար , և ողորմեա բազմա-
մեղ անձին իմոյ , ըստ մեծի
ողորմութեան քում . արա
առիս նշան բարի 'ի փառս
անուանդ քում սրբոյ , և

քաւեա զմեզս իմ՝ 'ի ձեռն
ամենաբաւական շնորհաց
քոց . զի քաղցր ես դու Տէր ,
և գթութիւն քո անչափ :
Աղաչեմ գրեզ մարդասէր՝
մի մատնեք զիս 'ի ձեռս դը-
ժոխորովայն գազանաց , որ
բացեալ զկոկորդոս իւրեանց՝
խնդրեն կեղեքել զհոգի իմ
ամենաժախ ժանեօք . հա՛ր
զնոսա զօրութեամբ բազկի
քո՝ 'ի հարուածս անողջա-
նալիս , և զերծո զիս զժա-
ռայս քո՝ 'ի մահաբեր վտան-
գէս . զի դու ես փրկու-
թիւն իմ և կեանք , և առ
'ի քէն է օգնութիւն իմ յա-
մենայն ժամ : Տարակուս-
եալ վարանիմ վասն բազ-
մութեան մեղաց իմոց , յոր-

ժամ նկարեմ առաջի աչաց
տեսութեան մտացս զդա-
տաստանն անաչառ , զմեր-
կապարանոյ յանդիմանու-
թիւնն ամենայն գործոց ,
զպատիժն սոսկալի մեղա-
ւորաց և անդարձից , զհու-
րըն անշէջ , զորդնն անմահ ,
եւ զդատապարտութիւնն
յաւիտենական :

Եւ քանզի ոչ կարեմ իմովս
զօրութեամբ թօթափել
յանձնէ զբռնինս մեղաց ,
եւ ազատիլ յարժանահաս
պատժոցս . վասն որոյ ան-
ձամբ բեկեւոյլ գոչեմ առ
քեզ մարդասէր , գործակից
լեր ինձ՝ 'ի դառնալ յետս
յանօրէնութեան գնացից ի-
մոց՝ և գիմել առ քեզ յա-

մենայն զօրութենէ և 'ի մը-
տաց, և սրտառուչ զըղջ-
մամբ գտանել զթողութիւն
եւ զշնորհս, եւ ողորմու-
թեամբ քով արժանաւորիլ
ընդ սուրբս քո մշտնջենա-
ւոր հանգստեան յարքայու-
թեան քում յերկինս, եւ
ընդ նոսին փառաւորել ան-
լըռելի գոհաբանութեամբ
զամենազօր տէրութիւն քո
յամենայն յաւիտեանս .
ամէն :

Էս համբն զնա ստացի Պիղատոսի :

ԱՂՕԹԻ

Ի ԴԵՄՍ

ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

Երբ աւել Գահանայն . Տէր Աստուած մեր որոյ կարողութիւնդ անքննին է :

Դո՛ւ աստուծո՛ւ :

Տէր իմ՝ անքննելի է Աստուծոյդ իմոյ կարողութիւն . եւ անմահ եւ անհասանելի են փառք քո . որպէս ողորմութիւնդ անչափ է , նոյնպէս և զթութիւնդ անբաւ :

Աղաչեմ՝ զքեզ՝ բարեխօսու-
թեամբ սրբոյ քահանայիս ,
յառատ ողորմութենէդ նա-
յեաց 'ի սուրբ տաճարս և
յամենայն ժողովուրդս . նա
և յիս անարժանս , և հա-
մարեա զիս աղօթակից սո-
ցին , և պարգեւեա առա-
տապէս զողորմութիւնդ քո .
վասն զի փառաբանիչ եմ
սուրբ երրորդութեանդ :

Երբ աւել շուրբ Աստուածն ,
և Թեառաբն Հոգեւորէ շուքտա-
բանն :

Համբուրելով ողջունեցից
բանից սրբոց աւետարան-
չացն , վասն զի կարօտ եմ
'ի լսել զգործս Աստուծոյ :

Քահանայն 'ի Թեառաւ աւել . Տէր
Աստուած մեր զբաղկատարած
զաղաչանս :

Արարիչդ իմ Աստուած՝ որ
զմեր հողեղէն բնութիւնս
արժանաւորեցեր ըստ դա-
սուց վերնոցն քեզ փառա-
բանութիւն մատուցանել .
արժանի արա զանպիտան
ծառայս քո՝ հղօրիդ փառս
տալ այժմ և յաւիտեանս :

Դպիրքն՝ Տէր ողորմեա :

Ակն ունիմ առ քեզ Տէր և
աղաչեմ . ողորմեա ինձ 'ի
մեծ ողորմութենէդ քում-
մէ՝ գթալով 'ի ծառայս քո .
և առաքեա 'ի վերայ իմ
զողորմութիւնդ քո :

Քահանայն՝ Զի ողորմած և մար :

Մարդասիրին Աստուծոյ և
ողորմածին տաց փառս և
պատիւ այժմ և :

Երբ Կարգան զԱւետարանն :

Աղաչեմ զքեզ Տէր իմ Յի-
սուս Քրիստոս . բաց զլսե-
լիս իմ . սրբեա զմիտս իմ .
արժանի արա լսելոյ բանից
սրբոյ աւետարանիս քոյ ,
անմոռանալի մոօք պահել
զհրամայեալսն ի սմանէ . յո-
րում փառք քեզ Աստուած :

Ես ասա զհաւատամբն լման , և
Երբ ասեն եւ ես խաղաղու :

Խաղաղութեանց տուող

Հայր Աստուած . մաքուր և
անբիծ հաւատով ի ժամ
պաշտամանց աղօթից՝ աղա-
չեմ զքեզ . որպէս զի ար-
ժանի ընդունելութեան ա-
րասցես եւ լուիցես զձայն
աղաչանաց իմոց . և ողոր-
մութեամբ քով թողուցուս
զյանցանս իմ . Տէր իմ ա-
ղաչեմ զքեզ՝ զի յամենայն
ժամ մոցէ յաղերս անարժա-
նիս առաջի քոյ . զի ահաւոր
և մեծ է տէրութիւնդ քո .
և տուր ինձ միաբան լինիլ
ընդ սուրբս քո ի մի հաւա-
տըս վաստակիլ բարեմտու-
թեամբ ի դործս արդարու-
թեան , և պահեսցես ի վե-
րայ իմ զչնորհս արդարու-
թեան և ողորմութեան քոյ :

Աստուած ամենակալ աղա-
չեմ՝ կեցո և ողորմեա :

Քահանայն՝ Ի Զաքուհի՝ Տէր մեր և
փրկիչ :

Քրիստոս Որդի Աստուծոյ՝
որ վասն մեր համբերեցեր
մահու և խաչի . և զչարչա-
րիլ յանձն առեր . և զառա-
տապարդել սուրբ Հոգին
հանդուցեր յառաքեալսն :
Աղաչեմ՝ զքեզ՝ արժանի ա-
րա և զիս առատ քոյին պար-
գեւացի մաքրելով՝ ի մեղաց :

Քահանայն՝ Որպէս զի արժանա :

Ընդ ամենեսեան արժանա-
ւորապէս փառաւորեմ ըզ-

Հայր և զՈրդի և զսուրբ
Հոգին այժմ և յաւիտեանս .
ամէն :

Քահանայն՝ Խաղաղութիւն
ամենեցուն :

Քեզ փրկչիդ իմոյ անկեալ
երկիրպագանեմ . վասն զի
գիտող ես ամենայն խորհր-
դոց և գործոց : Աղաչեմ
զքեզ՝ պահեա զիս յերկիւ-
ղէ չարեաց , և նման քոյին
ճշմարիտ երկրպագողաց զիս
զանարժանս համարեա . զի
և ես ճշմարիտ հոգւով քը-
րիստոսի Աստուծոյդ իմոյ
այժմ և միշտ և հանապազ
երկիւղիւ երկիրպագանեմ .
վասն զի քեզ սուրբ երրոր-

դու թեանդ վայելէ փառք
պատիւ այժմ՝ և միշտ և :

Սարկապն՝ Մի ոք յերախայից ,
մի ոք 'ի թերահաւատից :

Աղաչեմ՝ զքեզ Տէր՝ մի հա-
մարիր զիս ընդ երեխայսն ,
և մի ընդ այնոսիկ՝ որք թե-
րագոյնք են 'ի հաւատոս դա-
ւանութեան . այլ 'ի յազ-
դէ մինչեւ յազգ զքեզ ծա-
նեայ հարցն մերոց Աստուած
և ճանաչեմ Աստուած Աբ-
րահամու և Աստուած Իսա-
հակայ և Աստուած Յակո-
բայ . և աղաչեմ՝ զի մի ընդ
անմաքուր ապաշխարողս
համարեցիս զմերձ կալս իմ
առաջի քոյ :

Դպիւն՝ Մարմին տէրունական :

Քրիստոսի Աստուծոյ տէ-
րունական մարմնոյդ և փր-
կական արեանդ առաջի՝
հրեշտակային զօրութիւնքն
յաներեւոյթս երգեն , որ-
պէս քեզ վայելէ՝ սրբասա-
ցութիւն Տեառնդ զօրու-
թեանց . և որ զիմ նուա-
ստութիւնս արժանաւորե-

ցեր փառաբանիչ լինիլ . ընդ
նոսին նուագելով, սուրբ
Տէր՝ սուրբ Տէր՝ սուրբ Տէր,
և Որդի Աստուծոյ և Տէր
զօրութեանց . քեզ փառք
յաւիտեանս . ամէն :

Սաղմոս ասացէր
տեառն Աստուծոյ :

Քրիստոս Աստուած՝ որ խո-
նարհեցար մարմնով և ար-
եամբ քով գալ 'ի պատա-
րագիլ գառնդ անարատ .
և հրեշտակային սպասաւո-
րութեամբ լցեր զեկեղեցի
քո սուրբ . և զիս զանար-
ժանս արժանաւորեա ընդ
նոսին զսրբասացութիւն քեզ
մատուցանել . ամէն :

Դոյլերն եղանակն , զՍրբասացու-
թիւնն :

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս
փառք քեզ . որ վասն մեր
փրկութեան խոնարհեցար :

և յանձն առեր պատարագիլ 'ի միջի մերում մարմնով և արեամբ քով սրբով:

Սարկաաբն՝ եւ եւս խաղաղու:

Խաղաղութեանց տուող Բրիստոս Աստուած՝ անկանիմ՝ յաղօթս առաջի սուրբ սեղանոյդ Աստուծոյ, և աղաչեմ՝ զքեզ ահիւ մեծաւ, ոչ խղճիւ գայթակղելով, ոչ սրտիւ խորամանկելով, ոչ պատրանօք խաբողին, և ոչ երկմիտ և թերի հաւատով. այլ աղաչեմ՝ յաղթեա խաբողին, և պահեա յուղիղ վարս, 'ի պարզ միտս, և միամիտ սրտիւ ունիլ զկատարելապէս հաւատս հա-

տուցանել զփոխարէն սիրոյ քոյ: Շնորհեա ինձ Տէր առաւելուլ 'ի յամենայն գործըս բարութեան. անկեալ կամ յաղօթս առաջի սուրբ սեղանոյդ Աստուծոյ իմոյ, և խնդրեմ՝ գտանել զողորմութիւն քո 'ի մեծի աւուր յայտնութեան քո, Յիսուս Բրիստոս փրկիչ իմ կեցո և ողորմեա:

Քահանայն 'ի Ժառնի՝ Տէր Աստուած զօրութեանց եւ:

Թագաւոր յաւիտեանց՝ քո են ամենայն արարած և զօրութիւնք. և զմեր հոգեղէն նուաստութիւնս սիրեցեր մարդասիրութեամբ:

բըդ . և խոնահեցար 'ի մեր
մարդկային սպասաւորելն :
Ազաչեմ՝ զքեզ Տէր՝ զի եւ
ինձ լիցիս 'ի բժշկութիւն շը-
նորհօք մարդասիրիդ Աս-
տուծոյ եւ Տեառնդ իմոյ
Յիսուսի Քրիստոսի . ընդ
որում քեզ Հօր և Հոգւոյդ
սրբոյ փառք յաւիտեանս .
ամէն :

Սարկաւաբն՝ Ողջոյն տուք միմ-
եանց :

Մերձ առ դուռն կենաց
անկեալ կամ առաջի Տեառ-
նըդ իմոյ աղօթելով և ա-
զաչեմ արժանաւորեա զիս
Տէր Աստուածային խոր-
հըրդոյս :

Սարկաւաբն՝ Ահիւ կացցուք եր-
կիւղիւ կացցուք :

Մեծ է ահ և երկիւղ քո 'ի
վերայ իմ՝ Հնորհեա բարւօք
զգուշանալ ինձ առ քեզ՝
Տէր իմ և Աստուած :

Սարկաւաբն՝ Պատարագ Քրիս-
տոս մատչի :

Քրիստոս դառն Աստուծոյ՝
որ մատչիս պատարագ վասն
փրկութեան մերոյ . դու ես
ողորմութիւն և պատարագ
խաղաղութեան , և արժա-
նի օրհնութեան :

Բահանայն՝ Շնորհք սէր և Աստ-
ուածային :

Հայր և որդի և սուրբ Հո-

գի՝ հանգո ի վերայ իմ ըզ-
շնորհս և զսէր քո Աստուա-
ծային զօրութեանդ՝ զոր ե-
տուր մեզ պատարագիլ ի
քահանայէս, հատո զփո-
խարէն ընդ հոգւոյ սորա:

Սաբլաւօն՝ Զգրունս զգրունս
ամենայն:

Աստուած իմ առ քեզ ի
վեր ընծայեցից զմիտս իմ
սրբութեամբ Աստուածա-
յին երկիւղիւղ. և առ քեզ
ունիմ յոյս իմ Տէր ամե-
նակալ:

Սաբլաւօն՝ Եւ գոհացարուք
զՏեառնէ:

Գոհանամ արժանաւորա:

պէս բոլորով սրտիւ իմով
զմխիթարիչ սուրբ հոգ-
ւոյդ:

Քահանայն ի Ժաշուէ՝ Արժան է
ստուգա:

Գիտեմ Տէր՝ վասն զի ոչ
բաւէ հանդուրժել եւ կալ
առաջի քոյ երամ դասուց
հրեշտակաց ի լուսափայլ
շնորհաց Աստուածութեա-
նըդ. ով Տէր Աստուած իմ՝
մեծ են շնորհք Աստուա-
ծութեանդ քոյ. զի զմեզ
արժանի արարեր զքոյին
Աստուածային մարմինդ ի
միջիմերում պատարագ մա-
տուցանել, և հաճելի եղել
մեր սպասաւորելն Աստ-

ուածութեանդ քում ընդ
սերովբէիցն եւ քերովբէի-
ցն միաձայն համարձակե-
լով եւ ընդ նոսին ասելով.
սուրբ սուրբ սուրբ Տէր զօ-
րութեանց՝ լի են երկինք եւ
երկիր փառօք քո :

Քահանայն 'ի Զաթուկ՝ Սուրբ
սուրբ սուրբ եւ ճշմարտապէս
և :

Օրհնեմք զքեզ Աստուած
Հայր ընդ Որդւոյ միաձնի
և ազատիչ սուրբ Հոգւոյդ .
որ ոչ անտես արարեր ըզ-
պարտեալն 'ի ձեռաց մա-
հու գնախնի Հայրն մեր .
և զամենեսեանս, զորս քեզ
յորդեգրութիւն կոչեցրե-

մկրտութեամբ սուրբ ա-
ւազանին . եւ վասն մերոյ
փրկութեան առաքեցեր
զՈրդիդ սուրբ մարմնանալ
'ի սուրբ կուսէն, բառնա-
լով զդատապարտութիւն
յանցանաց նախամօրն մե-
րոյ, որ վասն մեր 'ի մար-
դոյս զչարչարիլն մարդա-
պէս կրեաց եւ զմեռանիլն
կամաւ Հօրդ յանձն էառ :
Զքեզ որդի Աստուծոյ փա-
ռաւրեմ, որ ետուր մեզ
հաւատացելոցս 'ի մխիթա-
րութիւն ընդ սրբոյ մարմ-
նոյ քում եւ ընդ պատուա-
կան արեանդ զհացն կենաց,
և զբաժակն փրկութեան 'ի
մաքրումն . աղաչեմ զքեզ
Տէր՝ արժանաւորեա զիս

ղանարժանս լինիլ տաճար
մարմնոյդ սրբութեան , և
բաժակի սրբոյ արեանդ բը-
նակարան :

Յայտնի է Տէր՝ զի ոչ կա-
րէ կեալ առաջի քոյ երկինք
երկնայնօք , և երկիրս երկ-
րայնօք . այլ վասն զի քո
եղեւ կամբդ :

Քահանայն՝ Առէք կերէք , և
Սրբէք ՚ի սմանէ :

Աստուած մարդասէր՝ որ
առաքեցեր զՈրդիդ քո , և
նորին Աստուածային կարո-
ղութեամբն զհայրական գը-
թութիւն քո ծանեաք . վա-
սըն զի Աստուածապէս էր
խաչին կամօք վասն մեր :

սոյնպէս ժուժկալութիւն ե-
րեքօրեայ թաղմանն , և ե-
րանաւէտ յարութիւնն . և
Աստուածային համբարձումն
փառօք Հօրդ , և ընդ աջմէ
քումնէ նստիլն . զորս հա-
ւատամ և երկիրպագանեմ :

Քահանայն 'ի Զաճո-ի' Զահաւոր
և զփառաւորեալ զմիւսան :

Զքեղ Քրիստոս որդի Աս-
տուծոյ՝ յանարատ կուսէն
ծնեալ հաւատամ. և միւ-
սանգամ գալստեանդ ակն
ունիմ. և զքեղ փառաւո-
րելով օրհնեմ յամենայնի
օրհնեալ :

Քահանայն 'ի Զաճո-ի' Զքեղ ար-
դարեւ Տէր Աստուած մեր :

Տէր՝ մեծ եւ ահաւոր է
խորհուրդս այս խոնարհու-
թեանդ քում. օրհնեմք ըզ-
քեղ. զի սովաւ զմեզ զու-
նայնացեալս ոչ անտես ա-
րարեր. այլ սեպհականե-

ցեր. և զքեղ Տէր Աստուած
դովեմք եւ փառաւորեմք
յաւիտեանս. ամէն :

Քահանայն 'ի Զաճո-ի' Երկիրպա-
դանեմք և աղաչեմք և :

Յիշեա Տէր՝ զի դու միայն
ես մաքուր 'ի մեղաց անա-
րատ եւ անապական հոգի
Աստուծոյ. քանզի ամենե-
քեան 'ի սաստէ քումմէ որ-
պէս մոմ՝ 'ի հուր հալիմք.
և ունիմք զքեզ միջնորդ և
վասն մեր բարեխօս և պա-
տարագիչ փրկական մարմ-
նոյ եւ արեան փառակցին
քում սրբոյ՝ ընդ ձեռամբ
սուրբ քահանայիս :

Աղաչեմք զքեղ Տէր, զի

մարդասիրութեամբդ քո
արժանաւորեցեր հանգու-
ցանել 'ի վերայ սորա զը-
նորհս հոգւոյդ սրբոյ, վա-
սըն զի մեր ամենայն հա-
ւատացելոցս 'ի քեզ՝ յիւ-
րաքանչիւր կերպս և 'ի կա-
րիս որք կենդանիքս եմք
այժմ, և որք հանգուցեալք
են 'ի քեզ, ընդհանուր ա-
մենեքեանս սորին պատա-
րագչութեամբն հաստատ-
եալ կամք 'ի յոյս և 'ի հա-
ւատս մեր :

Քահանայն՝ Ընդ որս և մեզ այց
արասցես :

Աղաչեմ՝ ներեա Տէր, այց
արա և ինձ մեղուցելոյս :

որպէս զի լուացայց 'ի մե-
ղաց յառաջ քան զեւանելն
իմ՝ յաստեացս և այլ ոչ եւս
դարձայց :

Բահանայն՝ Աստուածածին սրբոյ կուսին և Յով:

Ի սուրբ պատարագիս յիշատակեսցի ամենասուրբ մայրդ Աստուծոյդ . և ամենագովելի մկրտիչն . եւ նախավկայն քո . աղաչեմ յիշեա Գրիստոս Աստուած և զիս զանարժանս ննջեցելովք իմովք և ողորմեա ինձ:

Սուրբ Կաթին՝ Առաքելոց սրբոց:

Յիշատակաւ սուրբ առաքելոցն՝ որք դարձուցին զաշխարհս ի կռոցն ի պաշտելութենէ յԱստուածգիտութիւն, աղաչեմ յիշեա

զիս զանարժանս ննջեցելովք իմովք:

Սուրբ Կաթին՝ Առաջնորդացն մե. րոց:

Սուրբ առաջնորդացն եւ մերոյ հայրապետացն՝ եւ որք զմեզ լուսաւորեցին ի հաւատս սուրբս . յիշատակաւ նոցին աղաչեմ յիշեա և զիս Տէր զանարժանս ննջեցելովք իմովք ի սուրբ պատարագս:

Սուրբ Կաթին՝ Միանձնացելոց:

Աղաչեմ զքեզ Տէր, աղօթիւք սրբոց միանձանց ճրգնաւորացն, եւ սրբոց նոցա

աշակերտեցան . սուրբ պատարագիս յիշատական զանարժանս ննջեցելովք իմովք յիշեա :

Սուրբաբան՝ Թագաւորաց հաւատացելոց :

Ըստ որում յիշատակէ սուրբ պատարագս զթագաւորսն և զհաւատացեալ իշխանսն , աղաչեմ և զանարժանս իմովք ննջեցելովքս , յիշեցես ողորմութեամբ քով :

Սուրբաբան՝ Ընդհանուր ամենայն հաւատացելոց :

Տէր Աստուած՝ յուսովն ամեր ակն ունիմք ՚ի շնորհս :

սուրբ պատարագիս . զի սովաւ եղիցի յիշատակութիւն ընդհանուր հաւատացելոց ՚ի քեզ . և ոչ անտես առնելով զարս և զկանայս , զծերս և զմանկունս , և որք ՚ի չափ հասակի առ քեզ են հանգուցեալք : Աղաչեմ զքեզ քրիստոս Աստուած , զի և ինձ անարժանիս՝ և ամենայն հաւատացեալ ննջեցելոցն սուրբ պատարագս եղիցի յիշատակ . Տէր Աստուած կեցո և ողորմեա :

Բահանայն ՚ի Զաքուի՝ Յիշեա Տէր :

Աստուած յաւիտենական աղաչեմ զքեզ յերեսս անկեալ մաղթանօք . զի շնոր-

հօք ողորմութեանդ քոյ
պահեսցես անշարժ հաս-
տատութեամբ զբնակարան
երկնաւոր զօրութեանցդ՝
զտեղի ապաստանիս զսուրբ
և զառաքելաշնորհ կաթու-
ղիկէ եկեղեցիս, եպիսկոպոս-
սապետ և եպիսկոպոսօք,
քահանայիւք և սարկաւա-
դօք, և զամենայն ժողո-
վուրդն. ամէն :

Սարկաւադօ՝ Գոհութիւն և փա-
ռափանութիւն :

Քեզ Աստուծոյդ իմոյ տաց
զանչափ գոհութիւն և ըզ-
փառափանութիւն, որ ար-
ժանաւորեցեր զմեզ սրբոյ
պատարագիս : Դու Տէր՝ որ
ի յերկնից իջեր ՚ի վերայ

երկրիս, խնդրելով զկորու-
սեալ և զմոլորեալ ոչխարս .
վասն զի դու ես հովիւ բա-
րի՝ որ եղբեր զանձն քո ՚ի
վերայ բանաւոր հօտիս . եւ
յաշխարհ եկիր՝ զի զմեղա-
ւորսն կեցուցես սրբու-
թեամբ . որ և առաջինն ես
եմ կորուսեալ . ողորմած ,
եւ յարարածս քո գթա ,
գթասէր . ողորմեա և ըս-
տեղծուածոյ ձեռին քոյ, և
Հայրապետիս մեր (այս անուն)
կեալ որպէս վայելէ հայրա-
պետաց սրբոց : Ընդ նմին
պարգեւեա շնորհս քահա-
նայից՝ որք այժմ աստ, և
ընդ ամենայն տիեզերս սրբ-
ոյ պատարագի մատուցա-
նողք են : Դարձեալ աղա-

չեմք զքեզ Տէր . զի տացես
յաղթութիւն թագաւորաց
քրիստոնէից՝ կալ 'ի պատե-
րազմի ընդդէմ հակառակի
խաչին Քրիստոսիդ : Դար-
ձեալ աղաչեմ զքեզ սուրբ
երրորդութիւն , վասն ա-
մենայն հաւատացելոց ննջե-
ցելոց . առաւելապէս . և
վասն թագաւորաց մերոց ,
որք վերստին հաստատեցին
ղազգս Հայոց . սոյնպէս և
զիս զանարժանս այժմ , մա-
նաւանդ եւ զննջեցեալսն
մեր , գթալով յիշեսցես ,
հանգո Քրիստոս և ողոր-
մեաց ամենայնի :

Քահանայն 'Էթաթուկ' Յիշեա Տէր :

Աղաչեմ , յիշեա Տէր և ո-
ղորմեաց այնոցիկ՝ վասն ո-
րոց սուրբ պատարագս մատ-
չի . և մեզ ամենեցուն գը-
տանել զհոգեւոր պէտս և
զմաքրութիւն մարմնոյ : Ա-
ղաչեմ , հան յինէն զսիրտ
քարեղէն . և շնորհեա առա-
տաձեռն լինիլ ինձ առպէտս
սրբոյ եկեղեցւոյ քոյ՝ տալ
և աղքատաց վասն սիրոյ՝ և
զհարիւրապատիկն առից .
հանգո և զննջեցեալսն մեր ,
վասն զի 'ի քեզ յանձն ա-
րարաք յիշատակութիւն . և
քեզ փառք յաւիտեանս .
ամէն :

Քահանայն՝ եւ եղիցի ողորմու :

Օրհնեալ ես քրիստոս Աստուած մեր , որ արժանաւորեցեր զմեզ շնորհաց եւ ողորմութեան քում , պարգեւիլ մեզ սուրբ քահանայիւս : Վասնորոյ՝ զքեզ՝ ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյդ փառաւորեսցուք , այժմ եւ յաւիտեանս . ամէն :

Քահանայն 'ի ԺաԶու' Աստուած ճշմարտութեան եւ Հայր ողոր :

Տէր իմ եւ արարիչդ՝ որ ոչ գարչեցար 'ի մէնջ կոչել ըզմեզ յորդեգրութիւն Հօրդ երկնաւորի . եւ մեք այսուհետեւ համարձակեցաք Հայր :

ասել , թէպէտ եւ ոչ եմք արժանի : Բայց արդ՝ այժմ սկըսայց խօսիլ առ Տէրդ իմ . քանզի ես հող եմ եւ մոխիր իսկ , որդն եմ եւ ոչ եմ մարդ , նախատինք մարդկան եւ արհամարհանք ժողովրդոց . տուր ինձ բան՝ որ բանայ զբերան իմ . զի 'ի քէն են ամենայն տուրք բարեաց . եւ ամենայն պարգեւք կատարեալք 'ի վերուստ իջեալ 'ի Հօրէն լուսոյ : Պաղատիմ արժանապէս եւ աղաչեմ աղերսանօք , զի մի դարձայց տառապանօք , այլ հանդիպիլ արժանաւորեցայց . յոր յուսամ . եւ այսպէս եկից ուրախութեամբ եւ հաստատեալ սրտիւ իմով :

առ քեզ: Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմու թեան քում, զի 'ի քեզ յուսացաւ անձն իմ. ողորմեա ինձ Տէր զի հիւանդ եմ ես. ով բժիշկ հոգւոց և մարմնոց՝ ահա մերձ կամ ահաւոր բեմիդ քոյ. բուռն հարեալ զանարատ ոտից քոց, այսպէս պաղատիմ և աղաչեմ հանդերձ սրտիւ բեկելով եւ խոնարհութեամբ. քաւեա զիս զմեղաւորս. թողութիւն արա ինձ անպիտանիս և տառապելոյս. նայեաց 'ի սուրբ բնակութենէ քումմէ 'ի վերայ իմ եղկելոյս:

Քահանայն՝ եւ տուր մեզ համարձակաձայն բարբառով:

Ամենակալ Աստուած՝ և ամենայն գոյիցս արարիչ, որ զայս հրամայեցեր որդւով քով ուսանիլ մեզ աղօթելով առ Հայրդ. ոչ առաւելաբանել իբրեւ զհեթանոսս, այլ ասեմք. Հայր մեր որ յերկինս. սուրբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի. զհաց մեր հանապազորդ՝ տուր մեզ այսօր. թող մեզ զպարտիս մեր՝ որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց. և մի տանիւր զմեզ 'ի փորձութիւն:

այլ փրկեա զմեզ 'ի չարէ .
զի քո է արքայութիւն և
զօրութիւն և փառք յաւի-
տեանս յաւիտենից . ամէն :

Քահանայն 'ի Զաքարի' Տէր տէ-
րանց Աստուած Աստուծոց :

Յամենայնի Տէր մեր Յի-
սուս Քրիստոս՝ զքեզ ազա-
չեմ . մի տար զիս 'ի փոր-
ձութիւն և մի 'ի դատա-
պարտութիւն . այլ ողորմեա
և փրկեա և ապրեցոյ յամե-
նայն չարեաց . վասն զի քո
է արքայութիւն և փառք
յաւիտեանս . ամէն :

Քահանայն 'ի Զաքարի' Որ աղ-
բիւրդ ես կենաց և բղխումն :

Բղխեա ծարաւելոյս 'ի չը-
նորհաց սուրբ հոգւոյդ .
վասն զի քո առաջի անկեալ
երկիրպագանեմարժանաւո-
րիլ Աստուածային լուսոյդ :

Քահանայն՝ Քրիստոսիւ Յիսու :

Քրիստոսի Յիսուսի որդւոյդ
Աստուծոյ տացուք փառք
Տեառնդ մերոյ այժմ և
յաւիտեանս :

Սարգիսաբն՝ Պրօսխումէ :

Խոստովանիմ և հաւատամ
զի դու ես որդի Աստուծոյ :

որ ըարձեր զմեզս աշխարհի .
դու ես միայն սուրբ .
դու ես միայն Տէր Յիսուս
Քրիստոս :

Յորժամ Գահանայն Բարյրացոյցանէ
շնչէն ալնէրէ յողորդէանն :

Երկիրպագանեմք քեզ Քրիստոս՝
փրկութիւն աշխարհի :

խարհի , բան հօր , պատարագ
կենդանի , ճշմարիտ մարմին
անարատ աստուածութեան , եւ
կատարեալ մարդ . որպէս բերանովս
խոստովանիմ , նոյնպէս եւ հոգևովս
դաւանեմ և հաւատամ : Աղաչեմ դքեզ Որդի
սուրբ Աստուած Տէր ամենակալ՝
չնորհել մեղաց իմոց թողութիւն ,
եւ տալ ծառայիս հոգի զգաստութեան .
որ և փրկեցայց քեւ ի յաւիտենական
հրոյն վասն կամաւոր չարչարանաց
քոց , զի դու ես ճշմարիտ գառն
Աստուծոյ՝ որ բաշխիս ի փրկութիւն
ազգի մարդկան , և բառնաս զմեզս
աշխարհի : Հաւատամ յամենայն

նասուրբ երրորդութիւն 'ի
Հայր և յՈրդի և 'ի սուրբ
Հոգին. հաւատով ճաշակեմ
զսուրբ եւ զկենդանարար
մարմինդ քո 'ի քաւութիւն
և 'ի թողութիւն մեղաց ի-
մոց. հաւատով բմպեմ զա-
նապական և զմեղսաքաւիչ
արիւնդ քո սուրբ 'ի թողու-
թիւն մեղաց իմոց :

Քահանայն՝ Օրհնեալ Հայր սուրբ :

Օրհնեմք զքեզ Հայր սուրբ
Աստուած ճշմարիտ . և հա-
ւատամ ընդ Որդւոյ և ընդ
սուրբ Հոգւոյդ :

Քահանայն՝ Օրհնեալ Որդիդ
սուրբ :

Օրհնեմք զքեզ Որդի սուրբ :

Աստուած ճշմարիտ . և հա-
ւատամ ընդ Հօր և ընդ
Հոգւոյն սրբոյ :

Քահանայն՝ Օրհնեալ Հոգիդ
սուրբ :

Օրհնեմք զքեզ Հոգի սուրբ
Աստուած ճշմարիտ և հա-
ւատամ ընդ Հօր և ընդ Որ-
դւոյ : Խոստովանիմ զերրոր-
դութիւնդ անբաժանելի և
զմիասնական Աստուածու-
թիւնդ . ամէն :

Քահանայն 'ի Զառնի՝ Նայեաց
Տէր մեր Յիսուս Բրիստոս :

Որ 'ի Հօրէ ոչ մեկնեցար
Որդիդ Աստուծոյ . այժմ 'ի
միջի մերում շնորհք սուրբ :

Հոգւոյդ , արժանաւորեալ
և զիս զանարժանս՝ գտա-
նել ողորմութիւն 'ի քէն :

Քահանայն 'ի Զաթուհ՝ Տէր Աստ-
ուած մեր որ կոչեցեր զմեզ :

Աստուած յաւիտենից . որ
շնորհիւ սուրբ Աւագանին
'ի քրիստոնէութիւն կոչե-
ցայ , և արժանի եղէ տեսա-
նել զՊատկերդ փրկական .
վասն զի յանճառելի միու-
թենէդ սրբոյ երբորդու-
թեանդ խոնարհեցար 'ի
մարդկեղէն բնութիւնս մեր
և մարմին ստացար յանա-
րատ կուսէն Մարիամայ վա-
սըն փրկութեան մերոյ 'ի
յանցանաց . և ետուր մեզ

մխիթարութիւն : Եւ որպէս
առեր հաց և գինի՝ յԱստ-
ուածային մարմին և յարին
յօրինեցեր . և ետուր քոյին
գնեալ արեամբդ հաւատա-
ցեալ ծառայիցդ , յիշատակ
քեզ մնալոյ , և փրկութեան
մերոյ : Եւ ես մեղաւորս ար-
տասուալից հառաչմամբ գո-
չելով աղաղակեմ առ ճշմա-
րիտ նախատիպ և յարացոյց
պատկերդ Քրիստոս . և որ-
պէս զի կարող ես Տէր փըր-
կեա զիս :

Քահանայն 'ի Սուրբ 'ի Սուրբ
պատուական մարմնոյ և :

Սուրբ Սուրբ Սուրբ է մար-
մինդ Տէրունական . որ վասն

մեր իջեր յերկնից և բաշխիս 'ի միջի մերում, զքեզ գիտեմ կեանք իմ և յոյս յարութեան . դու քաւիչ մեղաց իմոց և մաքրութիւն յանցանաց . և քեզ վայելէ երկնաւոր թագաւորիդ ամենայն քաղցր սաղմոսերդութիւնք և հոգեւոր պաշտօնք :

Դպիրդ՝ Գրիստոս պատարադեալ :

Ո՛վ անբաւ բարեաց տեառներդ , անկեալ երկիրպագանեմ : Վասն զի սոսկալի է խորհուրդդ որդւոյդ Աստուծոյ , որ այսօր պատարագեցար 'ի միջի մերում . և ըզմարմին քո բաշխելով ետուր :

մեզ 'ի կերակուր , և զԱրիւնքո սուրբ նոյնպէս ցօղեցեր 'ի մեզ : Արժանաւորեա կոչմանս 'ի ճաշակումն աղաչեմ Տէր . վասն զի քաղցր ես՝ ալէլուիա . ընդ հրեշտակս քո օրհնեմք , ալէլուեա . և ընդ ամենայն քո զօրութիւնսդ՝ ալէլուիա :

Քահանայն 'ի Զաթուկ՝ Հայր սուրբ որ անուանեցեր :

Օրհնեալ ես Հայր տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի . որ զմեզ որդիս քո անուանեցեր մկրտութեամբ սուրբ աւազանին . և այժմ՝ անկեալ աղաչեմ զքեզ Տէր՝ արժանաւորեա փրկագործ :

սուրբ խորհրդոյդ, որպէս
զի լիցի ինձ 'ի քաւութիւն .
պարգեւեա 'ի շնորհաց սուրբ
Հոգւոյդ հալածել յինէն
զխաւար մեղաց . աղաչեմ
Տէր՝ ամենայն կարօտելոց
առնել զբարիս . վասն զի
դու Տէր՝ խոտացար մեզ՝
որոց արժանաւորին՝ զկեա-
լըն . և եւս գոհութեամբ
փառաւորեմք զՀայր և զՈր-
դի և զՍուրբ Հոգիդ . ամէն :

Քահանայն 'ի Ժաշուի՝ Հաւատով
Հաւատամ ամենասուրբ :

Ձերբորդութիւնդ և զՄի-
աստուածութիւնդ հաւա-
տամ զՀայր և զՈրդի և ըզ-
սուրբ Հոգիդ . ամէն : Հա-

ւատով հաւատամ և երկիր-
պազանեմ անմահիդ Աս-
տուծոյ եւ արարչիդ ամե-
նայն եղանակացս, որ ըզ-
պատուական մարմինդ եւ
զարիւնդ ոչ խնայեցեր վա-
սըն մերոյ փրկութեան . ա-
րա արժանի զանարժանս .
և ողորմեա . ամէն :

Սարկապն՝ երկիւղիւ և հաւա :

Տէր իմ եւ Աստուած իմ
մի՛ յիշեր զմեզս իմ, զի ոչ
եմ բաւական . ես որպէս
զմարդ մեղայ, և դու աս-
տուածապէս թողութիւն
շնորհեա :

Երբ հաղարդես ասա :

Ձերանս իմ բացի և առի

զհոգի . 'ի պատուիրանս քո
փափաքեցաւ անձն իմ :

Քահանայն՝ կեցո Տէր զժողո :

Օրհնեալ ես Աստուած ճշմարիտ որ արժանի արարեր զիս անարժանս հաղորդիլ մարմնոյ և արեան քում . և կեցուցես զիս կեալ ժառանգութեամբ քո . և զօրութեամբ քո բարձրացայ 'ի վերայ թշնամեաց իմոց . լցայց 'ի բարութենէդ քում մէ Տէր ճաշակմամբդ քոյ սրբոյ՝ փառք 'ի բարձունս կերակրողիդ Աստուծոյ . եւ ակն ունիմ, զի եւ հանապազ հոգեւոր օրհնութեամբ բոլրդ կերակրես զմեզ . եւ

քեզ Գրիստոս Աստուած փառք յաւիտեանս . ամէն :

Սարկիստոս՝ եւ եւս հաւատով :

Մեք՝ որք ընկալաք արժանաւորապէս զանմահ և զանապական խորհուրդ սրբոյ Պատարագիս՝ զՏեառնէդ մերմէ Յիսուսէ՝ Գրիստոսէ՝ գոհանամք և փառաւորեմք :

Քահանայն 'ի շաշուհ՝ Գոհանամ զքէն Գրիստոս թագաւոր :

Գրիստոս Աստուած՝ զքէն գոհանամ, որ արժանաւորեցեր զիս զանարժանս այս մեծի շնորհացս . այլ եւս աղաչեմ զքեզ՝ զի սովալ

պահեսցես զիս աներկիւղ
յամենայն կրից բանսարկ-
ուին : Հովիւ բարի՝ որ վասն
հօտիդ քոյ զմահ ճաշակե-
ցեր , և ոչ կամեցար լուծա-
նիլ 'ի հօտէդ քումմէ . այլ
արժանի արարեր քեզ հե-
տեւելոյ Աստուած իմ և Տէր
Յիսուս Քրիստոս քեզ փառք
յաւիտեանս . ամէն :

Քահանայն՝ Որ օրհնես զայնոսիկ :

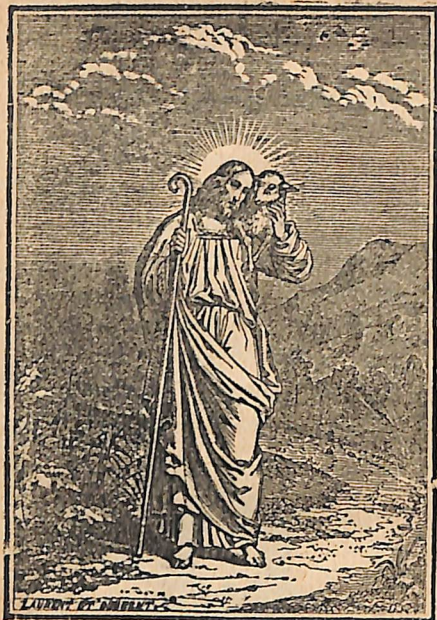
Օրհնեմ զքեզ Քրիստոս Աս-
տուած , և յուսացեալ կամք
'ի քեզ . զի և զմեզ կեցուս-
ցես փառաւորել զժառան-
գութիւնս քո . պահես և
հաստատես զսէր եկեղեց-
ւոյ քոյ սրբոյ , կատարել

զրումն ողջունի քոյ . աղա-
չեմք՝ և զմեզ փառաւորեա
յԱստուածային զօրութե-
նէդ քումմէ մի թողուր ըզ-
մեզ Տէր , աղաչեմ զքեզ
տուր զքո խաղաղութիւնդ
ամենայն եկեղեցեաց քոց ,
և աշխարհի , և քահանա-
յից , և մերոյ թագաւո-
րիս , և ամենայն թագաւո-
րաց քրիստոնէից և զինուոր-
եալ մանկանց նոցա , և ամե-
նայն ժողովրդեանս : Վասն
զի ամենայն բարի և պարզ
'ի Հօրէ Աստուծոյ 'ի քեզ կա-
տարեալ հանգեաւ Որդի Աս-
տուծոյ Քրիստոս Աստուած ,
քեզ փառք այժմ և յաւիտե-
անս յաւիտենից . ամէն :

Քահանայն՝ Կատարումն օրինաց :

Քրիստոս Որդի Աստուծոյ՝
որ կատարեցեր զօրէնս եւ
լցեր զամենայն ասացեալս
ի մարգարէիցն , լնլով ըզ-
քոյին հայրակամ տնօրէնու-
թիւնդ , լից եւ զմեզ հոգ-
ւովդ քով սրբով . եւ քեզ
փառք յաւիտեանս . ամէն :

Ահա Դառն Աստուծոյ, որ թառնայ
զմեղս աշխարհի :

Ազօթք սրբոյն Յովհաննու
Դառնեցւոյ ասացեալ առ Տէ-
րըն մեր Յիսուս Քրիստոս 'ի
ժամ սուրբ Պատարագին :

Գառն Աստուծոյ Տէր իմ
և Աստուած Յիսուս Քրիս-
տոս, որ զենար 'ի վերայ
Խաչին և բարձեր զմեղս աշ-
խարհի : Մեղուցեալ ծա-
ռայս և ծանրաբեռնեալս
յանցանօք մեղաց անկեալ
աղաչեմ զքեզ Տէր իմ և
Աստուած իմ : Ողորմեա ինձ
որպէս ողորմեցար համօրէն
ամենայն աշխարհի, զի դու
ես յոյս և լոյս աշխարհի,
ճանապարհ և ճշմարտու-
թիւն և կեանք :

Զմահացեալս մեղօք և զանօրինեալս յանցանօք՝ մի անտես առներ Տէր իմ. այլ ողորմեա ինձ վասն ամենայն տնօրինական կրիցդ՝ որոց տարար համբերու թեամբ բազմաւ :

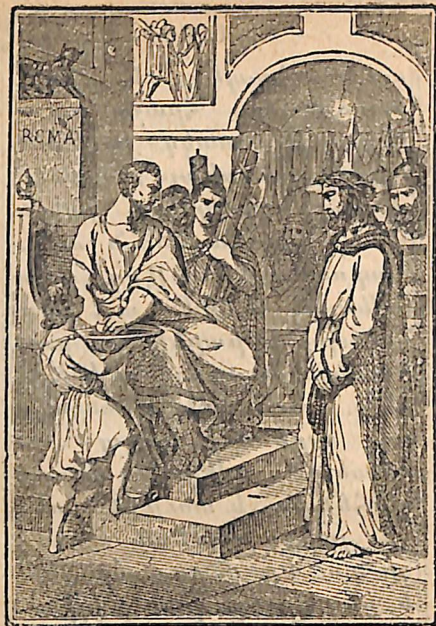
Յիշեա ամենակեցոյց Տէր՝ զիջումն քո ի հայրական ծոցոյ, եւ զմարմնանալն ի սուրբ կուսէն Մարիամայ : Յիշեա ամենօրհնեալ Տէր՝ զըջիլն քո որպէս զմարդ ի մէջ մեղաւորացս մարդկան : Յիշեա ամենեցունց սուրբ Տէր զմկրտիլն քո ի Յորդանան ի Յովհաննէ : Յիշեա ամենագէտ Տէր՝ զգորովանսն ի դպրացն, և զփորձանսն ի փարիսեցւոց : Յիշ-

եա յառաջատես Տէր՝ ըզմատնիլն ի Յուդայէ, և ըզքամահիլն ի քահանայիցն : Յիշեա ամենօրհնեալ Տէր զըմբռնիլն ի պարտիզին, և զձեռնակապիլն ի խուժանէն :

Յիշեա ամենակարող Տէր զկալն առաջի կայիափայի, և զհարցումն ի յԱննայէ : Յիշեա անոխակալ Տէր՝ զապտակն և զկառափն ի կատաղեացն : Յիշեա արքայ արքայից՝ զկապանօք կապիլն ի յատենի Պիղատոսի, և զգանիլն ի նմանէ : Յիշեա երկայնամիտ Տէր՝ ըզթուքն յեփրայեցւոց, եւ զծեծն եղեգամբ : Յիշեա անմոռաց Տէր՝ զքղամիթն :

կարմիր, և զպսակն փշեղէն:
 Յիշեա անյիշաչար Տէր՝ ըզ-
 ժամն զայն յորժամ՝ բար-
 ձեր զխաչափայտն կենսա-
 բեր ուսովդ: Յիշեա բարձ-
 րեալ՝ զբարձրանալդ քո՝ ի
 վերայ կենսաբեր սուրբ խա-
 չին, և զպարապնդիլն բե-
 ւեռօք: Յիշեա մի՛ մոռա-
 նար զպասքումն ծարաւոյն՝
 զճաշակ լեղւոյն և զքացա-
 խոյն: Յիշեա մի՛ մոռանար
 զձայնն էլի՛ էլի՛ և զխոցումն
 ի զինուորէն: Յիշեա մի՛ մո-
 ռանար զհոսումն վարդա-
 գոյն սուրբ արեանդ, և զխո-
 նարհիլն աստուածացեալ
 գլխոյդ: Յիշեա կենդանիդ
 յաւիտենից զթաղումն ե-
 րեքօրեայ և զյարութիւնդ

աստուածապէս, և զհամ-
 բարձումնդ հրաշափառ:
 Յիշեա յիշատակդ յաւիտե-
 նից՝ զկորուսեալս, քանզի
 վասն մեղաւորացս յանձն
 առեր զայս ամենայն ամե-
 նագութիւն Տէր: Արդ՝ զայս
 ամենայն ունիմք առ քեզ
 միջնորդ և բարեխօս, բա-
 զումնորմ, ողորմեա ինձ և
 թող զամենայն յանցանս
 իմ. սրբեա ի մեղաց. ա-
 զատեա յամենայն վշտաց
 գեհենոյն. և տուր ինձ տե-
 ղի յարքայութեան քում.
 զի դու ես մարդասէր Տէր՝
 և քեզ վայելէ փառք իշխա-
 նութիւն և պատիւ այժմ և
 միշտ և յաւիտեանս. ամէն:

Եւ համբն զՅիստուս առաջի Պիղատոսի :

ԱՂՈԹՔ

ՆԱԽ ՔԱՆ ԶՀԱՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆ

ԻՆՈՐՈՑ ՍՐՏՑՑ ԽՅՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԵՈՑ
ԲԱՆ ԻԿ:

Ա. Եւ քանզի ընդ ողբա-
ձայնիցն բանաստեղծու-
թեանց վերընծայելոց զգը-
րութիւն թուոցս յարմա-
րեցի կական և հեծութիւն,
հառաչանք կողկողագինք,
դառնութեան լալումն եւ
արտասուաց երգ, դարձ-
եալ սկսայց զճառ պաղա-
ծտանացս խոստովանօրէն

զղջականաբար զգալտնա-
ծածուկն յայտնաբարբառ .
զի անդրադարձութեամբ
սկզբմամբն . և վերջաւորո-
քն բառիւք . զնոյն համա-
ձեւութիւն 'ի մի թախանձ
նմին մաղթանաց հոգեկե-
ցոյցն խոնարհութեան աս-
տանօր եղից :

Բ. Մեղայ մեծիդ բարերա-
րութեան՝ անարգս մեղայ .
մեղայ ծագմանդ ճառագայ-
թից՝ խաւարս մեղայ . մե-
ղայ շնորհացդ անբաւ ե-
րախտեաց՝ արդարեւ մե-
ղայ . մեղայ սիրոյդ վերնում
գթութեան՝ յայտնապէս մե-
ղայ . մեղայ ստացողիդ յո-
չեութենէ՝ ստուգապէս մե-
ղայ . մեղայ գերունակ գո-

գոյդ գրկանաց՝ անբաւս մե-
ղայ . մեղայ աննուազ լու-
սոյդ վայելման՝ նենգօղս մե-
ղայ . մեղայ ճաշակման ան-
ճառդ կենաց՝ բազումս մե-
ղայ . մեղայ անհաս պարգե-
ւացդ ձրից՝ հանապազ մե-
ղայ . մեղայ գովեալ մարմ-
նոյդ Աստուծոյ՝ մահու չափ
մեղայ . մեղայ պաշտելի ար-
եան արարչիդ՝ իսկապէս մե-
ղայ : Ահա արդարեւ օրհ-
նեալ է հատուած բանի
յուսադրական սրտի այսր
մեղայի , սոյն սա պատուե-
լի աւանդ , անմոռաց պատ-
ուէր , հայրենեացն տուր ,
նախահարցն օրէն , համայ-
նից թոշակ , անհերքելի
բան , զօրաւոր պատասխա-

նի , կենդանութեան կամուրջ , ախորժելի վերնոյն , սիրելի սրբոց , անխղելի կապ , հրաշալի բարբառ , անշրջելի պատճառ , բաղձալի աղերս , փափաքելի սեղան , որտաբեկ հնչումն , անհրնարին ճարակ , կարծրութեան վանիչ , աստուածապաշտից սահման , հեթանոսաց դիրք , վաղնջուց կանոն , քրիստոնէից հարազատ , արարչութեանն յաղթող , անշրպետ հզօր , խրտրոց ահաւոր , արուեստ բարձրութեան , խորութիւն անչափ , հիացման տեսիլ , խորհուրդ կնքեալ , ընդ որ չիք ումեք անցանել , եթէ ոչ անըմբռնելի :

մտաց արագման զսա ծանիցէ : Ձայն բարեպատեհ հրաշաւորական , որ ոչ յիշատակեցաւ 'ի վերջին դատակնիք դասուն լքելոյ . գուցէ առ նմին խղեալ համառօտ զվրիժակն իրաւանց մահուն հասելոյ , յորմէ ընտրութիւնն ապագործ եղեալ , զսահմանն յաւիտենական քակտեսցէ : Ձարդ փառաց մեծութեան , որով նոյն ինքն Աստուածութեանըն պսակեալ բարդաւաճի : Քանդի ո՞վ ոք դիմեալ կալաւ զեղջերաց սեղանոյ այսր սրբութեան , և ոչ առ ժամայն պրծեալ 'ի պատժոց անարատ գտաւ : Իսկ եթէ Աքար զարմեան , և

Սաւուղ կիսեան, և Յուդա սիմոնեան. ասելով զսոյն ոչ արդարացան, և ես վկայեմ իրաւամբք խոստովանեալ զայս պայման բանի, զի աւամայիցն բռնադատելոց ոչ է կատարեալ սէր, ուստի և ոչ բովանդակապէս փրկութիւն: Իսկ ես կամաւ համբուրեմ դարձեալ կրկնելով զերջանիկ բանիդ զմկրտութեան հարազատս:

Գ. Մեղայ երախտեացս մռռացութեան՝ վերստին մեղայ. մեղայ մարմնոյ ձեռն հոգի հարեալ՝ յիմարս մեղայ. մեղայ առ կեանսդ դրժողութեան՝ իսկ և իսկ մեղայ. մեղայ բանիդ ա-

պախտ առնելոյ՝ չարաչար մեղայ. մեղայ ՚ի հօր ստակման ինձէն ստիպեալ վատթարս մեղայ. մեղայ պարտականս անկենդան մահուն՝ ձաղելիս մեղայ. մեղայ անպատկառս քո բարձրութեան՝ տաղտկալիս մեղայ: Վերջին ինձ կրկին աշխարհ հոգեւոր՝ զի ՚ի կորուստ և ՚ի կործանումն ինձ երեւեցաւ, զի անդարձս վարատեցայ, զի որդիս թշնամի դրեցայ, զի ՚ի բարձանցն երկնից ընկեցայ, զի փուշս վարուց դիւզի: Եւ ես առ սմին ողբք աղաղակի, զի անձամբ զանձըն անարդեցի, զի բազին կորուսչին գտայ: Այլ իմն

կսկիծ դժնդակ սրտի , զի
զիս ունին առ որ չեմ , զար-
տաքնայարդար բաժակս
անմաքուր , զբռեալ որմն
գարշունակ , զսին պարծա-
նօք պաճուճեալս , զլոյսս 'ի
մռայլ չըջեալ , զգերանա-
կիր ակնս՝ թշուառացեալ ,
զջահս փառաց՝ չիջեալ , զա-
մենայնիւս յամենայնի ա-
մենայն իրօք փնասակարս ,
առ տնօրինականսն տէրու-
նականս , առ յայտնու-
թիւնսն Աստուածայինս ,
առ երեւմունսն արարչա-
գիրս , առ խոնարհութիւն-
սըն սարսափելիս , առ այն
զոր տեսի աչօք իսկ իմովք ,
առ որ մեծ է պատասխա-
նատուութիւնս քան առ

համօրէն աւետարանին զար-
մանս , հիացմունս , հոգս
հալոյդականս , անդաճմունս
անհնարաւորս , թուակա-
նութիւնս մտաց անբարդե-
լիս , ելմունս անկատարս ,
իջմունս անհաստատս , յու-
սահատութիւնս յարմարա-
կանս , յանդիմանութիւնս
պատշաճականս , ձաղանս
պատեհագոյնս , նզովս իրա-
ւացիս , անէծս արժանա-
հատոյցս : Արդ այսօքիկ են
մեղաւորիս իմ կշտամբու-
թիւնք , և ինքնահարուած
տանջանաւորութիւն :

Դ. Եւ քանզի կարող ես զայս
ամենայն զպարտս թողուլ
և զխայթուածս մահու բը-
ժըշկել , Տէր ողորմութեանց ,

Աստուած բոլորից , Քրիս-
տոս թագաւոր բարձրեալ
Հօր որդի , ստեղծիչ գթած
բարերար , օրհնեալ առատ
հարուստ . ահաւոր հզօր ու
ղորմած , տեսուչ ձեռնկալ
հաստիչ , ապրեցուցիչ դար-
մանիչ կեցուցիչ , երկայնա-
միտ անոխակալ ապաւէն ,
բժիշկ գովեալ երկնաւոր ,
անճառ լոյս կեանք , յարու-
թիւն նորոգութիւն քա-
ւութիւն . եթէ հայեսցես
մարդասիրութեամբ , ըստ
որում քոյդ են սովորու-
թիւնք , նայեցեալ ի քեզ
կողկողիմ և ես . եթէ լուի-
ցես , հառաչեմ . եթէ ուն-
կըն մատուցանիցես , պա-
ղատիմ . եթէ անսայցես , ա-

ղերսեմ . եթէ ներեսցես ,
աղաչեմ . եթէ առ իս դառ-
նայցես , գոչեմ : Ապա եթէ
անտես առնիցես , կործա-
նիմ . իսկ եթէ առ ոտն հար-
կանիցես , լամ . եթէ զողե-
պահն ոչ ընծայեսցես , մե-
ռանիմ . ապա եթէ ահար-
կու դէմն ցուցանիցես , սա-
տակիմ . իսկ եթէ սաստես-
ցես , դողամ . եթէ խե-
թիւ տեսանես , սոսկամ .
ապա եթէ սաստկանաս ,
սարսափեմ . եթէ հալածես ,
հեծեմ . իսկ եթէ ընդ վայր
հարկանիցես , հերքիմ . ե-
թէ զողբոց վհատութիւնս
ոչ առցես , տագնապիմ . ե-
թէ խոստանաս , փախնում .
ապա եթէ սպառնաս , ընկ-

ճիմ: իսկ եթէ քննես, քար-
կոծիմ. ապա եթէ ուժգինս
ակնարկես, սուղանիմ. ե-
թէ ոչ անխայեսցես, մեր-
ժիմ. եթէ կոչեսցես, խի-
թամ. իսկ եթէ աչս յառես-
ցես, ամաչեմ. եթէ ձայն
տացես, երկնչիմ: Զբար-
եացն պարգեւ մատնեալ,
զերանութիւնն թողեալ,
զչնորհն լքեալ, զուխտն
ցրեալ, զաւանդն կենաց
մոռացեալ, զհամարձակու-
թեանն վստահութիւն կո-
րուսեալ, զստեղծիչդ էիցս
բարկացուցեալ, զանճա-
ռութիւն չնորհին ընդ ոս-
տընեալ, զպատուոյն պատ-
կեր ալլալեալ: իսկ եթէ առ
այս խեղդ մահու հեծու-

թեան ցաւոյ մարդասիրեալ՝
առ իս ժամանեցուցես,
Տէր Յիսուս Քրիստոս զազ-
դեալն գիր ընանիլ 'ի յիս,
եթէ բժշկութիւն դադա-
րեցուցանէ զմեղս մեծամե-
ծըս, որով ամենառատ
քաղցրութեամբ պատուա-
տեալ 'ի քեզ զքոյդ կեր-
պարան լուսոյ նկարեալ յո-
գի՝ վերստին գտեալ պըն-
դեցայց քաւեալ. և ստեղ-
ծեալ կրկին 'ի փրկութիւն
անմահից կենացն անախտա-
կանաց. և քեզ ընդ Հօր
հոգւովդ սրբով փառք յա-
ւիտեանս. ամէն:

Ահա Գառն Աստուծոյ, որ իստեաց
զմեղս աշխարհի :

ԱՂՕԹՔ

ՅԵՏ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԵՅ ԽՕՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ
ԲԱՆ Ե :

Ա. Եւ արդ ես երկրածինս
մարդ՝ կենցաղականաւ ան-
կայուն քոյիւ զբաղեալ. եւ
յիմարութեամբ պատրողա-
կանաւ դինեաւս յիմար-
եալ, որ ամենայնիւ ստեմ
և ոչ միով իւրիւ ճշմարտեմ,
Քանզի որովք դիմօք վերա-
գորեցելովք նշանակօք ա-

ղարտեցելովք՝ յանդգնեցայց լինել յանդիման քում դատաստանիդ ով իրաւադատ ահաւոր, անճառ, անպատում, հզօր Աստուած բոլորից: Քանզի դասեալ աստըստին 'ի սոյն զապերախտութիւն մեղուցեալ անձինս առ քումդ երախտիս, ցուցից զիրաւունս քո միշտ զօրացեալ և զանիրաւութիւնս իմ յաւէտ պարտաւորեալ: Որ արարեր զիս 'ի քո պատկեր պանծալի՝ 'ի ձեռն վեհիդ տպաւորութեան ըզտկարս օժանդակելով:

Բ. Չարդարեցեր բանիւ, փայլեցուցեր փշմամբ, մրտօք ճոխացուցեր, իմաստիւք աճեցուցեր, հանճա-

րով հաստատեցեր. 'ի շնչականացն որոշեցեր, հոգւով իմանալեալ խառնեցեր, իշխանականին գոյիւ պճնեցեր, ծնար հայրաբար, սընուցեր դայեկապէս, տածեր ստացողապէս, տնկեցեր զամբարիշտս 'ի քումդ գաւթի, ջրովն կենաց ոռոգեցեր, աւազանին ցօղով մաքրեցեր, կենացն վտակաւ արմատացուցեր, հացիւդ երկնայնով ջամբեցեր, Աստուածային արեամբդ արբուցեր, անհպիցն և անհասանելեացն ընտանեցուցեր, զաչս երկրեղէն 'ի քեզ համարձակեցեր, լուսովդ փառաց վերածածկեցեր, զհողանիւթ մատունս

անմաքուր ձեռացս 'ի քեզ
մատուցեր . զմոխիրս անարգ
մահացու՝ իբր զնշոյլ լուսոյ
յարգեցեր . զՀայր քո հզօր
ահաւոր օրհնեալ՝ մարդա-
սիրապէս և անարժանիս ի-
մոյ անձին կնքեցեր : Ոչ կի-
զեր զբերանս լցեալ նան-
րութեամբ 'ի ժառանգակի-
ցն կարդալ զքեզ , ոչ կըշ-
տամբեցեր զյանդգնեալս 'ի
քոյ կցորդութիւն , ոչ ըստ-
ուերացուցեր զտեսիլ աչա-
ցնս 'ի քումդ ակնարկու-
թիւն , ոչ արդելանաւ կա-
պանաց ընդ մահապարտացն
տարագրեցեր , ոչ խորտա-
կեցեր զդաստակ բազկիս՝ որ
անմաքապէս առ քեզ համ-
բառնայր , ոչ մանրեցեր զոս .

տըս իմոյ մատանցս 'ի շօշա-
փելն զբանդ կենաց , ոչ պա-
տեցին զինեւ մառախուղք
'ի ձօնելն զքեզ՝ ահաւոր ,
ոչ փշրեցեր զպարս առա-
մանցս յըմբոյխնելն զքեզ՝
անսահմանելի , ոչ գնացեր
բարկութեամբ խոտորնակ՝
խոտորնակի ընդ վրիպեալ
տունն իտայէլի , ոչ խայտա-
ռակեցեր 'ի հարսնարանիդ
զանարժանս քումդ պարեր-
դութեան , ոչ 'ի գձուծ հան-
դերձին տեսիլ զանօրինեալս
յանդիմանեցեր , ոչ կապա-
նօքձեռացս և ոտիցս յարտա-
քին խաւարն հալածեցեր :
Գ. Չայս ամենայն մասունս
բարեաց և զներելոյդ եր-
կայնմութիւն ընկալեալ 'ի

քէն՝ բարերար , օրհնեալ
 և յամենայնի միշտ երկայ-
 նամիտ , փոխադրեցի փա-
 սակարո պարտեաց՝ անթիւս
 և բազմօրինակ անօրէնու-
 թիւնս , մարմնականաց և
 անձնականաց՝ ամենակիր
 բազմածուր խորհրդոց , յուզ-
 մանց երկրագարշութեանց :
 Զայսօսիկ քեզ Աստուած իմ
 և Տէր , ընդ այսքանեաց
 բարեաց փոխաբերեցի , զայս
 քեզ ինձէն հատուցի չարիս ,
 ըստ մովսիսեան յանդիմա-
 նութեանն առակի , մոռա-
 ցեալ գիմաստութիւն և սի-
 րողս յիմարութեան : Զայսց
 բարեաց երախտեաց կաճա-
 ուքս՝ ընդունայնութեան
 Գնացիւք՝ չարաչար ունայ-

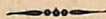
նացուցի . զայս լուսաւորու-
 թիւն շնորհաց անճառից 'ի
 բարձրելոյդ խնամոց բար-
 դեցեալ՝ մըրկաւն խելագա-
 րութեան ցնդեցի : Եւ թէ-
 պէտ բազում անգամ ծա-
 նուցար կարկառմամբ ձե-
 ոին քո այցելութեան ձգել
 զիս առ քեզ , ոչ հաւանեցայ
 ըստ մարգարէին որ զիսրա-
 յելէ ամբաստանութեան .
 և թէպէտ խոստացայ դաշ-
 նաւորեցի քեզ հաճոյանալ ,
 և ոչ ընդ այսմ սահմանաւ
 ուխտիւ փակեցայ , այլ դար-
 ձեալ զնոյն նիւթեցի չարիս .
 անդստին յոճն առաջին
 մատեայ , փշոցն մեղաց հեր-
 կեցի զանդաստան սրտիոյ յո-
 րումանն արդիւնատրութիւն :

Առ իս ելանեն առածք աստուածարեալ սուրբ մարգարէիցն . քանզի մնացեր յինէն խաղողոյ . և ես ընդ այնորիկ փուշ շառաւիղեցի . դարձայ յանախորժ դառնութիւն պտղոյ՝ այգիս օտարացեալ . բուռն հարի զանհաստատ հողմոյ որովք միշտ տատանեալ այսր անդր տարաբերիմ . ըստ ձայնի երանելոյն Յորայ ընդ ճանապարհ իմն անդարձ գնացի . 'ի վերայ աւազոյ շինուածս յիմարութեան կառուցի : Լայնատարր հետովք խաբեցայ կենացն անձկալեաց հասանել, փակեցի ինձէն զելիցն ուղեւորութիւն . բացի կա-

մաւ զկորստեան խորխորատըն : Խցի զպատուհան լըսելեացս իմոյ առ բանիդ կենաց ընդունելութիւն . կափուցի զաչաց հողւոյս հայեցուած առ 'ի զկենացն դեղնկատել : Ոչ ընդոստեայ 'ի թմբութեանց լքմանէ մտացս 'ի պատգամ՝ փողոյդ ահաւորութեան . ոչ զգատացայ 'ի բողոք գութի հըրափորձական աւուրն ընտրութեան . ոչ երբէք զարթեայ 'ի նիրհմանէ քնոյն մահացուի, որ 'ի կորուստն կարապետէ : Ոչ ետու հանգիստ քոյ հողւոյդ 'ի մարմնեղէնս տաղուարի, ոչ ընդ բնութիւն շնչոյս խառնեցի զմասն շնորհաց քումդ պար-

դ եւի . իմոյս ձեռօք կոչեցի
կորուստ , ըստ առաւկողին ,
զհոգիս կենդանի մահացու-
ցանել :

Դ. Եւ զի՛նչ է ինձ սակաւս
և նուազագոյնս յօդել սահ-
մանս կսկծելիս չափաբերա-
կանս , մինչ անցեալ է ըստ
քանակութիւն և վրիպեալ
ըստ բժշկութիւն : Արդ քո
է ընձեռել կեանս հոգւով
մեռելոյս , և անոխակալու-
թեամբ մատչել առ այցե-
լութիւն դատապարտելոյս
որդի Աստուծոյ կենդանւոյ .
քեզ փառք յամենայնի
ամէն :

ԱՂՕԹՔ

ԱՌ ՀԱՅՐԸ ԱՍՏՈՒՄԾ

Փառք քեզ Աստուած հայր
ամենակալ՝ հզօր և ամե-
նայնի կարող , որ միայնդ ես
և ամենեցուն օգնես երկ-
նաւորաց և երկրաւորաց .
և առատապէս լնուս զպէտս
ամենեցուն : Տուր մեզ Տէր
աղաչմբ դքեզ՝ յաղթել
արին . և մի տար զմեզ ի

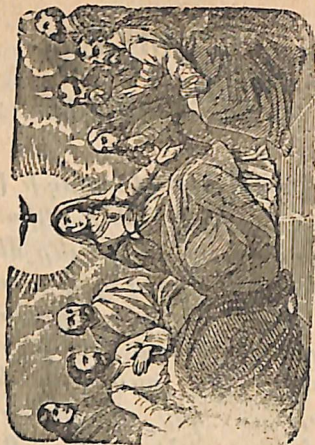
փորձութիւն . այլ փրկեա
յաներեւոյթ գաղանէն վա-
սըն անուանդ քում սրբոյ :

ԱՂՕԹՔ

Ի ԴԷՄՍ ՈՐԴԻՈՅ

Օրհնութիւն քեզ որդի Աս-
տուծոյ Տէր մեր Յիսուս
Քրիստոս՝ որ յայց ելեր մեզ,
և եկիր ի փրկել զարարածս
քո . գթած և մարդասէր
Տէր՝ զքո սուրբ տնօրէնու-
թիւնդ առ քեզ բարեխօս
ունիմք , զոր կամաւորու-
թեամբ յանձն առեր : Զծը-
նունդն , զմկրտութիւնն ,
զխաչելութիւնն , զթաղում-
նըն , զյարութիւնն , և զաստ-
ուածաւոյէս ամբարձումնն .
մի անտես առներ զմեզ , զոր
գնեցեր պատուական ար-
եամբդ քով սրբով :

ԱՂՕԹՔ

Ի ԴԷՄՍ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՈՅՆ

ԳՈՀՈՒԹԻՆ մատուցանեմք
բեղ սուրբ հոգի Աստուած

ճշմարիտ՝ արեգակն արդա-
րութեան , որ ծնար զմեզ
վերստին յարգանդէ սուրբ
աւազանին՝ յորդեգրու-
թիւն Հօրն երկնաւորի :
Ծագեա ՚ի սիրտս մեր և
լուսաւորեալ ջեռացոյ զհո-
գիս մեր ՚ի սէր սրբութեան
վաստակիլ ՚ի փրկութիւն
անձանց մերոց , ՚ի պատիւ
և յերկրպագութիւն սուրբ
երրորդութեանդ և մի Աստ-
ուածութեանդ . այժմ՝ և
միշտ և յաւիտեանս :

ԱՂՕԹՔ

ԱՌ՝ ՏԷՐ ԱՍՏՈՒԱՄ

Աստուած Աստուած իմ՝
որ քննես զսիրտս և զերի-
կամունս . հայեաց յերկնից
'ի սրբութենէ քումմէ . և
տես զտարակուսեալ անձն
Եղկելոյս . 'ի յանցանաց ա-

ղատեա զպարտաւորս , և
'ի մեղաց մաքրեա զբազմա-
մեղս : Մի՛ ընկենուր զիս
յերեսաց քոց Տէր , և մի՛
ընդ վայր հարկաներ զիս
վասն մեղաց իմոց : Աղա-
չեմ զքեզ Տէր՝ զօր վախճա-
սին իմոյ 'ի պատշաճի արա ,
և զհրեշտակ խաղաղութեան
առաքեա առ ծառայս քո :
Զհոգեւորքն իմ թեթեւ ա-
րա , և զհոգիս իմ խաղա-
ղութեամբ անցո ընդ չա-
րութիւն այսոյն՝ որք են
'ի ներքոյ երկնից . խաւա-
րեցին աչք նոցա զի մի
տեսցեն , և զչարութիւն
նոցա կործանեա . սաստիկ
սաստիւ քո Տէր սպառեա-
ցին . սպառնալիք նոցա ըմ-

բըռնեացին :

Զարհուրանք նոցա ընկրկեացին . գնացք նոցա ըմբըռնեացին . բռնութիւնք նոցա խափանեացին . չար խորհուրդք նոցա տոչորեացին . տարափք նոցա ջարդեացին . ջուլիքք նոցա կըռփահարեացին . կռիւք նոցա ջնջեացին . ջանք նոցա և բանակք բեկցին :

Զօրքն զարհուրեացին . չըջընջմունքն շիջցին . պատեւրազմունքն պարտեացին . յարձակմունքն արձանացին . զէնքն խորտակեացին . աղաղակքն աղարտեացին . մեքենայքն մանրեացին . ըսպառազէնքն սպառեացին . ցասմունքն ցածացին . մեկ-

նազէնքն մորմոքեացին : Ամբարտաւանութիւնքն ամաշեցեն . քաջքն քամահեացին . լրբութիւնքն լկեացին , և միանգամայն ամենայն միաբանութիւնք նոցա 'ի սկզբանէ քակտեացին . զի փառաւորեցից զամենազօր տէրութիւնդ այժմ և միշտ :

ԱՂՕԹՔ

ԱՌՍՈՒՐԲ ԽԱՉՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Տէր Յիսուս Քրիստոս նը-
չանի խաչի քո երկիրպա-
գանեմ, և աղաչեմ վասն
ղօրութեան քո՝ զոր գոր-
ծեցեր 'ի սմա . զհոգի և
զմարմին իմ 'ի մեղաց և

յամենայն չարեաց պահեա
'ի խոտորմանց և 'ի նենգու-
թեանց թշնամոյն փրկեա ,
և արժանաւորեա յաւիտե-
նական ուրախութեանցն
արժանապէս :

Փրկիչ աշխարհի՝ մի թողուր
զիս . զի դու իսկ արժանա-
ւորեցեր ելեալ քո 'ի խաչ
վասն իմ , հովանասցիս և
փրկեսցես յաւուր նեղու-
թեան : Սուրբ խաչ Քրիս-
տոսի՝ որ քեւ փրկեալ եմ ,
քեւ լիցի թողութիւն և քա-
ւութիւն մեղաց իմոց : Սուրբ
խաչ ապրեցո զիս վասն նո-
րա որ կախեցաւ զքէն :
Սուրբ խաչ՝ պահեա զիս
վասն նորա որ զգեցաւ մար-
մին և չարչարեցաւ 'ի քեզ :

Փրկիչ Տէր՝ փրկեա զիս վասն
 զօրութեան խաչի քո, և
 յամենայն չարեաց պարըսպ-
 եա: Խաչ քո Տէր Յիսուս՝
 զոր ես երկիրպագանեմ. ե-
 ղիցի ինձ ՚ի փրկութիւն,
 կեանք, զէն յաղթութեան,
 և օգնականութիւն այժմ և
 ՚ի հանդերձեալն. և քեզ
 փառք յաւիտեանս:

Չէ աստ այլ յարեառ :

ԱՂՕԹՔ

ԱՌ՝ ՈՌԻՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆՆ

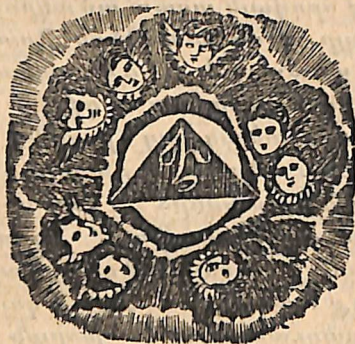
Ով ամենասրբունի Աստուածածին պարծանք կուսութեան, ճրագ պայծառագոյն քան զարեգակն : Ով ջահ փայլուն քան զլուսին և զաստեղս : Ով աթոռ քերովբէական բարձրագոյն քան զերկինս : Ով սերովբէ հողեղէն վեհագոյն քան ըհհրեշտակս, և պատուականագոյն քան զանմարմին դասըս երկնաւորաց : Ով պարծանք կուստնաց և փառք ամուսնացելոց :

Դու ես հարսն անսկզբնա-
կանին, դու ես մայր մարմ-
նացելոյ միածնի որդոյն Աս-
տուծոյ. դու ես բնակարան

հոգւոյն սրբոյ:

Քեւ հաճեցաւ Աստուած
ընդ մարդկային բնութիւ-
նըս՝ որ մեղաւ. քեւ բացաւ
փակեալ դուռն դրախտին:
Քեւ օրհնեցաւ երկիր յա-
նիծից նախահօրն. քեւ
տնկեցաւ քաղցրութիւնն և
ճշմարտութիւնն յերկրի:
Քեւ ծանեաք զԱստուած.
քեւ անուանեցաք քրիոտոն-
եայ. քեւ ընկալաք զապաշ-
խարութիւնն ի թողութիւն
մեղաց: Քեզ միայն տուաւ
համարձակութիւն բարեխօ-
սել վասն ազգի մարդկան:

Ով որովայն աստուածակրող
մայր աստուածածնող: Աստ-
ուածաշօշափ ձեռն. աստ-
ուածահանգիստ գիրկք.
աստուածադիաց ըստինք.
աստուածաբարձ բազուկք.
աստուածամերձ բերան.
աստուածահամբոյր շըր-
թունք. աստուածահայեաց
աչք. աստուածախօս լեզու.
աստուածընկալ խորան.
աստուածաբնակ տաճար:
Մի՛ մոռանար զխոստովանու-
ղըս քո, որք քեւ փառաւո-
րեն զՀայր և զՈրդի և ըզ-
սուրբ Հոգին՝ այժմ և միշտ
և յաւիտեանս, ամէն:

ԱՂՕԹՔ

ԱՌ. ԵՐԿՆԱՅԻՆ ԶՕՐՄՆ

Սուրբք և սիրեցեալք յամենասուրբ երրորդութենէն, հոգիք հարկաւորք Դարբրիէլ, Միքայէլ, Ուրի-

էլ, Ռափայէլ, հրեշտակք, հրեշտակապետք, պետութիւնք, իշխանութիւնք, տէրութիւնք, սերովբէք, քերովբէք, աթոռք հրեղէնք, բոցեղէնք, լուսեղէնք, և այլ ամենայն դասակարգութիւնքդ երկնաւորք, որոց առաջի անկանիմ՝ և զարգարողին ձերոյ Տեառն Աստուծոյ երկիրպագանեմ, և խնդրեմ՝ ի ձէնջ հայցել ի Տեառնէ զթողութիւն յանցանաց և զքաւութիւն մեղաց իմոց. քանզի ձեզ տուեալ է համարձակութիւն վասն բարեխօսութեան ամենայն մեղաւորաց :

Դուք սուրբ էք՝ և առ ամե-

նասուրբսն մօտակացք ,
 դուք անմարմինքէք և ան-
 մեղանչականք , իսկ ես
 մարմնաւոր եմ ' և մեղան-
 չական . դուք անմահ և 'ի
 լոյս բնակեալ , իսկ ես մահ-
 կանադու և խաւարաւ մե-
 դաց ծածկեալ . դուք թե-
 թեւ ընթացք և քան զմիտս
 երազունք , իսկ ես ծան-
 րացեալ մեղօք և զառաժ-
 եալ յանցանօք : Վասնորոյ՝
 աղաչեմ զձեզ աղաչեցէք
 վասն իմ զՏէր, և հայցեցէք
 զթողութիւն բազում յան-
 ցանացս, քանզի յօժար է 'ի
 փրկութիւն կորուսելոյս . մի
 անփոյթ առնիցէք զխնդիր
 տարակուսելոյս , այլ միա-
 ւորեալ զաղաչանս մեղուցե-

լոյս ընդ ձեր ամենամաքուր
 մաղթանացդ՝ մատուցէք
 խնդրողին զկորուսեալս , զի
 փրկութեամբս իմով ուրա-
 խութիւն արասցէ ձեզ Տէր
 'ի յերկինսդ . և ես ձեր միջ-
 նորդութեամբ սրբեցայց 'ի
 մեղաց և ազատեալ յամե-
 նայն յանցանաց՝ փառա-
 ւորեցից ընդ ձեզ զամե-
 նասուրբ երրորդութիւնն
 զՀայր և զՈրդի զսուրբ Հո-
 գի . այժմ' և միշտ և յա-
 ւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

ԱՂՕԹՔ

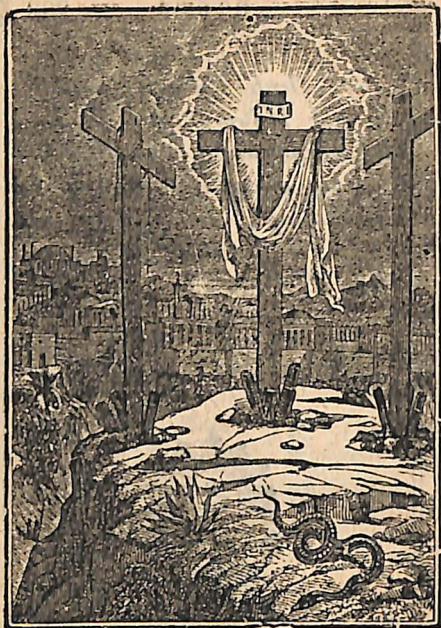
Մեօրովբայ վարդապետին
վասն ճանապարհի :

Առաջնորդ կենայ և ճա-
նապարհ՝ ճշմարտութեան
ճէր մեր Յիսուս Քրիստոս ,
որ առաջնորդեցեր Յովսե-
փու յեգիպտոս , և իսրա-
յէլացւոցն ընդ ծովն կար-
միր , և Մովսէսի 'ի լեառն
Սինէական , և ժողովրդ-
եանն յերկիրն պարգեւաց ,
և կղէովպեանցն ճանապար-
հակից եղեր յեմմաւուս :

Աղաչեմ գրեզ ճէր՝ առաջ-
նորդեա ինձ և եղբարց ի-
մոց գնալ խաղաղութեամբ :

ղառաջիկայ ընթացս . փըր-
կեա յերեւելի և յանե-
րեւոյթ թշնամւոյն , և բա-
րի առաջնորդեա 'ի գէմ
եղեալ տեղին . զի դու ես
ճանապարհ և ճշմարտու-
թիւն և կեանք մեր . այ-
ժըմ և միշտ և յաւիտեա-
նըս . ամէն :

Խաչ քո եղիցի մեզ ապրանհն :

ԱՂՕԹԻ

Յորժամ յորոգայթ անկանի
ոք, Ասացեալ է սրբոյն Գը-
րիգորի մերոյ լուսաւորչին :

Օրհնեալ է մարդասիրու-
թիւնդ քո Տէր իմ և վըր-
կիչ Յիսուս Գրիստոս, ըն-
դէ՞ր լքանես զիս. դու մի-
այն ես առանց մեղաց, և
անուն քո զանոխակալու-
թիւն և զմարդասիրու-
թիւն ցուցանէ. գթա յիս՝
վասն զի դու ես միայն
մարդասէր : Ապրեցո զիս
զանկեալս 'ի մեղս. զի դու
ես միայն առանց մեղաց :
Հան զիս 'ի տղմոյ անօրէ :

նութեան իմոյ, զի մի ընկղմեցայց յաւիտեանս յաւիտենից: Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոյ. քանզի ահա իբրեւ զառիւծ գոչէ և մռնչէ կամելով կլանել զիս: Արդ Տէր իմ, փայլատակեա զփայլատակունս քո և կործանեա զզօրութիւն նոցա. երկիցեն և խաւարեսցին յերեսաց քոց: Քանզի անկար է և ոչ ունի զօրութիւն կալ առաջի քոյ, և ոչ առաջի երեսաց սիրողաց քոց: Տեսանէ զզօրութիւն նշանի խաչի քոյ Տէր, և զարհուրի. և ամաչելով 'ի բաց հեռանայ յայնցանէ՝ որք կարդան առ քեզ: Այժմ Տէր կեցո և ապրե-

ցո զիս, վասն զի 'ի քեզ ապաւինեցայ. հան 'ի նեղութենէ զանձն իմ, զի մի իսս պառ կորուսցէ զիս նենգաւորն՝ որ մարտնչի ընդիծածուկ հնարիւք: Որ խորհրդոց ես Տէր, և քննես զսիրտս և զերիկամունս. սրբեա զսիրտ իմ և զխորհուրդս 'ի զազիր և 'ի պիղծ խորհրդոց. զի մի խապառ կորեայց 'ի յաւիտենական կորուստն: Որ կարողդ ես ամենայնի, ողորմեա ինձ Աստուած իմ. տուր շնորհարտասուաց մեղուցեալ հոգւոյս, որպէս զի լուսցից զբազմութիւն մեղաց. զի ապրեցայց 'ի ձեռաց անողորմ հրեշտակաց՝ որ ար-

կանեն զամբարիշտն 'ի հուր
գեհենին . երանի թէ լայի
հանապաղ աղաչելով զքեզ
Աստուած , զի մի անարժան
գտայց 'ի ժամուն յորժամ
գայցես . և մի լուայց զա-
հաւոր զձայնն զայն , թէ
երթ 'ի բաց մշակդ անիրա-
ւութեան , ոչ գիտեմ ուս-
տի ես :

Աստուած բարձրեալ միայն
առանց մեղաց շնորհեա ինձ
մեղաւորիս յաւուր յայն-
միկ զբազում գթութիւն
քո . զի մի յայտնեսցին ծա-
ծուկ ամբարշտութիւնք իմ
առաջի տեսողաց հրեշտա-
կաց և հրեշտակապետաց ,
մարդարէից՝ առաքելոց և
արդարոց սրբոց :

Այլ ապրեցո զիս զամբա-
րիշտս շնորհօք ողորմու-
թեան քոյ . ընկալ զիս 'ի
դրախտն փափկութեան ընդ-
կատարեալ արդարսն . ըն-
կալ զաղօթս մեղուցեալ
ծառայիս քոյ բարեխօսու-
թեամբ սրբոցն որք հաճոյ
եղեն քեզ , Յիսուս Քրիս-
տոս տէրդ մեր . և քեզ ընդ-
Հօր և սուրբ Հոգւոյդ փառք
յաւիտեանս յաւիտենից .
ամէն :

ԱՂՕԹՔ

Վասն կապանաց դիւաց և
կախարդաց աղանդաւորաց :

Թագաւոր հզօր ապաւէն
ծարաւելոց՝ փրկիչ նեղե-
լոց՝ որ վասն մեր խոնար-
հեցար 'ի հայրական ծոցոյ ,
և առեր մարմին 'ի սրբոյ
կուսէն Մարիամայ . վասն
մերոյ փրկութեան մատնե-
ցար , ըմբռնեցար , չարչա-
րեցար , խաչեցար , թաղե-
ցար՝ և յարեար 'ի մեռե-
լոց՝ և համբարձար փառօք
առ Հայր : Չարթո զզօրու-
թիւն քո և եկ 'ի կեցուցա-
նել զգինս արեան քո Տէր .
և մի՛ տար գերել սատա-
նայի զքո փրկեալքս , և մի՛

տար բնակութիւն չարին՝
զտաճար անուանդ քում
սրբոյ . այլ գթա 'ի քո արա-
րածս արարչական սիրով քո ,
և ողորմեա մեզ , զի 'ի խաչ
քո պարծելով պարծեցաք .
և փրկեա զմեզ յաներեւոյթ
չար դժնդակ դիւաց , և 'ի
խաբեբայ եղեռնական գոր-
ծոց կախարդաց . և քեզ
փառք յաւիտեանս . ամէն :
Չար իշխանքն հալածին ,
որք ընդ ծառայս քո մար-
տնչին . երեւելով նշան խա-
չին , աներեւոյթքն կործա-
նեսցին :

ի բանից սրբոյն Գրիգորի
Նարեկացւոյ՝ ընդդիմամարտ
դիւաց այս նուագ աղօթից ,
և դիւասարսուռ ջերմատագ-
նապ ախտաւորութեան՝ Աս-
տուծով փարատիչ : Բա՛ն ի՛ն :

Ե. Արդ այսքանեացս ան-
բաւից հրաշից հանդերձիչ
Հայր ամենաստեղծ՝ անու-
նըդ ահաւոր , ձայն սար-
սափելի , կոչումն ընտանի ,
բան համբուրելի , ազդու-
մըն սքանչելի , հրաման սոս-
կալի , էութիւն անքննելի ,
գոյութիւն անճառելի , իս-
կութիւն անբաւելի , զօ-
րութիւն անզննելի , կամք
ամենաբարի , տէրութիւն
անսահմանելի , մեծութիւն

անչափելի , բարձրութիւն
անբովանդակելի , որքանու-
թիւն անկշռելի , առաւե-
լութիւն անհասանելի ,
պատճառ որդւոյ հայրու-
թեամբ , այլ ոչ նախադ-
րութեամբ . քեւ , և ի ձե-
ռըն քոյդ անպարագիր զօ-
րութեանդ . սաստեա տագ-
նապող և դիւական տեն-
դիս ջերմութեան , որ սը-
պլըրդեալ մուծաւ ընդ մե-
ղաց , զի փախիցէ ի մարդոյս
զարհուրեալ ի սխրալի և
յանբաւելի արեան վտակի
գառինդ երկնաւորի , որով
սրսկեալ միանգամ ի մըշ-
տընջենաւորս համայն մաք-
րեցաք :

Զ. Եւ արդ յայսց պատկա-

ուելի խոնարհութենէ արար-
չակերտս խորհրդոյ, ամա-
չեցէ սատանայ 'ի գործս
չարեաց իւրոցն հրեշտա-
կաց, տանջեցի և հալա-
ծեցի, հեռացեալ և ար-
տաքս առաքեալ 'ի շինուա-
ծոյ խորանէ քումիւ բնակու-
թեան յարտաքին խաւարն :
Եւ ջնջեալ մաքրեա զարտա-
սուս ողբոցս 'ի դիմաց մե-
րոց, և զհառաչումն ձայ-
նիս հեծութեան 'ի սրտիս
մերոց : Եւ յիշատակաւ հար-
ման հեղուսիցն քստմնափուշ
տաժանատեսիլ ոգեպահան-
ջից, որով պնդեցաւ միա-
ծինդ քո յաշտարակ խաչին,
ցաւեցի չարին : Եւ 'ի կո-
ղահերձ սայրասուր պլաքէ

ուժգին բախմանէ, որով
զվէրն մեծ ընկալաւ 'ի ըս-
պառ սատակեցի սկզբնա-
րար մահուն : Եւ զի խո-
նարհեցոյց զգովեալն գը-
լուխ յաւանդել զողին 'ի
ծոց քո բարձրեալ, ապըս-
տամբութիւն անբարի բա-
րուցն Բելիարայ 'ի կոր կոր-
ծանեցի, ամենայնիւ հեր-
քեալ 'ի կորուստ : Եւ զի
զօղեալ ծածկեցաւ անմա-
հըն իսկութիւն յորովայնի
երկրի, այսու ամբարձեալն
հպարտութիւն կարծեալ
գոռողին 'ի յատակս մա-
հու դժոխոց մթին ըստուե-
րին յառեալ դիտեցէ, և
յիշեցէ զառաջին հար-
շուածն անբժշկական, որով

մահացու դիմամարտութիւն թիւնից վիշապին կենարարն կրիւք ամենազօրին : Վասն զի 'ի փառս քո Հայր ողորմութեան . իբր 'ի գովեստ որդւոյ քո հոգւովդ սրբով զայս խոստովանիմ . քանզի ոչ պիտակինչ սոսկ զօրութեանն ունի զմիւսէն առ մի խորհրդականն խորութեան , այլ զանսկիզբն բանդ անձնաւոր ընդ անժամանակդ Հօր փառաւորեմք : Եւ քեզ միայնոյ սուրբ Երրորդութեանդ , հաւատարապատիւ տէրութեանդ , համարուն անբաժին ինքնութեանդ օրհնաբանութիւն , Գոհութիւն , զօրեղութիւն :

և անճառ վայելչութիւն մեծութեան , բարեվիճակ հարթութեան , զուգակշիռ հաւասարութեան , յաւիտեանս ամէն :

Ի ԽՈՐՈՑ ՍՐՏԻՑ ԽՕԾԳ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՑ
ԲԱՆ Դ :

Ա. Բարեբանեալ Աստուած երկնաւոր , միայն արարիչ , Տէր ամենակալ . մեծութիւն ահեղ , գթութիւն օրհնաբանելի , ողորմութիւն խոստովանելի , բարերարութիւն երկրպագելի , խնամակալութիւն պաշտելի , մարդասիրութիւն տօնելի , պահպանութիւն խնկելի , բարձ-

րեալ անքննին , մերձաւոր
կամարար , ապաւէն անկաս-
կածելի , մխիթար սրտից ,
փարատիչ վշտաց , ապաքի-
նիչ ցաւոց , սպառումն վը-
հատութեանց , բարձումն
պարտեաց , փոխարկիչ կա-
րեաց , կարգաւորիչ կրից ,
յարմարիչ բանից , սանձար-
կու լեզուի , շրջադրութիւն
շնչոյ , կացուցիչ հագագի ,
ամփոփիչ խորհրդոց , կըր-
թարան կամաց , արձանա-
ցուցիչ յուզմանց , հանգար-
տութիւն մըրկաց , խաղա-
ղութիւն ծփանաց , որ ու-
նիս զթեւոց ամենընթաց իշ-
խանականիս , և իմաստու-
թեամբ նուաճեալ առ քեզ
դարձուցանես :

Բ. Գոհարանեալ միշտ ե-
րախտաւոր , որ հեղու-
թեամբ անհպարտութեան
երկայնամտեալ հանգչիս
տենչանօք անճառ հրաշ-
իւք յանձինս սրբոց : Թա-
գաւոր էից համայնից , ա-
մենայնիւ ծանուցեալ գը-
թած . սկզբնահայր և նա-
խաշաւիղ սիրոյն ընթացից .
ճանապարհ կենաց , որ
առաջնորդես բաղցրու-
թեամբ դիմելոյս 'ի լոյսդ
վերին : Չեւընկալու մեծ
վստահութեան , որ ոչ թո-
ղացուցանես գայթակղե-
լոյս 'ի վայր կործանել յու-
սոյ կերպարան , ճշմարիտ
առհաւատչէիւ աղաչողաց
մատանց յայտնի երեւեալ

ապաւինութիւն հանգըստեան, որ ոչ երբէք մատնես վտանգի դատապարտութեան: Ազատութիւն շքնորհաձիր, որ տաս լիապէս առանց փոխատրութեան փրկանաց. առատութիւն աննախանձելի, որ քոյին փառաւորութեամբ զանարգ նիւթ հողոյս ճոխացուցանես: Պայծառութիւն անստուեր, որ ճառագայթիւք ահեղ բարձրութեան պարածածկեալ զթշուառս կրկին բարգաւաճ առնես: Քաւիչ մեղանաց բազմաց, որ զհերքեալս ՚ի փրկութենէ առաջնովն պայծառութեամբ նորոգեալ՝ վերրատին վայելչացուցանես:

Հնարաւոր դիւրահաս առամենայն ամբաւ գերամբարձութիւն յաւէտ յառաջեալ. եւք վստահութեան առ խոստացելոցն վայելլ. երանութիւն անձկալի, յոր զկենդանութիւն շնչոյս լքանելն է ախորժելի, զի զքեզ գտից կենդանի: Կամք անփոխադրելի առ ՚ի քաւութիւն գերւոյս զօրացեալ ամենագովելի. անսխալելի դեղ կենաց, որ և մեռելոց բընաւին եղծելոց առնես զըսքանչելիս: Ամենաստեղծ աներկբայելի, որ զհուրբ կիզեալն և զհողմով հոսեալն և զժանեօք գազանաց ծախեալն ՚ի բթթել

ական նովին հիւթականութեամբ անպակաս յարուցանես : Անհաւասար համարձակութիւն , յորում աստուածօրէն պարծանօք պարծելն է իրաւացի :

Գ. Հայեաց , Տէր յերկնից զուարթ քաղցրութեամբ յամենակործան վտանգ նեղելոյս , և արա անդորր հանգստական դիւրաւոր 'ի բազմատազնապս հեծութենէ : Եւ զյարուցեալ գումարս սատակչացն , եթէ սպառազէնք այսական դժնեայ հնարաւորութեան բունն մարտակցաց պատկանեալ զինուք . եթէ մեղաց տգեղ և քո ատելի կերպարանք , եթէ ցաւոյ

և Լախտից վատնիչ և կորստական նշմարանք , մերժեսցես հանցես հատցես խափանեսցես և հալածեսցես հեռի սահմանաւ 'ի ըսպառ տարագրեալ անդարձ որոշմամբ վերստին կորստեանն , և կառուցես կացուցես նպատակ կենաց և ամուր մահարձան զնշան խաչիդ ապաւինելոյս 'ի քեզ փրկութիւն : Եւ յայսմ անպարտ և անպատիր և անվանելի արուեստից ահաւորիդ մեծութեան լուծցին որոգայթքն գաղտնաժածուկ սատանայականք , կապտեսցին մեքենայքն , վատնեսցին գայթակղութիւնքն , խայտառակեսցին

հաղբիցն դրութիւնք, յայտ-
նեսցին երեւոյթք որսոյն,
գտցին նենդողին ծուղակք,
վերասցին վարմին վերար-
կուք, տոչորեսցին որոման-
ցըն բոյսք, նզովեսցին բըռ-
նաւորին չարաքանութիւնք,
կտրեսցի լար խաբէութեան
'ի մահ որսողին, պարսե-
ցին պատրողին բանսարկու-
թիւնք, պակասեսցին զէնք
զրպարտողին, անկցին սու-
սերք մահաբերին, սուզե-
ցին սագրողին պատրաս-
տութիւնք, արձակեսցին
տոռունք տազնապողին:
Այլայլեսցին սուտ կերպա-
րանք կեղծաւորին, սատա-
կեսցին խրոխտականացն
խիստ յարձակմունք, ցըր-

ուեսցին կցորդութիւնք
կերչացն, բաժանեսցին ա-
զինք աւաղակացն, քայքա-
յեսցին բոյլք բարբարոսա-
ցըն, քանդեսցին ամրոցք
ապստամբողացն, արդելցին
ամպրոպք յանդգնելոցն,
փարատեսցին փորձողին
անձրեւք, հալեսցի և ցա-
մաքեսցի եղեամն աղանդա-
ւորին: Խորտակեսցի եղ-
ջիւր գոռողին, մանրեսցին
ամբառնալիք դրոշիցն կեր-
պարանաց, փշրեսցին ամ-
բարհաւաճութիւնք հպար-
տացելոցն, նահանջեսցին
դիմեցմունք ճակատելոցն,
քակտեսցին միաբանու-
թիւնք զօրացն Բելիարայ՝
թէ անմարմինք և թէ մարմ-

նաւորք , փախիցեն ընդ
նոյն ճանապարհ 'ի մի շաւ-
ղաց հետոց յեօթն տարա-
կոյս . 'ի գուբն ինձ փոր-
եալ ինքեանք ընկեսցին :
Յեղանակեսցին ձմերունք
ձանձրացուցին , հատցի կա-
պըն կցորդութեան մշտա-
ջան աւազակին , նողկասցի
մտացս կայից համբոյր շո-
ղոքորթին , ընդմիջեալ մեկ-
նեսցին նետաձգութիւնք
նեղչին , կացցէ 'ի սասան-
ման նաւ խարդախողին ,
խլեսցին յարմատաց անտի
ատամունք խաժանողին :
Դ. Ս ասն փայտիդ օրհնու-
թեան կենաց՝ յորում պըր-
կեցար Աստուածդ անըմ-
բունելի , յիշատակաւ բե-

ւեռացդ՝ որով 'ի գործի մա-
հուն մածուցար արարիչդ
երկնի և երկրի , արեամբդ
տէրունականաւ՝ որով զվի-
շապն մեծ կարթիւ ածեալ
որսացար , լեղւոյն դառնու-
թեամբ՝ զոր արբեալ զդե-
ղատուութիւն կորուսին
արտաքս հեղեր , պատմա-
բանութեամբ ըղձական
ճառիւք կրիցն սարսափել-
եաց՝ որով զլրբութիւն հա-
կառակողին ըմբերանեալ
ամաչեցուցեր , անուամբդ
անհասականաւ ամենայնիւ
անթարգմանելոյդ՝ յորմէ
դողան և դատապարտին
սոսկացեալ սաստիկ սար-
սափմամբ բնութիւնք ա-
մենայն երեւութից և անե-

րեւութից, եղիցին այս ամենայն պարզ եւք շնորհաց խոստովանելոյս 'ի պաշտպանութիւն, 'ի բժշկութիւն և 'ի քաւութիւն: Եւ մահաբեր դառնաթոյն օձին, և որ 'ի նմա ազդեաց տիեզերադաւ չարութիւնն, 'ի սատակումն եղիցի նորին. նոյն ինքն 'ի կորուստ և յանբժշկական հարուած տանջանացն սովաւ մատնեսցի, կապեսցի և ըմբռնեսցի: Եղիցի ողորմութիւն սաեղծողիդ ընդ իս, և շունչ ոգւոյս իմ ընդ քեզ անբաժանօրէն կապաւ միացեալ 'ի մի:

Ե. Եւ որ ոք ընթերցցի զայս աղերս ձայնի մաղթանաց

գոչման աղօթից հայցման ծերոյ և տղայոյ, կուսի և երիտասարդի, և եթէ յաղանեսաց ոք պաղատեսցի աստուածսիրաբար, հաւասարապէս անաչառութեամբ ընկալցին 'ի քէն մասն երանութեան պարտուց ազատութեան, հաստեալ վերջստին յանարատութիւն նորոգ մաքրութեան, նրկարեալ դարձեալ զքոյդ կերպարան անիոփոխելի: Ահա տիրապէս հնարաւոր, զօրեղ, անպատում, անհաս, անիմանալի, տեսցես աստանօր 'ի հառաչանս կողկողանաց այսր հեծութեան, որ 'ի բոլորից շրթանց ընծայեալ քեզ մատուցանի,

վասն Հօր քո երկնաւորի և
բարերարի, և հողւոյդ սրբ-
բոյ փառակցի և կենդանա-
տուի, Աստուածածնիդ բա-
րեխօսութեամբ և խնդր-
ուածովք ամենայն Սրբոց :
Զի դու ստեղծեր զամենայն,
և 'ի քէն եղեն ամենայնք,
և դու տիրես ամենայնի .
և քեզ փառք յամենեցունց,
միդ յիսկութենէ անժամա-
նակ երրորդութեանդ զու-
գակցապէս փառաւորեալ
յանբաւս, և յաւիտենից
յաւիաեանս . ամէն :

Ի ԽՈՐՈՑ ՍՐՏԻՑ ԽՕՍԻ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՑ
ԲԱՆ ՂԱ :

Ա. Տէր Տէր գթութեանց
և Աստուած ողորմութեանց
անուն մեծութեան, ձայն
ահաւորութեան, կոչումն
սաստկութեան, լուր ան-
հասութեան, բարբառ դո-
ղութեան, հնչումն հիաց-
ման . յուսադրութիւն բա-
րերարութեան ամենողորմ
քաղցրութեան, յորմէ եր-
կուցեալ սասանին ամենայն
բնութիւնք եղելոց 'ի քո
սպառնալեաց ահիդ պա-
կուցման, սաւառնին սերով-
բէք, ամփոփին քերովբէք .
պարուրին պարք լուսակեր-

պիցն , երկնչին հիացմամբ
բոլոր պետութիւնք վերնո-
յրն , նոյնք ցնծան դողու-
թեամբ մեծաւ 'ի մի նա-
ւակատիս բերկրութեան ,
զարհուրին դեւք , ընկրկին
չարութեանցն գունդք , պա-
կասին խաւարասիրացն հո-
գիք , անդնդոց մատնին հը-
րեշտակք օտարին : Կապին
նշանաւ խաչին յարձակ-
մունք դիմամարտին , փա-
կին 'ի ստորին բանտի քի-
նաւոր Ամաղեկացիքն , ան-
խղելի հանգուցիւք պաշա-
րին խումբք հակառակոր-
դին , արգելին անզերծ զըն-
դանաւ մահազինացն կա-
ճառք , պնդին 'ի մետաղս
ճահեղ հրամանիդ այսակա-

նացն գումարք , պապան-
ձին կարկեալ ընդդիմաբա-
նիցն դասակցութիւն , պա-
րաւաւանդին հիւծմամբ կո-
րըստեան աներեւութիցն
ժողովք , անլոյծ շղթայիւք
նեղին առաքելութիւնք դե-
րաքրիստոսին :

Բ. Ահա կարկառեմ մա-
տամբք ձեռինս զտեառնա-
գրութիւն նշանիդ 'ի ժամ
գիշերիս , որ ոչ միթանաս
խաւարաւ անգիտութեան ,
ամենեւին տեսականութիւն ,
քան թէ 'ի լոյս անմատոյց
հանգուցեալ բնակես : Ըն-
կալ զաղաչողս վտանգաւոր
գոհաբան ընդ պահպանու-
թեամբ թեւոց հզօրիդ ,
փրկեա 'ի ցնորից եկամուտ

պղտորութեանց, սուրբ ա-
րա զգայարան հայելեաց
սրտիս նկատմանց. ամբացո-
փայտիւդ կենաց 'ի տխրա-
կան անըջոց, արեամբ քո
օրսկեա զըջարկութիւնս
կայիցս. զհետս ելումտիցն
կաթուածով կենարար կո-
ղիդ գծագրեա. երգոցն
պահպանարան քառակեր-
պիդ ձեւակերպութիւն ե-
ղիցի, հանդէպ տեսութեան
աչացս ամբարձման քո կրից
խորհուրդ առ դիցի, ընդ
բարաւոր յարկիս չարչարա-
նաց քոց գործի հաստիցի,
զծառոյդ օրհնութեան հա-
ւատք յուսոյ իմոյ կախես-
ցի: Արգել, Տէր, սովա-
զսատակիչն հոգւոց, մտցէ

անխափան պաշտպանն լու-
սոյ, և ընդ սաստիկ ծան-
րութեան ցաւոյս և զբեռն
պարտեացս թեթեւացո,
զոր 'ի լռարանի մտացս ամ-
փոփման մահճացս անկողնի
ուշաբերեալ զյուսահատու-
թեանցն դառն պտղոցն՝
խոստովանիմ ամենագիտիդ
զանհամար մասունս գործոց
չարաչար անօրէնութեանցս:
Գ. Հանգո զվաստակեալս 'ի
բաղմածուքս աշխատութե-
նէ, բարձ զտագնապ տարա-
կուսանաց ոգւոյս կործան-
ման զդառնութիւնն ընդ
կարեացն, զանձկութիւնն
ընդ թշուառութեանցն,
զհառաչմունսն ընդ խոր-
տակմացն, զբեկութիւնսն

ընդ ապշութեանցն , զթըմ-
րութիւնսն ընդ շրամանցն ,
զարբեցութիւնսն ընդ յի-
մարութեանցն , զթերամը-
տութիւնն ընդ խեղազրու-
թեանցն , զսառումն սիրոյն
և զհրային ջերմութիւն աղ-
ուական ախտին : Օժանդակ
լեր տկարութեան բազմա-
տխուրս տարտամութեան ,
բարեգործ աջովդ շնորհի ,
ձեռամբդ նորոգողի , մա-
տամբդ կենսաբաշխի , փա-
ռօքդ մշտափայլի , յարա-
կայութեամբ անեղծի , երե-
սօքդ զուարթականի , իսկու-
թեամբ էիդ պաշտելի , բարձ-
րութեամբդ երկրպագելի :
Հատո զչարաչար հեծու-
թիւն կորստականս խեղդ-

ման , զնոր գիւտ չարին ,
զհին խարդախութիւն բան-
սարկուն , զօտար ազդեց-
մունս 'ի մահ կրթողին ,
զանյարմարական երեւոյթս
հանապազորդեան եղեռնա-
գործին , զառ աչս հնարա-
դրութիւնն դժնդակ դի-
ւին , զողոքական բոցաչըն-
չութիւն ձգող կախարդին :
Պահեա 'ի տեղւոյ հանգըս-
տեան մեռօրինակ այսր դա-
դարման յաներեւոյթ մը-
տածութեանց , 'ի մասնա-
ւոր սխալութեանց , 'ի մե-
ծագոյն գայթակղութեանց ,
'ի փոքրագոյն ոտնառու-
թեանց , 'ի խաբբայ չար
ձանձրութեանց : Հեռացո
զանհանդէպ մտածութիւնն

'ի զգայութեանց ծառայիս
 յանցաւորի, զկիրս բասրե-
 լիս, զվարս թշնամանելիս,
 զդիպուածս պատկառելիս,
 զհետս վրիպելիս, զպատիրս
 ձաղելիս, զխորհուրդս ան-
 դոնելիս, զյաւելարանու-
 թիւնսն նշկահելիս: Անսխալ
 հոգւով և անշաղխ մարմ-
 նով զապաւինեալս 'ի քեզ
 հանդերձեա, 'ի շնչմանէ
 հոգմոց, 'ի զարկմանէ բըռ-
 նութեանց, 'ի բախմանէ
 փոթորկաց, 'ի յոստմանէ
 միրկաց, 'ի յարձակմանէ
 գազանաց: Ի փակման աչա-
 ցըս հայեցուած սրտիս մի՛
 ստուերասցի, այլ զուար-
 թասցի պայծառասցի վա-
 յելչասցի՝ ընդ քեզ փայլես:

ցի • Տէր Յիսուս Քրիստոս,
 լուսաւոր վառմամբ անշի-
 ջանելեալ: Բանիւ քո սըր-
 բեա զպատասպարանս բազ-
 մականիս 'ի խորամանկու-
 թեանց, 'ի զբաղմանց, 'ի
 քո ատելի յիշատակաց, 'ի
 վերնամարտ մտածմանց,
 քրէական մորոսութեանց,
 'ի տիրանենդ անշորհու-
 թեանց, յաստուածընդ-
 դէմ հերձուածութեանց:
 Գնդիւք վերնայնոցդ վերա-
 կացու ինձ լիցիս, պետու-
 թեամբք, իշխանութեամբք
 զօրաւորօքն անյաղթակա-
 նաց մաքուր մատակարարաց
 սուրբ աստուածութեանդ.
 առաքեալքն աւետեաց ա-
 ւետարանաւն, մարգարէքն

կտակարանօքն , մաղթանք
երջանկացն 'ի կատարածի
աւուրն ընծայեալ : Որովք
նիրհեցից երկիւղիւ ըստ
քեզ տրտմութեամբ , և
զարթեայց շնորհօք քո կըր-
կին ուրախութեամբ , եթէ
վհատութեամբ ննջեցից ,
յարեայց դարձեալ հոգե-
ւորական բերկրութեամբ .
եթէ ընկողմնեցայց մեղա-
նօք , կանգնեցայց վերստին
զատեալ 'ի խղճէ անաղտ
անբծութեամբ :

Ե. Լուր խնդրուածոց ամե-
նահառաչ ձայնիս հեծու-
թեան , միայն բազմագութ ,
բարեխօսութեամբ սրբոյ
Աստուածածնիդ և ամե-
նայն արդարոց և նահատա-

կաց ընտրելոց : Եւ քեզ
փառք յամենեցունց իմովս
գոչմամբ վերառաքեցեալ
սրբովք զուարթնոցն ան-
մահականաց դասուց , 'ի
գովեստ հօր քոյ Աստուծոյ
մերոյ և Հոգւոյդ սրբոյ բը-
նաւից հաստողի և նորոգո-
ղի , յաւիտեանս յաւիտե-
նից . ամէն :

Ի ԽՈՐՈՅ ՍՐՏԻՑ ԽՕՄԵ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ԲԱՆ ԱԵ.

Ա. Արեգակն արդար , ճա-
ռագայթ օրհնեալ , լուսոյ
կերպարան , փափաք անձ-
կութեան , բարձրեալ ան-
քըննին , զօրեղ անպատում ,
Քարւոյ բերկրութիւն , յու-

սոյ տեսութիւն , գովեալ
երկնաւոր , թագաւոր փա-
ռաց , Քրիստոս արարիչ ,
խոստովանեալ կեանք : Եւ
արդ զթերութիւն վրիպա-
նաց բազմասխալ ձայնի եղ-
կելոյս ամենազօրդ բանիւ
լցեալ մատուցես յաղերս
հաճութեան Հօր քում
բարձրելոյ : Որ վասն իմ 'ի
փորձ եկիր անիծից , կեր-
պարանեալ զիմ նմանու-
թիւն , ամենեւին կենաց
օրհնութիւն , վերնոց , և
ներքնոց բարեխնամող տե-
սուչ համայնից : Զի թէ
յանձն առեր մեռանիլ վա-
սըն իմ , Աստուած և Տէրդ
բոլորեցուն , ո՞րչափ հաճես-
ցիս առաւել և այժմ վր-

տանդաւորս կրից կարեկ-
ցել , ընդ իմ պարտաւորիս
միշտ աղօթելով ազգակցաւ
մարմնոյդ առելոյ 'ի մէնջ'
առ համապատիւդ քո Հայր :
Բ. Եւ վասն արեանդ պատ-
ուականի միշտ մատուցելոյ
'ի հաճութիւն կամաց ա-
ռաքչիդ՝ բարձցին վտանգք
մեղուցեալ դատաւարտե-
լոյս , թողցին պարտիքն , ա-
պաքինեսցի ամօթն , մոռաս-
ցին պատկառանքն , բարե-
գործեսցին դատակնիքն ,
սատակեսցին որդունքն , վե-
րասցի լալն , հանդարտեսցէ
կրճումն ատամանց , սպա-
ռեսցին ողբքն , հատցին ար-
տասուզն , մերժեսցի սուզն ,
հալածեսցի խաւարն , վառ-

նեսցի հուրն սաստկութեան,
հերքեսցին տանջանարանքն
բազմօրինակք :

Գ. Եկեսցեն գթութիւնք
կամողիդ և պարգեւողիդ
կենաց ամենից, ծագեսցի
լոյսդ, արագեսցէ փրկու-
թիւնդ, հասցէ օգնութիւ-
նդ, ժամանեսցէ այցելու-
թիւնդ, կանխեսցէ ցօղդ
ողորմութեան, յառաջես-
ցէ արբուսցէ զանդաստա-
նըս պասքեալ՝ անկեալ ոս-
կերացս թշուառութեամբ
'ի վիհն մահու. ծաղկեցուս-
ցէ պտղաբերեսցէ բաժակդ
երկնաւոր արեան կենարա-
րիդ զերկինս խնամեալ ա-
ւուրն լուսոյ, որ անծախա-
պէս միշտ պատարագի յի-

շատակ կենաց փրկութեան
հոգւոյ ննջեցելոց : Զի ա-
մենայնիւ մահացեալ հոգիս
մարմնովս մեղաց՝ շնորհօք
քո, գթած, 'ի քեզ զօրա-
ցեալ քեւ նորոգեցայց,
զատեալ 'ի մեղաց անմահ
կենդանութեամբ 'ի յարու-
թեանն արդարոց, Հօր
քում օրհնեցեալ : Ընդ ո-
րում քեզ փառք, և Հոգ-
ւոյդ սրբոյ բարեբանու-
թիւն վայելչական գոհու-
թեամբ, այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից .
ամէն :

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ-
այն Յիսուս , գհետ եղեն
նորա կոյրք երկու , աղա-
ղակէին՝ և ասէին . ողոր-
մեաց մեզ որդի Դաւթի :
Եւ իբրեւ եկն 'ի տուն ,
մատեան առ նա կոյրքն .
և ասէ ցնոսա Յիսուս . հա-
ւատա՛յք՝ եթէ կարող եմ
առնել ձեզ զայդ , ասեն ցը-
նա՝ այո՛ : Տէր : Յայնժամ
մերձեցաւ յաչս նոցա՝ և
ասէ . ընդ հաւատոց ձերոց
եղիցի ձեզ : Եւ բացան աչք
նոցա , և սաստեաց նոցա
Յիսուս՝ և ասէ , զգո՛յշ կա-
ցէ՛ք՝ մի՛ ոք գիտացէ : Եւ

Եւ վաղվաղակի ելեալ 'ի
 Ժողովրդենէն, եկն 'ի տուն
 Սիմոնի և Անդրեայ՝ Յակո-
 բաւ և Յովհաննու հան-
 դերձ: Եւ զոքանչ Սիմոնի
 դնէր ջերմացեալ, և վաղվա-
 ղակի ասեն ցնա վասն նորա:
 Եւ մատուցեալ յարոյց ըզ-
 նա՝ կալեալ զձեռանէ նորա,
 և եթող զնա տենդն՝ և պաշ-
 տէր զնոսա: Եւ իբրեւ երե-
 կոյ եղեւ 'ի մտանել արե-
 դականն, բերէին առ նա
 զամենայն հիւանդս և զգի-
 ւահարս, և էր ամենայն
 քաղաքն ժողովեալ առ դը-
 րունսն: Եւ բժշկեաց բա-
 զում հիւանդս 'ի պէս պէս
 ախտից, և դեւս բազումս
 եհան, և ոչ տայր խօսել

դիւացն, զի գիտէին զնա
 թէ Գրիստոսն:

ՍՈՒՐԲ ԱԻԵՏԱՐԱՆՍ ՈՐ ԸՍՏ
 ՂՈՒԿԱՍՈՒ

Եւ եղեւ ընդ աւուրսն ընդ
 այնոսիկ ել 'ի լեառն կալ
 յաղօթս, և հանէր զգիշերն
 'ի գլուխ յաղօթսն Աստու-
 ծոյ: Եւ իբրեւ այդ եղեւ՝
 կոչեաց զաշակերտան իւր,
 և ընտրեաց 'ի նոցանէ եր-
 կոտասանս զորս և առաքեա-
 լըս անուանեաց: զՍիմոն
 զոր և Պետրոս անուանեաց,
 և զԱնդրէաս զեղբայր նո-
 րին, և զՅակովբոս և զՅով-
 հաննէս, և զՓիլիպպոս և

զԲարդուղիմէոս , և զՄատ-
թէոս և զԹովմաս , և զՅա-
կովբոս Սլփեայ , և զՍիմոն
զկոչեցեալն նախանձայոյդ ,
և զՅուդա Յակովբայ , և
զՅուդա Իսկարիովտացի՝ որ
եղեւ իսկ մատնիչ : Եւ իջ-
եալ նոքօք հանդերձ ՚ի տե-
ղի մի տափարակ , և ժողով
աշակերտացն նորա՝ և բազ-
մութիւն յոյժ ժողովրդեա-
նրն , յամենայն Հրէաստա-
նէ և յերուսաղեմէ՝ և յայ-
նրմ՝ կողմանէ՝ և ՚ի ծովեղե-
րէն Տիւրոսի և Սիդոնի . որ
եկին լսել ՚ի նմանէ՝ և բը-
ժըչկել ՚ի հիւանդութենէ
իւրեանց , և նեղեալքն յայ-
տոց պղծոց բժշկէին : Եւ ա-
մենայն ժողովուրդն խնդրէր

մերձենալ ՚ի նա , զի զօրու-
թիւն բազում ելանէր ՚ի նը-
մանէ՝ և բժշկէր զամենեւին :

ՍՈՒՐԲ ԱՒԵՏԱՐԱՆՍ ՈՐ ԸՍՏ
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

Յետ այսորիկ տօն էր Հրէից ,
և եւ Յիսուս յերուսաղեմ :
Եւ էր յերուսաղեմ ՚ի Պրո-
պատիկէ աւազանին , որ կո-
չէր Եբրայեցերէն Բեթհզ-
դա , հինգ սրահ : Յորս ան-
կեալ դնէր բազմութիւն
յոյժ հիւանդաց՝ կուրաց
կաղաց գօսացելոց , որ ակն
ունէին ջրոցն յուղելոյ : Եւ
հրեշտակ Տեառն իջանէր
ըստ ժամանակի յաւազանն

և յուզէր զլուրսն, և որ
նախ 'ի շարժումն ջուրցն ի-
ջանէր՝ բժշկէր, ոչ ունելով
նշան հիւանդութեան: Եւ
անդ էր այր մի, որոյ երե-
սուն և ութ ամ էր 'ի հի-
ւանդութեան իւրում: Ջնա
իրբեւ ետես Յիսուս՝ զի ան-
կեալ դնէր, և գիտաց եթէ
բազում ժամանակք են այ-
նուհետեւ, ասէ ցնա. կա-
միս ողջ լինել: Պատասխա-
նի ետ նմա հիւանդն, Տէ՛ր՝
ոչ զոք ունիմ, թէ յորժամ
ջուրքն յուզիցին՝ արկցէ
զիս յաւաղանն, և մինչ ես
դանդաղիմ, այլ ոք քան զիս
յառաջագոյն իջանէ: Ասէ
ցնա Յիսուս. արի՛ ա՛ռ զմա-
հիճս քո՝ և գնա: Եւ ողջա-

ցաւ այրն, և յարեալ՝ առ
զմահիճս իւր՝ և շրջէր, և
էր շաբաթ յաւուրն յայն-
միկ:

Պատմութիւն վարուց սրբոյն
Կիպրիանոսի եպիսկոպոսին :

Կիպրիանոս էր այր մեծ ազ-
գի ազնուական և մեծատուն
յոյժ , ուսեալ էր և ամե-
նայն հանճարս իմաստու-
թեան , և հմուտ լեալ մո-
գութեանն՝ որով ամենայն
աղանդաց գիտուն էր : Եւ
կոյս աղջիկ ոմն էր ՚ի մեծ
քաղաքին Անտիօքայ՝ անուն
Յուստիանիա , քրիստոնեայ
կրօնիւք՝ դուստր Եղեսիոսի
քրմի կուոց , ուսեալ զհա-
ւատն ՚ի Բրեղիոսէ սարկա-
ւադէ , և դարձոյց զծնողսն
իւր յաստուած գիտութիւն ,

և մկրտեցան յՈփտատոսէ
եպիսկոպոսէ : Իսկ հեթա-
նոս ոմն Ագղիադոս անուն
սիրեաց յոյժ զՅուստիա-
նիայ , և կամէր առնուլ զնա
՚ի կնութեան , և ջանացեալ
բազում պատգամաւորօք և
խոստամարք՝ և ոչ կարաց
հաւանեցուցանել : Յղեաց
առ նա Յուստիանիա և ասէ .
եթէ ես Գրիստոսի եմ հարս-
նացեալ , և մարդոյ երկրա-
ւորի ոչ ամուսնանամ : Եւ
պատահեալ նմա ՚ի ճանա-
պարհին բուռն հարեալ ըզ-
նմանէ՝ ոչ կարաց ըմբռնել ,
այլ մանաւանդ անարգանօք
և ամօթալից դարձոյց ՚ի
տուն իւր : Եւ երթալ առ
Կիպրիանոս մոգ , և խոստա-

ցաւ տալ նմա երկուս տա-
ղանդս ոսկւոյ և արծաթոյ՝
եթէ մոգուլթեամբ նորա
առցէ զՅուստիանիա կին :
Եւ կոչեաց Կիպրիանոս 'ի
գիշերին յայնմիկ դեւ մի և
արձակեաց առ Յուստիա-
նիայ . և երթեալ դեւն ե-
գիտ զերանելի կոյսն զի ա-
ղօթէր զերրորդ ժամու գի-
շերոյն : Եւ գիտացեալ ըզ-
գալուստ գիւին արար ընդ-
դէմ նորա զնշան թաշին և
փչեաց 'ի նա . և դեւն եր-
կիւղիւ մեծաւ փախստա-
կան եղեալ գնաց առ Կիպ-
րիանոս :

Եւ նա առաքեաց այլ դեւ ,
և նոյնպէս և զնա նշանաւ
թաշին հալածեաց : Եւ ա-

առքեաց երրորդ անգամ
այլ դեւ , և այնպէս դար-
ձաւ երկիւղալից որպէս 'ի
հրոյ փախուցեալ : Եւ Կիպ-
րիանոս խոշտանգեաց զդե-
ւըն՝ և սաստելով նմա հար-
ցանէր , եթէ է՞ր վասն
փախեան և ոչ կատարեցին
զհրամայեալսն : Եւ նոքա
ասեն , նշան խաչելոյն Յի-
սուսի ոչ միայն զմեզ հալա-
ծէ , այլ եթէ և իշխանն մեր
ինքնին գնացէ ամենայն
աներեւոյթ զօրօք իւրովք՝
ամօթալից փախստական յի-
նի 'ի նմանէ :

Եւ լուեալ Կիպրիանոս ա-
նէծ զդեւսն , և հալածեալ
զնոսա յինքենէ՝ հաւատաց
'ի Գրիստոս . և առեալ զա-

մենայն գիրս մոգութեան
և կախարդանաց հրով այր-
եաց : Եւ երթեալ առ սուր-
բըն Անթիմոս եպիսկոպոսն՝
և պատմեաց խոստովանա-
բար զամենայն զոր ինչ գոր-
ծեաց մոգութեամբն :

Եւ 'ի մեծի շաբաթուն մը-
կըրտեցաւ յեկեղեցւոյն ,
և յութերորդ աւուրն ե-
ղեւ ընթերցող . և 'ի քսան
և հինգ օրն եղեւ կիսասար-
կաւագ : Եւ յետ տարւոյ
միոյ ձեռնադրեցաւ քահա-
նայ , և զվեշտասան ամ ար-
ժանապէս կատարեաց ըզ-
կարգ . քահանայութեանն :
Եւ յորժամ հանգեաւ ե-
պիսկոպոսն 'ի քրիստոս՝ նըս-
տուցին զնա հատուցեալ :

բըն յաթող եպիսկոպոսու-
թեանն : Եւ ձեռնադրեաց
զՅուստիանիայ սարկաւա-
գուհի , և անուանեաց զնա
Յուստինիայ . և ուսուցա-
նէր և լուսաւորէր զամե-
նեսեան՝ զհեռաւորս հրո-
վարտակօք , և զմերձաւորս
վարդապետութեամբ :

ՎԵՐՋ

ՅԱՆԿ ԱՂՕԹԻՅ

ՀՐԱԺԱՐՈՒՄՆ

Հրաժարիմք 'ի սատանայէ ԵՁ
5

ՁՂՁՈՒՄՆ

Մեղայ ամենասուրբ եր- 10

ԱՂՕԹԻ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

Հայր մեր որ յերկինս 21
Տէր եթէ զչրթունս իմ 23
Տէր զի բազում եղեն 23
Փառք քեզ Աստուած 34
Հաւատամք 'ի մի Աստ. 38
Փառք 'ի բարձունս Աս. 43
Ողորմեա ինձ Աստուած 50
Տէր ամենակալ Աստուած 55
Եկեալքս' ի խոստովա. 61
Տէր Աստուած փրկութեան 62
Հայր բազումողորմ 64

ԱՂՕԹԻ ՀԱՆԴՍՏԵԱՆ

Առաքեա Տէր զԼոյս քո 71
Եկեսցէ 'ի վերայ իմ 72
Մեծացուցէ անձն իմ 86
Անձն իմ 'ի ձեռս քո է 88
Ընկալ քաղցրութեամբ 101
Որդի Աստուծոյ 105
Աստուած և Տէր կեանք 108
Աստուած յաւիտենական 110
Հաւատով խոստովանիմ 114

ԱՂՕԹԻ ԵՕԹՆՕՐԷԻՑ

Յաւիտենից Աստուած և 133
Բարերար և ամենակալ 141
Արարչագործ Աստուած 149
Հաստիչ ամբաւազոր 157
Որ արարչական զթով 163
Էապէս բարի և ամե. 175
Աստուած ամենակալ 183

Ի ԴԷՄՍ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Տէր իմ անքննելի է 193
Գառն Աստուծոյ Տէր իմ 249

Եւ քանզի ընդ ողբաձ.	255
Եւ արդ ես երկրածինս	269
Ով Ամենասրբուհի Աստ	291
Օրհնեալ է մարդասիրու.	301
Բարեբանեալ Աստուած	313
Տէր Տէր զթութեանց	327
Արեգակն արդար ճա.	337

ԱԻԵՏԱՐԱՆՔ

Եւ մինչդեռ անցանէր	342
Եւ ել լուր նորա	343
Եւ եղեւ ընդ աւուրոն	345
Յետ այսորիկ տօն էր	347

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԿԻՊՐԻԱՆՈՍԻ
Կիպրիանոս էր այր մեծ. 350

ՎԵՐՁ ՅԱՆԿԻՍ

ՀՐԱՄԱՆԱԻ ՄԷԱՐԻՖԻ

ՄՄ Հայագիտական գրադարան

MAL033755

